

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2020. – 2026. GADAM

ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE

SATURS

Ievads	5
1. MĀRUPES NOVADA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS	8
2. MĀRUPES NOVADA ATTĪSTĪBAS RĀDĪTĀJI	13
2.1. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS RĀDĪTĀJI	14
2.2. STRATĒĢISKO MĒRĶU RĀDĪTĀJI	15
3. IEDZĪVOTĀJI	18
3.1. IEDZĪVOTĀJU SKAITS UN PROGNOZES	19
3.2. IEDZĪVOTĀJU VECUMA STRUKTŪRA UN DEMOGRĀFISKĀ SLODZE	22
3.3. IEDZĪVOTĀJU VALSTISKĀ PIEDERĪBA UN NACIONĀLAIS SASTĀVS	23
3.4. IEDZĪVOTĀJU NODARBINĀTĪBA UN BEZDARBS	23
4. PAŠVALDĪBAS PĀRVALDE	25
4.1. ADMINISTRATĪVĀ STRUKTŪRA	26
4.2. PAŠVALDĪBAS BUDŽETS	32
4.3. NOVADA IDENTITĀTE	34
4.4. SABIEDRĪBAS LĪDZDARBĪBA UN KOMUNIKĀCIJA	36
4.5. REALIZĒTIE PROJEKTI	41
4.6. SADARBĪBA AR KAIMIŅIEM	43
5. SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI	46
5.1. IZGLĪTĪBA	47

5.2. JAUNATNES POLITIKA.....	54
5.3. SPORTS UN AKTĪVĀ ATPŪTA	55
5.4. KULTŪRVIDE	56
5.5. DROŠĪBA.....	60
5.6. SOCIĀLIE PAKALPOJUMI.....	62
6. INFRASTRUKTŪRA UN PUBLISKĀ ĀRTELPA	64
6.1. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA.....	65
6.2. INŽENIERTEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA	73
6.3. PUBLISKĀ ĀRTELPA.....	79
7. DABAS VIDE.....	83
8. UZŅĒMĒJDARBĪBA UN EKONOMISKĀ VIDE	94
8.1. UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDE	95
8.2. ZĪMOLVEDĪBA UN KOMUNIKĀCIJA.....	100
8.3. TŪRISMA NOZARES EKONOMISKĀ SITUĀCIJA.....	101

Saīsinājumi un apzīmējumi

AP	Attīstības programma	MKP	Mārupes komunālie pakalpojumi
A/c	Autoceļš	MW	megavats
A/S	Akciju sabiedrība	NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
Cilv.	Cilvēki	NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
CSP	Centrālā statistikas pārvalde	Nr	numurs
D	dienvidi	PII	Pirmskolas izglītības iestāde
eID	Elektroniskā personas identitātes karte	PPII	Privātā pirmskolas izglītības iestāde
ES	Eiropas savienība	PMLP	Pilsonības migrācijas lietu pārvalde
ESF	Eiropas sociālais fonds	SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
ERAF	Eiropas reģionālais attīstības fonds	Skat.	skatīt
EUR	Eiro	VAS	Valsts akciju sabiedrība
g	gads	VID	Valsts ieņēmumu dienests
GOS	Gaistoši organiskie savienojumi	VII	Vispārējās izglītības iestāde
ha	hektārs	VIIS	Vispārējās izglītības iestādes sistēma
IAS	Ilgtermiņa attīstības stratēģija	VPVKAC	Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centrs
IKT	Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas	V14, P132, A5	Valsts autoceļa numurs
KF	Kohēzijas fonds	tml	tamlīdzīgi
km	kilometrs	t.sk.	tai skaitā
km²	kvadrātkilometrs	u.c.	un citi
kv	kilovats	Utt.	Un tā tālāk
LV	Latvijas valsts		
m	metrs		
m.g.	mācību gads		

Ievads

Mārupes novada Attīstības programmas 2020. – 2026.gadam esošā situācija ir otrais etaps programmas izstrādē. Attīstības programma ir pašvaldības vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā nosaka:

- ❖ novada attīstības prioritātes, balstītas uz esošās situācijas novērtējumu un anketēšanas rezultātiem;
- ❖ turpmākās rīcības, veicamos uzdevumus un to īstenotājus;
- ❖ nepieciešamos finanšu resursus pārredzamā periodā;
- ❖ programmas īstenošanas un uzraudzības kārtību.

Mārupes novada Attīstības programmu veido:

- ❖ Attīstības programmas 2013. – 2019.gadam īstenošanas novērtējums;
- ❖ Esošās situācijas raksturojums un analīze;
- ❖ Stratēģiskā daļa;
- ❖ Rīcības plāns;
- ❖ Investīciju plāns;
- ❖ Īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība.

Mārupes novada Attīstības programmas 2020. – 2026.gadam esošās situācijas aprakstu izstrādāja SIA “Ismade” Attīstības programmas 2020. – 2026.gadam izstrādes ietvaros sadarbībā ar Mārupes novada administrācijas struktūrvienībām un iestādēm.

Attīstības programmas izstrāde uzsākta pamatojoties uz Mārupes novada Domes 2018. gada 19 decembra sēdes lēmumu Nr.5 (sēdes protokols Nr.16) “Par Mārupes novada attīstības programmas 2020. – 2026. gadam izstrādes uzsākšanu” un Darba uzdevumu Mārupes novada attīstības programmas 2020. – 2026. gadam izstrādei.

Attīstības programmas izstrāde veikta saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likumu (13.10.2011.), Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” u. c. spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām un Rīgas plānošanas reģiona metodoloģisko materiālu vietējo pašvaldību IAS un AP izstrādei “Attīstības plānošana pašvaldībās”. Attīstības programma sagatavota, ņemot vērā valsts līmeņa, Rīgas plānošanas reģiona, kaimiņu pašvaldību un Mārupes novada plānošanas dokumentus.

Izstrādes laikā veiktie pasākumi:

- 1) iedzīvotāju un uzņēmēju aptauja;
- 2) konsultatīvo padomju sēdes (tūrisma, mārketinga, sporta un aktīvās atpūtas, uzņēmējdarbības atbalsta un kultūrvides jomās);
- 3) tematiskās darba grupas, (piedaloties gan pašvaldības speciālistiem, gan novada iedzīvotājiem, kaimiņu pašvaldību pārstāvjiem un pieaicinātiem ekspertiem);
- 4) vadības darba grupas sēdes;
- 5) Mārupes novada Attīstības programmas 2013. – 2019. gadam īstenošanas novērtējums.

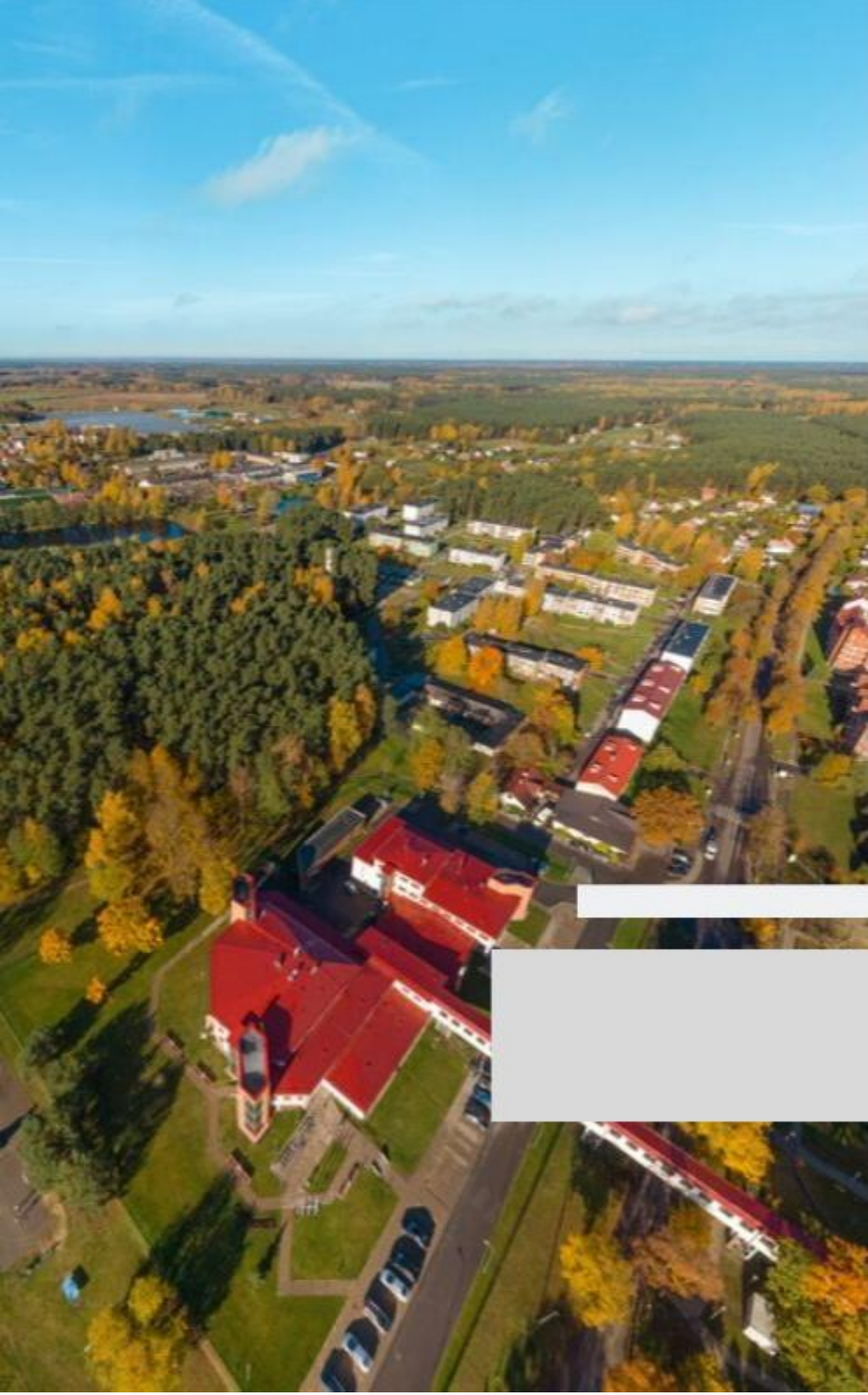

Esošās situācijas apraksts ir veidots koncentrēts ar ieskatu aktualitātēs un paveiktajā pēdējos gados. Lielākoties izmantoti dati, kas publicēti pašvaldības mājas lapā www.marupe.lv, kā arī pasūtītāja sniegtie dati par demogrāfiju un izglītības jomu, kuru paralēli Attīstības programmai izstrādāja SIA “Dynamic university”. Dati iegūti arī tiekoties ar speciālistiem un iestāžu vadītājiem intervijās.

Lai veiktu kopējo novērtējumu un papildinātu esošo situāciju no iedzīvotāju skatu punkta, esošās situācijas apraksts ir papildināts ar iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, kur 2019.g. aprīļa mēnesī tika veikta iedzīvotāju un uzņēmēju aptauja. Kopumā aptaujā piedalījās 909 iedzīvotāji (~ 4 % iedzīvotāju) un 38 uzņēmumi (~ 1,3 % no aktīvajiem uzņēmumiem). Ņemot vērā zemo uzņēmēju aptaujas aktivitāti, šie dati nav analizēti detalizēti, jo nav uzskatāmi par reprezentatīviem un uzņēmēju viedokli pārstāvošiem. Vien norādīti atsevišķi priekšlikumi.

Esošās situācijas apraksts papildināts ar fotoattēliem, kuri izmantoti no Mārupes novada mājas lapas www.marupe.lv.

1. MĀRUPES NOVADA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Mārupes novads atrodas Latvijas centrālajā daļā, Pierīgas reģionā. Novads robežojas austrumu un dienvidu daļā ar Rīgas pilsētu, ziemeļos ar Babītes novadu, rietumos ar Olaines novadu. Mārupes novads (t. sk. kaimiņu pašvaldības) iekļauts Rīgas plānošanas reģionā. Mārupes novads, līdzīgi kā arī citi kaimiņu novadi (Babīte, Olaine, Ķekava u.c.) veido arī Rīgas aglomerāciju. Mārupes novads, tieši robežojoties ar Rīgas pilsētu atrodas aglomerācijas iekšējā zonā, kur vērojama arī augsta svārstmigrācijas intensitāte no un uz Rīgu¹.

Mārupes novads 103,9 km² zemes platībā atrodas mežiem un purviem bagātajā Pierīgas lauku teritorijā. Novadu šķērso trīs mazupītes – Mārupīte, Neriņa un Dzilnupīte. Mārupes novadā atrodas daļa Cenu tīreļa, kas iekļauts Eiropas aizsargājamo teritoriju tīklā Natura 2000, daļa Medemu purva un Bierīņu purvs.

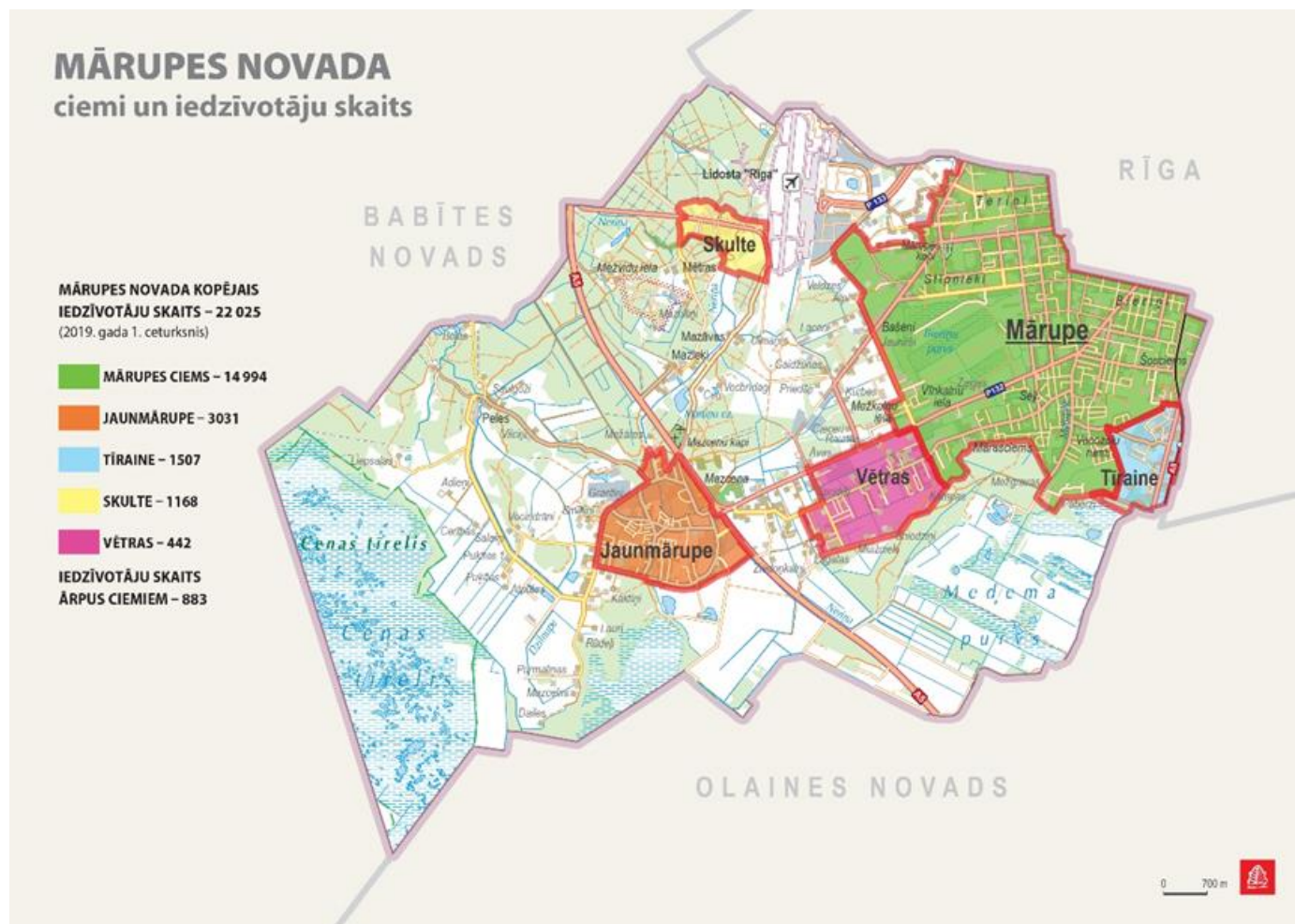
Mārupes novadu kopumā raksturo straujš iedzīvotāju skaita pieaugums, kas novadu krasi atšķir no vairuma pārējo Latvijas pašvaldību. Šo pieaugumu nosaka Mārupes novada ģeogrāfiskais stāvoklis – tā ir Rīgas pilsētas centram vistuvāk novietotā Rīgas kaimiņu pašvaldība un attālums no Mārupes ciema līdz Rīgas centram ir mazāks, nekā attālums līdz Rīgas centram no pašas galvaspilsētas apdzīvotākajām apkaimēm (lielākā daļa Purvciema, Ķengarags, Imanta, Pļavnieki u.c.).

Pēc iedzīvotāju skaita Mārupes novads 2019.gada sākumā jau bija trīspadsmitā lielākā pašvaldības Latvijā, kamēr 2015. gada sākumā bija divdesmit ceturta lielākā pašvaldība Latvijā un 2010. gadā – divdesmit devītā.

¹ Ziņojums “Rīgas aglomerācijas robežu precizēšana”, 2017.g.

Mārupes novada ciemu raksturojums (1. attēls)

1.attēls. Mārupes novada ciemi.

Mārupes ciems:

Ciems ar vislielāko iedzīvotāju skaitu un vislielāko iedzīvotāju blīvumu. Mārupes ciems ir arī novada administratīvais centrs. Ciemā atrodas novada domes ēka, kultūras nams, vairākas pirmsskolas izglītības iestādes un Mārupes ģimnāzija. Ciema struktūra galvenokārt veidojusies ap Daugavas ielu. Apkalpes objekti un publiskās ārtelpas ir izvietotas galvenokārt pie Mārupes novada domes Daugavas ielā un Mārupītes gatves sākuma

posmā. Kā patstāvīga ciema daļa veidojās teritorija pie Mārupes vidusskolas (ģimnāzijas), kur kā attīstības maģistrāles veidojas Kantora iela, Stīpnieku ceļš un nesen izbūvētā Lielās iela līdz K.Ulmaņa gatvei. Nozīmīgi arī ir savienojumi ar lidostu, kur izbūvēti asfaltēti ceļi 2017. un 2018.gadā.

Tīraines ciems:

Ciems veidojies pagājušā gadsimta vidū pie Jelgavas ceļa kā kūdras fabrikas ciemats. Ciemā raksturīga daudzdzīvokļu apbūve, gar Jelgavas ceļu darījumu apbūve, Viskalnu ielas rajonā savrupmāju apbūve. Apkalpes objekti ir izvietoti izklaidēti ciema teritorijā. Kā jauns pakalpojumu centrs veidojas multifunkcionālais centrs „Tīraines dārzi”, kurā plānots izveidot tādas pakalpojumu objektus kā bibliotēku, doktorātu, dienas centru, kultūras centru un plašu parka zonu.

Jaunmārupes ciems:

Ciems attīstījies galvenokārt pagājušā gadsimta 60.-70.gados. Līdzās lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumiem izvietojušās daudzdzīvokļu ēkas un blīva savrupmāju apbūve, jo ciems veidojies kā padomju laika kolhoza centrs. Apkalpes objekti izvietojušies gar Mazcenu aleju. Daudzdzīvokļu ēku pagalmi ir nelieli, ar daļēju labiekārtojumu. Ciemā ir plašas dabas teritorijas, kas pakāpeniski tiek labiekārtotas. Kā viens no atpazīstamības elementiem ir uzskatāms Jaunmārupes ūdenstornis, kur blakus ir koptas pļavas plašu publisku pasākumu organizēšanai un, kur tuvākajos gados tiks izbūvēta jauna pirmsskolas izglītības iestāde.

Skultes ciems:

Ciems veidojies kā padomju armijas ciemats tiešā lidostas tuvumā. Ciema centrā galvenokārt izvietotas daudzdzīvokļu ēkas ar daļēji labiekārtotiem pagalmiem. Skultes iela ir maģistrālā iela, ap kuru ir izvietojušies apkalpes objekti. Ciema attīstības iespējas saistāmas ar padomju laika industriālā mantojuma un ar aviāciju saistītu aktivitāšu izveidošanu - lidmašīnu skatu laukums, aviācijas muzeja veidošana. Ciema tuvumā ir plašas dabas teritorijas ar mežu masīviem un Neriņas upi.

Mārupes novada vispārīgs raksturojums

Skultes ciemam ir sarežģīta sasaiste ar Mārupes novada centru un pārējiem ciemiem. Lai nokļūtu Mārupē un Tīrainē, ir jāizmanto valsts autoceļš A5. Savukārt nokļūšana Jaunmārupē ir sarežģīta no satiksmes drošības viedokļa, jo ir jāšķērso valsts autoceļš. 2019.gadā veiktā ceļa pārbūve gar lidlauka D daļu un pieslēgumu Stīpnieku ceļam nodrošinās iespēju nokļūt novada centrā.

Vētras ciems:

Ciems izveidots 2014. gadā. Ciems ir izvietojies gar valsts autoceļu P 132, kur galvenokārt atrodas darījumu un loģistikas uzņēmumi. Savrupmāju apbūve izvietojusies gar Rožu ielu. Rožu ielas apbūve un labiekārtojums veidojas kā kontrasts industriālajai apbūvei gar valsts autoceļu P132. Pakalpojuma objekti un centrs ciemā vēl ir veidošanās procesā.

2. MĀRUPES NOVADA ATTĪSTĪBAS RĀDĪTĀJI

2.1. TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS RĀDĪTĀJI

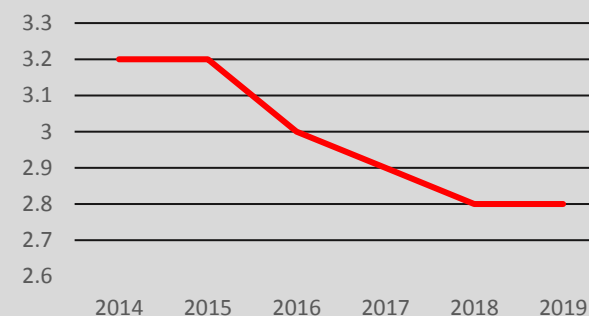
Gads	Novada iedzīvotāju skaita izmaiņas (PMLP)		Bezdarba līmenis (%)		Iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmērs uz 1 iedz. (EUR)		Teritorijas attīstības indekss	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015
2014	17 039	–	3,2	–	874,26	–	2,900	–
2015	17,936	(+) 675	3,2	0	865,18	(-)9,08	2,609	(-) 0,291
2016	19,115	(+) 1037	3,0	(-) 0,2	903,62	(+)38,44	2,164	(-) 0,445
2017	19 955	(+) 964	2,9	(-) 0,1	1025,27	(+)121,65	2,481	(+) 0,317
2018	21 229	(+) 1461	2,8	(-) 0,1	1038,53	(+)13,26	–	–
2019	22 025	(+) 848	2,8	0	–	–	–	–

1. Tabula. Novada attīstību raksturojošie rādītāji.

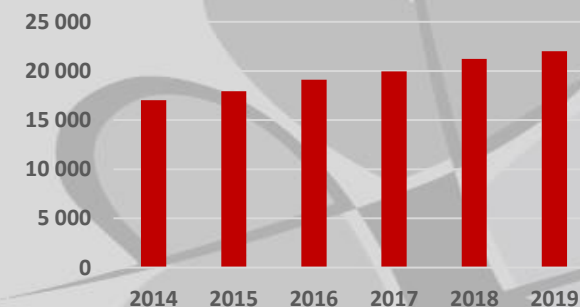
Izmantotie dati:

- Pilsonības migrācijas lietu pārvaldes dati
- Valsts reģionālās attīstības aģentūras dati
 - Nodarbinātības valsts aģentūras dati
 - Mārupes novada mājas lapa

Bezdarba līmenis (%)

Novada iedzīvotāju skaita izmaiņas (PMLP)

2.2. STRATĒGISKO MĒRĶU RĀDĪTĀJI

2. tabula. Stratēģisko mērķu rezultatīvie rādītāji.

Bāzes rādītāji	Bāzes gads ilgtermiņa modelēšanai	Rezultatīvie rādītāji bāzes gadā	Rezultatīvie rādītāji 2019. gadā	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Datu ieguves avots
(VTP1) Sabiedriski aktīvs iedzīvotājs					
(SM1) Izglītota, radoša un vesela sabiedrība					
Iedzīvotāju skaits	2012	16 157 (01.01.2012)	22 025 (04.02.2019)	Saglabājas pozitīvs	PMLP
Iedzīvotāju dabiskais pieaugums	-	-	5868 jeb 36 % pieaugums (pret bāzes gadu)	Saglabājas pozitīvs	PMLP
PII nodrošinājums no pieprasījuma	2012	90% nodrošinājums	1500 izglītojamo rindā uz pašvaldības PII (2019.g.sākumā) Pret bāzes gadu izbūvētas 2 jaunas PII, papildus nodrošinātas pašvaldības vietas privātajos PII. Tiek nodrošināts aukļu un privāto PII līdzfinansējums	Samazināt izglītojamo skaitu rindā uz pašvaldības PII	Novada Dome
Izglītojamo skaits Mārupes vidusskolā 9. - 12. klase(kopš 2019.g. ģimnāzijā)	2012	109	237 (2018/2019 mācību gads)	Pieaugošs	Novada Dome
Sporta centra audzēkņu skaits	2012	472	847 (2019.g.sāk)	Pieaugošs	Novada Dome
Bibliotēkas izsniegumu un apmeklējumu skaits	2012	11629 izsniegumi 6543 apmeklējumi	18935 izsniegumi 8090 apmeklējumi (2018.gads)	Pieaugošs	Novada Dome
Trūcīgo un maznodrošināto personu skaits un īpatsvars	2012	486 personas jeb 3%	163 personas jeb 0,74% (2018.gads)	Samazinās	Novada Dome
Amatiermākslas kolektīvu un dalībnieku skaits	2012	17 kolektīvi 300 dalībnieki	23 kolektīvi 600 dalībnieki (2018.gads)	Pieaugošs	Novada Dome

2. tabula. Stratēģisko mērķu rezultatīvie rādītāji (turpinājums).

Bāzes rādītāji	Bāzes gads ilgtermiņa modeļēšanai	Rezultatīvie rādītāji bāzes gadā	Rezultatīvie rādītāji 2019. gadā	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Datu ieguves avots
(VTP2) Efektīva un uz sadarbību vērsta pārvalde					
(SM2) Progresīva pārvaldība					
Pašvaldības budžeta ieņēmumi	2012	12 466 165 LVL	33 756 916 EUR	Pieaugošs	Novada Dome
Izstrādāts novada teritorijas plānojums	2012	Uzsākts darbs pie teritorijas plānojuma izstrādes 2014 - 2026.gadam	2017.g. uzsākti grozījumi TP, plānots pabeigt līdz 2019.g.nogalei	Tiek īstenots	Novada Dome
Viedo pilsētvides risinājumu ieviešana	2012	Nav ieviesti	Novadā ierīkoti viedie luksafori	Ieviesti aizvien jauni viedie pilsētvides risinājumi	Novada Dome
Atbalstītas sabiedrības iniciatīvas	2012	Nav sniegti specifiski sabiedrības iniciatīvu atbalsta risinājumi	Kopš 2016.gada konkursa Mārupe - mūsu mājas ietvaros atbalstīti 32 sabiedrības iniciatīvas projekti	Pieaugošs	Novada Dome
Izveidotas sabiedriskas konsultatīvās padomes	2012	Nav izveidotas	Darbojas 6 konsultatīvās padomes (Uzņēmējdarbības, tūrisma, mārketinga, izglītības, sporta un aktīvās atpūtas, kultūrvides jomās)	Tiek īstenots	Novada Dome

2. tabula. Stratēģisko mērķu rezultatīvie rādītāji (turpinājums).

Bāzes rādītāji	Bāzes gads ilgtermiņa modelēšanai	Rezultatīvie rādītāji bāzes gadā	Rezultatīvie rādītāji 2019. gadā	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Datu ieguves avots
(VTP3) Augstu dzīves kvalitāti veicinoša infrastruktūras attīstība					
(SM3) Droša, pieejama un labiekārtota dzīves vide					
Asfaltēti pašvaldības autoceļi (visu pašvaldības ielu (88,73 km) un ceļu (46,16 km) kopgarums 134,89 km)	2013	asfaltēti ceļi (32%)	asfaltēti ceļi 18,47 km (40%) asfaltētas ielas 63,58 km (71,7%)	Pieaugošs	Novada Dome
Ceļu satiksmes negadījumi (relatīvais rādītājs: CSNg/1000 iedzīvotājiem)	2011	120 CSNg (7,43 CSNg/1000 iedz.)	255 CSNg kopā 2017.g. (12,01 CSNg/ 1000 iedz.)	Samazinās	CSDD
Pieejama pieslēguma iespēja centralizētai ūdens apgādei un kanalizācijai Mārupes aglomerācijā	2012	80% ūdensapgāde 45% kanalizācija	84 % ūdensapgāde 65 % kanalizācija	100 % ūdensapgāde un kanalizācija aglomerācijā	Mārupes komunālie pakalpojumi Vidēja termiņa darbības stratēģija 2015 - 2020.gadam
Sabiedriskā transporta pakalpojumi	2012	Tiek nodrošināti visos ciemos, trūkst savienojumu starp ciemiem un lineāri novadā	Pagarināts 25.maršruta autobuss, 2019.g. pārvirzīts mikroautobuss Rīga - Jaummārupe pa Rožu ielu	Tiek īstenots, paplašinātas iespējas	Novada Dome
(VTP4) Dažādota ekonomiskā vide ar pievienoto vērtību					
(SM4) Ekonomiskās aktivitātes veicināšana un vietas potenciāla izmantošana					
Teritorijas attīstības rangs	2013	1.vieta	1.vieta (2017.g.)	Saglabāt augstāko pozīciju	VRAA
Bezdarba līmenis	2011	4,1%	2,8%	Samazinās	NVA
Tūrisma pakalpojumu objektu un sniedzēju skaits (objekti, naktsmītnes, ēdināšana, mājražotāji, amatnieki)	2014	97	109 (2018.g.)	Pieaugošs	Novada Dome
Uzņēmumu skaita pieaugums	2011	2 350 reģistrēti (1 576 atskaitot likvidētos) uzņēmumi	3 594 kopā reģistrēti uzņēmumi 2902 (komercreģistrā reģistrētie uzņēmumi) 01.01.2019	Pieaugošs	Lursoft

3. IEDZĪVOTĀJI

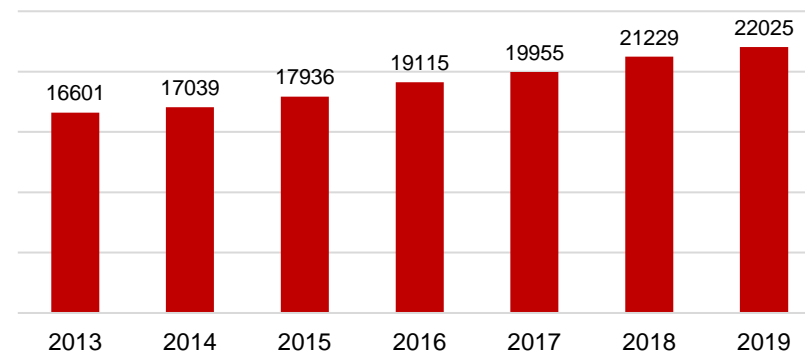
3.1. IEDZĪVOTĀJU SKAITS UN PROGNOZES

Saskaņā ar PMLP datiem Mārupes novadā deklarēto iedzīvotāju skaits aizvien palielinās: 2013. gadā Mārupes novadā bija deklarēti 16 601 iedzīvotājs, 2017. gadā - 19 995, 2018. gadā - 21 229, bet 2019. gada sākumā Mārupes novadā bija deklarēti 22 025 iedzīvotāji (skat. 2. attēls). Kopumā laika periodā no 2013. līdz 2019. gadam deklarēto iedzīvotāju skaits Mārupes novadā pieaudzis par 5 424 iedzīvotājiem jeb 32%. Kopš 2013. gada Mārupes novadā deklarēto iedzīvotāju skaits ir pieaudzis vidēji par 5% gadā.

2. attēls

Jāatzīmē, ka atšķirība starp CSP un PMLP datiem par iedzīvotāju skaitu Mārupes novadā sastāda 7.1%², un šāda datu nesakritība īpaši vērojama Rīgas un Pierīgas pašvaldībās, kuras raksturo augsta iedzīvotāju mobilitāte. PMLP iedzīvotāju reģistrs uzskaita deklarētos iedzīvotājus, taču lēmumu par to, kurā pašvaldībā deklarēties ietekmē pašvaldību sociālā politika, pakalpojumu pieejamība, nodokļu u.c. atvieglojumi.

Mārupes novadā deklarēto iedzīvotāju skaits

² Saskaņā ar PMLP datiem uz 01.01.2019. Mārupes novadā bija deklarēti 22 025 iedzīvotāji, taču CSP (prognoze) – 20 472 (starpība 1 553 jeb 7.1%). Salīdzinot atšķirības datus pa vecuma grupām, vislielākās atšķirības ir vērojamas darbspējīgo iedzīvotāju grupā (25-49 gadi). Šajā vecuma grupā deklarēto iedzīvotāju skaits par 12.8% pārsniedz CSP rādītājus.

CSP iedzīvotāju uzskaites metodoloģija³ balstās tautas skaitīšanas rezultātos, taču ikgadēji pielāgo tos ar datiem par dzimušajiem, mirušajiem, kā arī migrāciju (faktiski dzīvo Latvijā vai faktiski dzīvo ārzemēs). Arī CSP uzskaitē tiek ņemti vērā dati par personu deklarēšanos, vienlaikus analizējot arī iedzīvotāju fiksētās aktivitātes dažādos citos valsts reģistros un informācijas sistēmās.

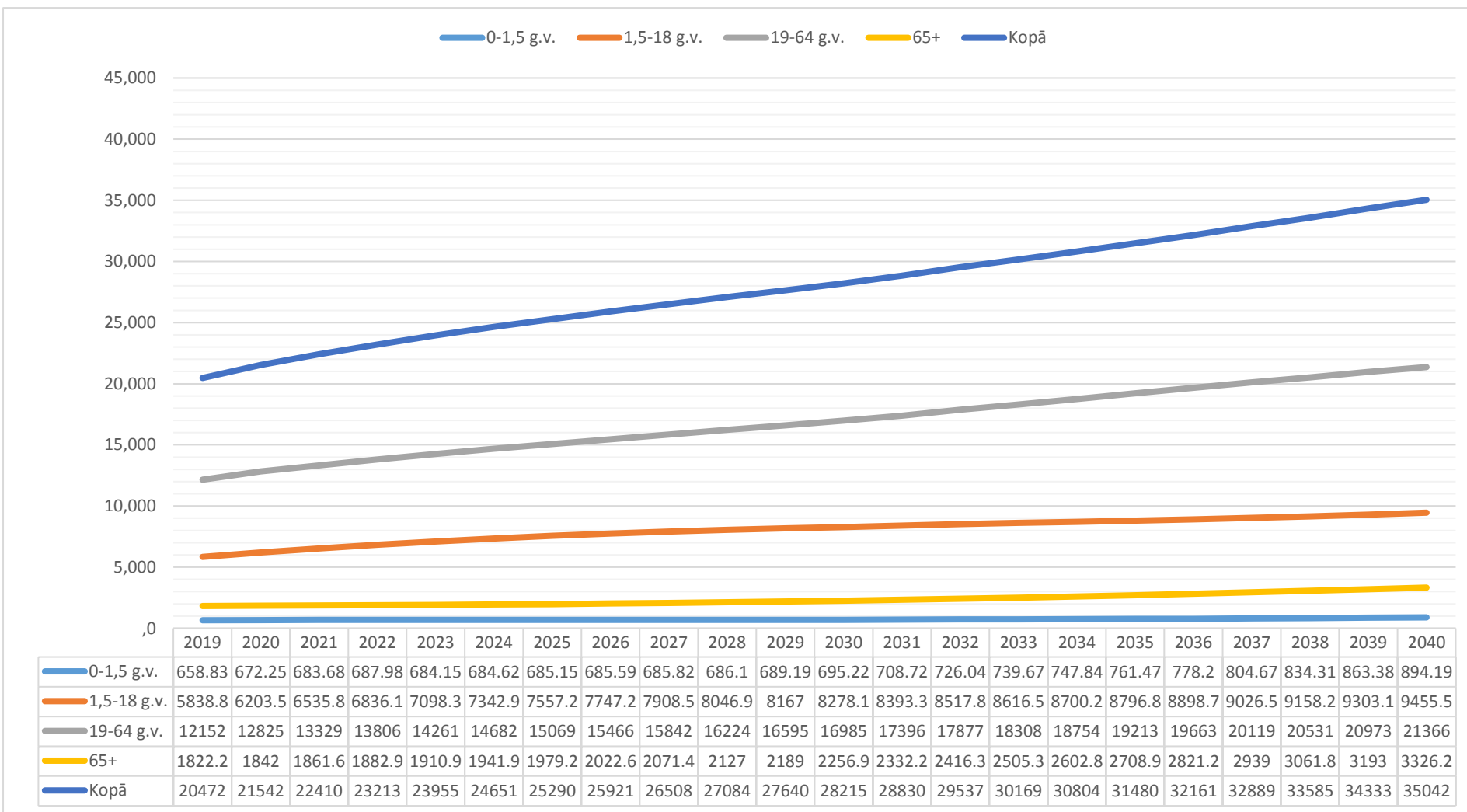
Bāzes scenārijā, izsakot prognozes izmantoti CSP dati un tiek pieņemts, ka novadā turpināsies līdzšinējās demogrāfiskās tendences, t.i. pakāpeniski samazināsies mirstības rādītāji, nedaudz pieaugs dzimstības koeficients, un galvenais – turpināsies jaunu iedzīvotāju ienākšana novadā. Balstoties uz informāciju par izsniegtajām būvatļaujām jaunu mājojļu būvniecībai novadā, tiek pieņemts, ka migrācijas maksimums tiks sasniegts 2019. gadā, pēc tam jaunu iedzīvotāju ienākšana kritīsies un stabilizēsies, kopējam iedzīvotāju skaitam ik gadu pieaugot par 300-380. Šis skaitlis ir zemāks, nekā pieaugums 2004.-2009. gadā, jo tiek pieņemts, ka turpmāk palielināsies Rīgas kā dzīvesvietas popularitāte, kā arī ir samazināsies kopējais iedzīvotāju skaits Latvijā.

Bāzes scenārijā Mārupes novada iedzīvotāju skaits turpinās stabili pieaugt (3. attēls).

³ CSP, iedzīvotāju statistikas sagatavošanas metode, pieejams https://www.csb.gov.lv/sites/default/files/data/LV/DemStat_Metodologija_LV.pdf, skatīts 15.05.2019.

3.attēls

Avots: CSP

Iedzīvotāji

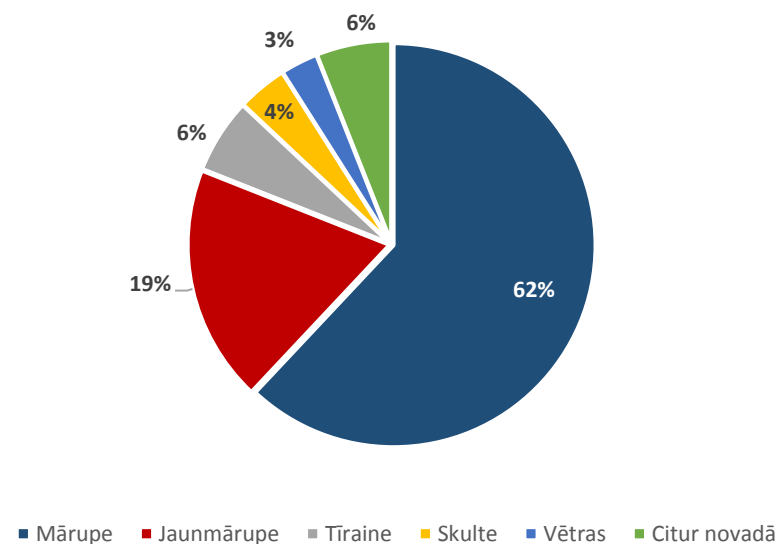
Aizpildot iedzīvotāju anketu, aktīvākas bijušas sievietes, pārstāvēt 69 % no kopējā respondentu skaita. Savukārt aktīvākā vecuma grupa bijusi 30 – 40 gadīgi respondenti (50 %) un 41 – 63 gadīgi respondenti (36%). Pārstāvēt ciemus lielākais respondentu skaits bija no Mārupes ciema (62 %), Jaunmārupes ciema (19%) un Tīraines ciema (6%), kas arī atbilst ciemu dzīvojošo īpatsvaram (4.attēls).

76% no respondentiem norādīja augstāko izglītību (bakalaurs, maģistrs, doktors), kas ir ievērojams īpatsvars respondentu skaitam. Aptuveni 60 % no respondentiem strādā privātā sektorā, savukārt 25 % valsts sektorā.

3.2. IEDZĪVOTĀJU VECUMA STRUKTŪRA UN DEMOGRĀFISKĀ SLODZE

CSP datu analīze parāda, ka pašreizējā iedzīvotāju vecuma struktūra Mārupes novadā ir Latvijai netipiska: lielākā daļa iedzīvotāju ir 30 - 44 un 0-9 gadu vecumā, senioru īpatsvars ir zems (skat. 5. attēls). Mārupes novadā lielā skaitā ienāk jauni iedzīvotāji. Esošā iedzīvotāju vecuma struktūra un tendences ļauj prognozēt augstu dzimstību arī nākotnē. Iedzīvotāju skaits 15-24 gadu grupā ir samērā zems, kas

4. attēls. Respondentu skaits pa ciemiem

liecina, ka tuvākajos gados auglīgo vecumu sasniegs aizvien mazāk novada iedzīvotāju, tomēr iedzīvotāju skaitu ietekmēs jaunienācēji. Ja turpmākajos gados jaunu iedzīvotāju ienākšana novadā krasi samazināsies, arī jaundzimušo skaits var kristies. Jāatzīmē, ka 2018. un 2019. gada būvniecības sezonā izsniegts ievērojami lielāks skaits būvatļauju mājokļu būvniecībai (attiecīgi 950 un 1050 iedzīvotājiem), nekā iepriekšējos gados, kas ļauj prognozēt vēl lielāku iedzīvotāju skaita pieaugumu novadā.

Mārupes novads jau vairākus gadus iedzīvotāju vidējā vecuma ziņā ir jaunākais novads Latvijā (33 gadi). Iedzīvotāju blīvums Mārupes novadā 2018. gadā bija 204 cilv./km², kas Latvijas mērogā ir ļoti augsts rādītājs, jo vidēji valstī 2018. gadā iedzīvotāju blīvums bija 29 cilv./km², bet Pierīgas reģionā 36 cilv./km².

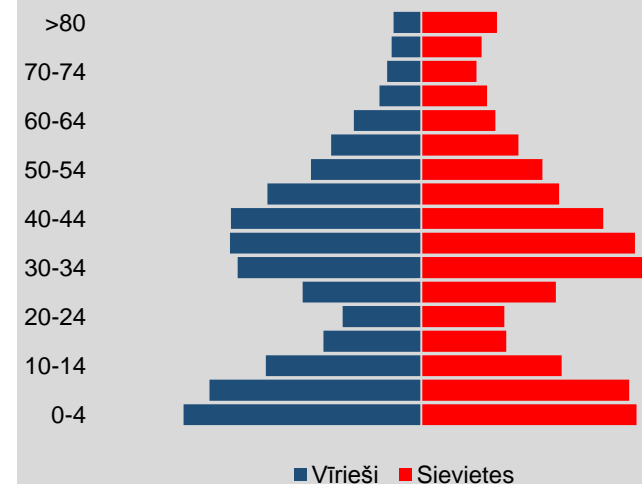
3.3. IEDZĪVOTĀJU VALSTISKĀ PIEDERĪBA UN NACIONĀLAIS SASTĀVS

Pēc etniskā sastāva Mārupes novadā 2019. gada sākumā iezīmējas lielākā nacionalitāte - 67% latviešu. Pārējās tautības kopumā sastāda 33 % (6. attēls).

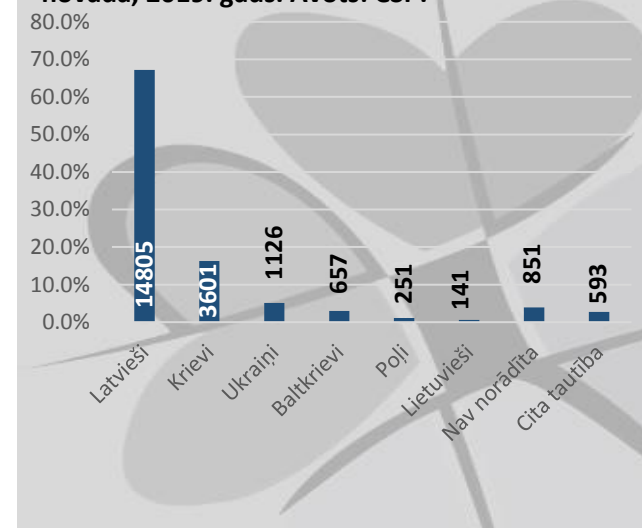
3.4. IEDZĪVOTĀJU NODARBINĀTĪBA UN BEZDARBS

Mārupes novadā iepriekšējo gadu laikā bezdarba līmenis ir samazinājies no 3,2% uz 2,8%, kas ir par 0,4 % mazāk kā iepriekš, savukārt pret bāzes gadu tas ir samazinājies par 1,3 %, no 4,1 % uz 2,8%.

5. attēls. Iedzīvotāju vecuma struktūra Mārupes novadā, 2018. gads. Avots: CSP.

6. attēls. Iedzīvotāju nacionālais sastāvs Mārupes novadā, 2019. gads. Avots: CSP.

Iedzīvotāji

Reģistrētā bezdarba līmenis valstī 2018.gada decembra beigās bija 7,6% (reģistrēto bezdarbnieku īpatsvars ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā), kas, salīdzinot ar 2015.gadu ir samazinājies par 1,3% .

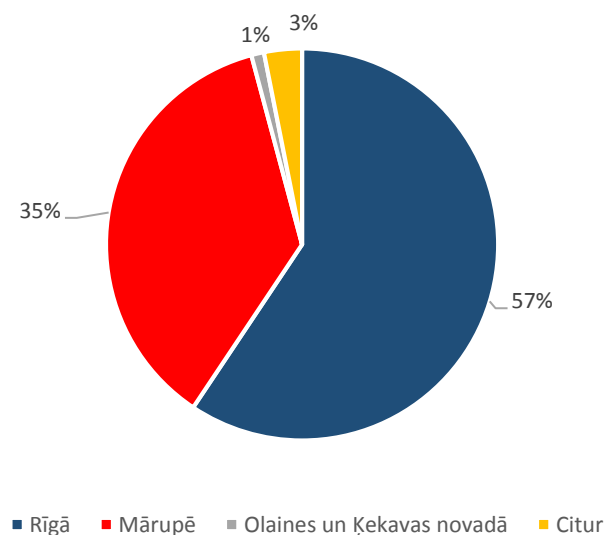
2018.gada 31.decembrī reģistrēto bezdarbnieku skaits novadā bija 339 personas, bet reģistrētā bezdarba līmenis 2,8%⁴ .

Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) datiem, 2019.gada 1.janvārī Mārupes novadā bija 14 248⁵ darbaspējīgo iedzīvotāju (darbaspējas vecums no 15 – 63 gadiem), kas ir par 567 cilvēkiem vairāk, nekā gadu iepriekš. Tomēr saskaņā ar Valsts ieņēmuma dienesta (VID) datiem, 2017.gadā iedzīvotāju skaits, kuri gan dzīvo, gan strādā Mārupē, bija tikai 4905 iedzīvotāji. Visvairāk Mārupes iedzīvotāju ārpus pašu novada strādāja Rīgā (8537), tai sekoja Ķekava (723) un Jūrmala (232). Mārupes novada viena no priekšrocībām – izdevīgais ģeogrāfiskais izvietojums, kas ir tuvu valsts galvaspilsētai, ir kļuvis arī par problēmu Mārupes uzņēmumiem, jo tiem nākas konkurēt ar Rīgu par sava novada darbaspēku.

Nodarbināto skaits Mārupes novadā reģistrētajos uzņēmumos⁶:

- ❖ 2017.g. – 23835
- ❖ 2016.g. – 22697
- ❖ 2015.g. – 21858
- ❖ 2014.g. – 21224
- ❖ 2013.g. – 19663

Aptaujas dati liecina, ka ievērojams skaits mārupiešu strādā ārpus novada (7. attēls).

7. attēls. Mārupiešu nodarbinātība

⁴ <http://www.nva.gov.lv/index.php?cid=6&mid=628>

⁵ https://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/backup/ISDG_Pasvaldibas_darbaspeja.pdf

⁶ Pec Lursoft datiem

4. PAŠVALDĪBAS PĀRVALDE

4.1. ADMINISTRATĪVĀ STRUKTŪRA

Mārupes novada dome darbojas, pamatojoties uz likumu “Par pašvaldībām” un Mārupes novada Domes 2016.gada 27.aprīļa saistošo noteikumu Nr.11/2016 „Mārupes novada pašvaldības nolikums” pamata. Pamatojoties uz Latvijas Republikas likumu „Par pašvaldībām”, Mārupes novada pašvaldība veic visas pašvaldības funkcijas, tajā skaitā šādas **galvenās autonomās funkcijas**:

- ❖ organizē iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana);
- ❖ gādā par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, apgaismošana; skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; kapsētu izveidošana un uzturēšana u.c.);
- ❖ gādā par iedzīvotāju izglītību;
- ❖ rūpējas par kultūru un sekmē tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades;
- ❖ nodrošina veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicina iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu;
- ❖ piedalās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, apkarojot žūpību un netiklību u.c.

Lai nodrošinātu novada pašvaldības darbību un izstrādātu Domes lēmumprojektus darbu veic Dome 17 deputātu sastāvā, nodrošinot **trīs pastāvīgās komitejas**:

- ❖ Finanšu komiteja 17 (septiņpadsmit) deputātu sastāvā;
- ❖ Sociālo, izglītības, kultūras un sporta jautājumu komiteja 8 (astoņu) deputātu sastāvā;

Pašvaldības pārvalde

- ❖ Attīstības un vides jautājumu komiteja 8 (astoņu) deputātu sastāvā.

Domes vadību novadā veido Domes priekšsēdētājs, Domes priekšsēdētāja vietnieks un izpilddirektors.

Pašvaldību funkciju veikšanai **Mārupes novada pašvaldībā izveidotas iestādes un uzņēmumi**, kas darbojas saskaņā ar nolikumiem:

- ❖ Mārupes novada pašvaldības administrācija,
- ❖ Mārupes Bāriņtiesa,
- ❖ Mārupes novada Dzimtsarakstu nodaļa,
- ❖ Mārupes novada Sociālais dienests,
- ❖ Mārupes vidusskola,
- ❖ Mārupes pamatskola,
- ❖ Mārupes novada Skultes sākumskola,
- ❖ Jaunmārupes pamatskola,
- ❖ Pirmsskolas izglītības iestāde "Lienīte",
- ❖ Pirmsskolas izglītības iestāde "Zeltrīti",
- ❖ Pirmsskolas izglītības iestāde "Mārzemīte",
- ❖ Mārupes Mūzikas un mākslas skola,
- ❖ Mazcenas bibliotēka,
- ❖ Mārupes Kultūras nams,
- ❖ Mārupes Sporta centrs,

- ❖ Mārupes novada Izglītības dienests,
- ❖ Mārupes novada Būvvalde,
- ❖ Mārupes novada pašvaldības policija,
- ❖ Mārupes novada pašvaldības īpašumu pārvalde.
- ❖ Pašvaldība ir kapitāldaļu turētāja šādās kapitālsabiedrībās:
- ❖ Akciju sabiedrība „Mārupes komunālie pakalpojumi”;

Mārupes novada dome ir dalībnieks (biedrs):

- ❖ Biedrībā „Latvijas Pašvaldību savienībā”;
- ❖ Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijā;
- ❖ Biedrībā “Pierīgas pašvaldību apvienība”;
- ❖ Biedrībā „Publiskās un privātās partnerības asociācija”;
- ❖ Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijā;
- ❖ Latvijas Atkritumu apsaimniekotāju asociācijā;
- ❖ Biedrībā “Pierīgas partnerība”;
- ❖ Biedrībā “Vidzemes tūrisma asociācija”;
- ❖ Dzimtsarakstu nodaļu darbinieku asociācija;
- ❖ Sociālo dienestu vadītāju apvienība;
- ❖ Personāla vadīšanas asociācija.

Pašvaldības pārvalde

Mārupes novada Dome ir viena no pašvaldību iestādes „Pierīgas izglītības, kultūras un sporta pārvaldes” dibinātājiem.

Mārupes pagasta padome 15.07.1997.g. nodibināja laikrakstu „MĀRUPES VĒSTIS”, kas regulāri vienu reizi mēnesī iznāk kopš 1999.gada.

Līdz 2019.gada beigām Domē plānots atvērt Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (VPVKAC), lai būtu pieejami pašvaldības un noteiktie valsts iestāžu pakalpojumi, konsultācijas par valsts iestāžu pakalpojumiem, palīdzība e-pakalpojumu lietošanā, praktiska palīdzība darbā ar datoru, internetu un eID viedkartes lasītāju, kā arī informāciju par tuvākajām valsts iestāžu reģionālajām struktūrvienībām, to darba laikiem un pakalpojumu pieteikšanas kārtību.

Pašvaldībā 66% nodarbinātajiem ir augstākā izglītība, vidējā izglītība ir 31% darbinieku, bet pamatzglītība ir tikai 3% nodarbināto.

Domes administrācija sastāv no nozaru speciālistiem un tehniskajiem darbiniekiem, kā arī atsevišķu funkciju veikšanai administrācijā ir izveidotas pastāvīgās struktūrvienības:

Finanšu un grāmatvedības nodaļa – nodarbināti 13 darbinieki (nodaļas vadītājs, ekonomists, galvenais grāmatvedis, galvenā grāmatveža vietnieks, vecākais grāmatvedis, materiālu uzskaites grāmatvedis, algu grāmatveži, grāmatveži, nekustamā īpašuma nodokļa inspektori);

Juridiskā nodaļa – nodarbināti 5 darbinieki (nodaļas vadītājs un juristi);

Attīstības nodaļa - nodarbināti 8 darbinieki (nodaļas vadītājs, nodaļas vadītāja palīgs, teritorijas plānotājs, uzņēmējdarbības attīstības konsultants, zemes lietu speciālists, projekta vadītājs, projekta koordinators, tūrisma organizators);

Iepirkumu nodaļa – nodarbināti 4 darbinieki (nodaļas vadītājs un iepirkuma speciālisti);

Administrācijas speciālisti - nodarbināti 12 darbinieki (sabiedrisko attiecību speciālisti, darba aizsardzības speciālists, lietvedis, lietvedis/, klientu apkalpošanas speciālisti, personāla lietu pārzinis, datorsistēmu un datortīklu administratori, kancelejas pārzinis, maketētājs);

Administratīvā komisija - nodarbināti 2 darbinieki (komisijas priekšsēdētājs, komisijas sekretārs).

Iestādes:

Būvvalde – nodarbināti 5 darbinieki (būvvaldes vadītājs, būvvaldes vadītāja palīgs, būvinspektori, būvinspektora palīgs);

Pašvaldības īpašumu pārvalde – nodarbināti 42 darbinieki (iestādes vadītājs, pašvaldības nekustamā īpašuma pārvaldnieks, ceļu būvinženieri, elektroinženieris, saimniecības pārzinis, labiekārtošanas speciālisti, ainavu arhitekts, labiekārtošanas strādnieki, sētnieki, kapsētas pārziņi, apkopēji);

Pašvaldības policija – nodarbināti 22 darbinieki (pašvaldības policijas priekšnieks, priekšnieka vietnieks, vecākie inspektori, vecākais nepilngadīgo lietu inspektors, nepilngadīgo lietu inspektori, inspektori);

Mārupes novada Sociālais dienests - nodarbināts 21 darbinieks (sociālā dienesta vadītājs, sociālie darbinieki, sociālie darbinieki darbam ar ģimeni un bērniem, sociālā darba organizators, sociālie aprūpētāji, sociālais audzinātājs, psihologi, fizioterapeits, ergoterapeits);

Mārupes Sporta centrs - nodarbināti 34 darbinieki (Sporta centra vadītājs, sporta treneri – futbola, teikvando, volejbola, basketbola, BMX, sporta speciālists, saimniecības pārzinis, administratori, lietveži, tehniskais strādnieks, automobiļa vadītājs, apkopēji);

Mārupes novada Bāriņtiesa – nodarbināti 6 darbinieki (bāriņtiesas priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks, lietvedis, bāriņtiesas locekļi, psihologs);

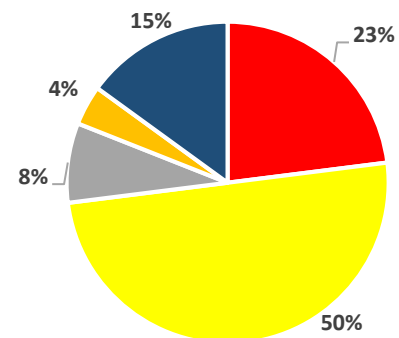
Mārupes novada Kultūras nams - nodarbināti 24 darbinieki (kultūras nama direktors, kultūras pasākuma organizators, deju kolektīva vadītāji, kora diriģenti, ansambļa vadītāji, koncertmeistari, kormeistari, vokālie pedagogi, skaņu operators, saimniecības pārzinis);

Mazcenas bibliotēkā - nodarbināti 2 darbinieki (bibliotēkas vadītājs, bibliotekārs);

Mārupes novada Dzimtsarakstu nodala – nodarbināts 1 darbinieks (nodaļas vadītājs);

Izglītības dienests - nodarbināti 5 darbinieki (iestādes vadītājs, izglītības darba speciālists, lietvedis, jaunatnes lietu speciālists, veselības veicināšanas koordinators).

Pēc aptaujas pašvaldības sniegto pakalpojumu kvalitāte novadā ir augstā līmenī (8.attēls). Apmierinātība kopumā sasniedz aptuveni 83 % respondentu, kas vērtējams kā ļoti augsts apmierinātības līmenis. Tos, kurus neapmierināja pašvaldības sniegto pakalpojumu kvalitāte, kā trūkumus norādīja dažādu pašvaldības struktūrvienību sasniedzamību, nepieciešamību sniegto e-pakalpojumu kvalitātes uzlabošanā un klientu apkalpošanas jomas uzlabošanā.

- apmierina
- drīzāk apmierina
- drīzāk neapmierina
- neapmierina
- nav viedokļa vai neizmanto

8. attēls. Pašvaldības sniegto pakalpojumu kvalitāte

4.2. PAŠVALDĪBAS BUDŽETS

Pašvaldības budžets ir līdzeklis pašvaldības politikas realizācijai ar finanšu metodēm. Svarīgākais, kas jānodrošina pašvaldībai, ir ilgtspējīga administratīvās teritorijas attīstība, efektīvi izmantojot konkurētspējīgo priekšrocību un vienlaikus sabalansējot saimniecisko un ekonomisko attīstību ar sociālajām interesēm.

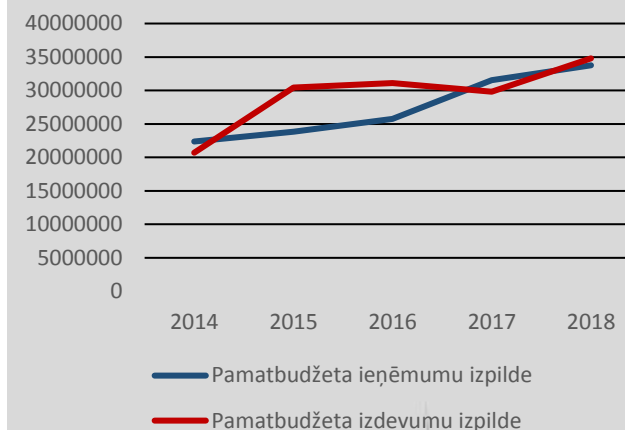
Pašvaldības budžets ir plānošanas un kontroles instruments, kas ļauj:

- ❖ novērtēt naudas ieņēmumu veidošanos;
- ❖ racionāli sadalīt un izmantot pieejamos finanšu resursus atbilstoši pašvaldības prioritātēm;
- ❖ uzraudzīt pakļauto iestāžu un uzņēmumu finanšu un saimniecisko darbību.

Mārupes novada Domes budžeta ieņēmumus veido valsts nodokļi un nodevas, pašvaldības nodevas, valsts budžeta dotācijas un mērķdotācijas, norēķini ar Eiropas Savienības struktūrfondu finansēto daļu projektu īstenošanai, pašvaldību budžetu transferti un citi ieņēmumi.

Ik gadu, pieaugot arī iedzīvotāju skaitam, pieaug gan budžeta ieņēmumi, gan izdevumi (9. attēls, 3. tabula).

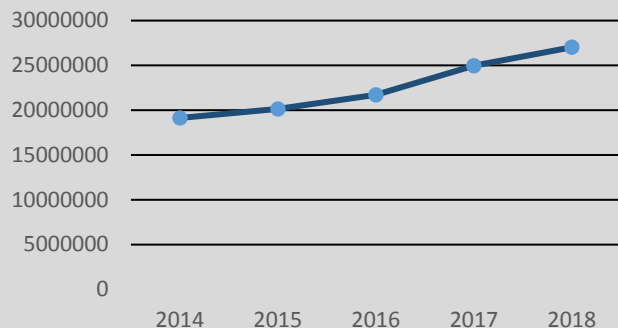
9. attēls. Mārupes novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi (EUR)

3. tabula. Mārupes novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi (EUR)

Gads	Pamatbudžeta ieņēmumu izpilde	Pamatbudžeta izdevumu izpilde
2014	22,371,533	20,697,475
2015	23,826,665	30,417,208
2016	25,747,608	31,083,155
2017	31,520,979	29,835,161
2018	33 756 916	34 794 472

10. attēls. Pamatbudžeta nodokļu ieņēmumi

4. tabula. Mārupes novada pašvaldības pamatbudžeta nodokļu ieņēmumi (EUR)

Gads	Pamatbudžeta nodokļu ieņēmumi
2014	19,129,517
2015	20,123,843
2016	21,724,247
2017	24,952,409
2018	27,020,850

Pārskata periodā redzams, ka izdevumu struktūrā nemainīgi nozīmīgāko pozīciju ieņem izglītība. nav krasu pārmaiņu, budžets ir pēctecīgs. Ņemot vērā arī ieņēmumu pieaugumu (10. attēls, 4. tabula), pakāpeniski pieaug arī izdevumi katrā no budžeta pozīcijām. To īpatsvars proporcionāli ir nemainīgs.

5. tabula. Mārupes novada pašvaldības budžeta izdevumi pa nozarēm (EUR)

Gads	Izglītība	Vispārējie vadības dienesti	Ekonomiskā darbība	Teritorijas un mājokļu apsaimniekošana	Atpūta, kultūra un sports	Sociālā aizsardzība	Sabiedriskā kārtība un drošība	Vides aizsardzība	Veselības aizsardzība
2014	11,048,529	3,729,080	91,712	3,285,900	813,960	1,223,391	471,013	22,315	11,575
2015	17,036,743	4,416,399	3,748,352	2,704,982	1,063,584	908,143	451,986	77,913	9,105
2016	12,331,957	6,369,705	3,344,009	3,268,457	1,156,188	859,799	489,108	95,973	7,591
2017	14,479,485	7,424,814	2,742,921	2,293,690	1,267,807	982,283	541,743	96,483	5,938
2018	17,481,772	7,459,914	3,424,129	3,056,145	1,476,154	1,113,154	648,573	115,449	19,180

4.3. NOVADA IDENTITĀTE

Mārupes novada simboli ir Mārupes novada ģerbonis, Mārupes novada karogs un Mārupes novada grafiskā zīme.

Mārupes novada ģerbonis (11.attēls): šķelts no kreisās ar sudrabu un zaļu; uz šķēluma trīs četrlapu āboliņa lapas – no viena uz otru. Pa šķēlumu pretēji vērsta zaļa ar sudrabu šaurapmale.

Ģerbonī zaļā krāsa ir dabas un auglības krāsa. Tā simbolizē mieru un harmoniju. Zaļā krāsa atrodas pastāvīgā attīstībā. Veicina atjaunošanos, jaunību un izaugsmi. Kā arī Mārupes novada ģerbonī zaļā krāsa simbolizē no purviem atkaroto Mārupes zemi un mežus. Sudraba krāsa - gudrības un turības krāsa. Sudrabs liecina par zināšanu attīstību kā arī tas ir laimes, pārliecības un harmonijas simbols.

Mārupes novada karogs (12. attēls): mūsdienīgs un efektīvs komunikācijas nesējs. Karogs dod iespēju pašvaldībai paziņot par sevi, par savu identitāti, uzmanīgu attieksmi pret tradīcijām un saviem iedzīvotājiem, par savas funkcijas pārliecību nākotnē. Mārupes novada Domes deputāti Mārupes novada karogu apstiprināja 2010.gada 21.jūnijā.

Karogā augšējā – zaļā karoga daļa simbolizē Mārupes novada mežus, pļavas, dabas un cilvēku līdzsvaru. Apakšējā – baltā karoga daļa simbolizē Mārupes novada tīro, nepiesārņoto zemi, cilvēku emocionālo pacēlumu un dvēseļu pozitīvismu.

11. attēls. Mārupes novada ģerbonis

12. attēls Mārupes novada karogs

13. attēls Mārupes novada grafiskā zīme

GRAFISKĀS ZĪMES KRĀSU PALETES

Grafiskās zīmes vizuālo materiālu dizainā kā vadošā izvēlēta zaļā krāsa C - 32, M - 1, Y - 95, K - 1. Zaļā ir nomierinoša un emocionāli atslogota, brīva krāsa. No kļiedzoši spilgtām krāsām zaļā atšķiras ar mierpilnu pašpārliecību. Tā simbolizē harmoniju, komfortu, cerību, atjaunošanu, dabu, izaugsmi un drošību.

Mārupes novada Grafiskā zīme (13. attēls): ir Mārupes novada vizuālas identitātes galvenais pamatelements. Tās tēls ir atvasināts no Valsts Heraldikas komisijas apstiprinātā Mārupes novada ģerboņa, kurā attēlots četrlapu āboliņa lapas simbols.

Dabā četrlapu āboliņš ir retums, tāpēc tiek ticēts, ka tā atrašana nes veiksmi. Kā Mārupes novada grafiskās zīmes vadmotīvs četrlapu āboliņa lapa ietver ideju par veiksmi, kas Mārupei iet līdzīgu laiku laikos. Uzsverot māju sajūtu vietai, kurā dzīvojam un kur vienmēr vēlēties atgriezties, katrā āboliņa lapa veidota sirds formā. Stilizētajai četrlapu āboliņa lapai piešķirta plašāka krāsu palete, tādējādi atspoguļojot grafiskajā zīmē Mārupes novadu raksturojošo vērtību kopumu. Grafiskajā zīmē sarkanā krāsa simbolizē ģimeniskumu, Zaļā krāsa – aktīvu un videi draudzīgu dzīvesveidu, Dzeltēnā krāsa – dzīvesprieku, Zilā krāsa – izaugsmi, kas ietver arī novada devīzi “Mārupes novads, labvēlīgam lidojumam teicama starta vieta!”

2015. gadā apstiprināto Mārupes pašvaldības vizuālās identitātes stila grāmatu, tajā skaitā grafisko zīmi, izstrādājusi māksliniece Anita Karpinska.

2016. gadā ir izstrādāta Mārupes novada pilsētvides mārketinga un komunikācijas stratēģija, kurā ir vērtētas arī novada unikālās vērtības, identitātes stiprināšanai. 2019.gadā tiks izstrādāta zīmolvedības stratēģijas ieviešanas un rīcības plāns, lai veicinātu Mārupes novada zīmola ieviešanu, paspīlgtinātu novada pozicionējumu un nostiprinātu novada identitāti, kas veidotu Mārupes

iedzīvotājos lielāku piederības sajūtu novadam un veicinātu palīdzēt sasniegt ilgtermiņa stratēģijā noteiktos attīstības mērķus.

2019.gadā veiktās iedzīvotāju aptaujas ietvaros – ar ko lepojas Mārupes iedzīvotājs Mārupē, lielākoties tika atzītas tādas vērtības kā:

- ❖ zaļa, sakopta, tīra vide;
- ❖ novada izaugsme un attīstība;
- ❖ sakārtota infrastruktūra;
- ❖ izcils izglītības iestāžu darbs;
- ❖ droša vide un drošības sajūta;
- ❖ uzņēmējdarbības attīstība;
- ❖ plašs kultūras un brīvā laika pasākumu piedāvājums;
- ❖ rūpes par iedzīvotājiem un ģimenēm ar bērniem;
- ❖ jauki cilvēki un labi kaimiņi.

4.4 SABIEDRĪBAS LĪDZDARBĪBA UN KOMUNIKĀCIJA

Par Mārupes novada domes un iestāžu darbu un aktualitātēm tiek veikti regulāri publicitātes un informēšanas pasākumi. Novadā strādā divi sabiedrisko attiecību speciālisti, kuri sagatavo un publisko informāciju sadarbībā ar pašvaldības darbiniekiem, struktūrvienībām un iestādēm.

Pašvaldības pārvalde

Mājaslapā pieejama sadaļa „Pajautā savai pašvaldībai”, ar kuras palīdzību iedzīvotāji ērti var uzdot jautājumus savai pašvaldībai un ātri saņemt atbildes. 2018.gadā mājaslapas unikālo apmeklētāju skaits bija 151 007, lapu skatījumu skaits sasniedzis 1 087 856. Vidēji mēnesī mājaslapu apmeklē līdz 15 000 unikālo lietotāju un ir 30 000 sesijas. Lapu skatījums nedaudz virs 100 000.

Lai uzskatāmāk un ātrāk sniegtu sabiedrībai informāciju par pašvaldības attīstību un aktualitātēm, pašvaldība aktīvi izmanto profilus sociālo tīklu facebook.com un Twitter.com, vietnēs, kuros tiek ievietota aktuālā informācija par jaunumiem pašvaldībā, operatīvi sniegtas atbildes uz iedzīvotājus interesējošiem jautājumiem.

2018.gada beigās facebook sekotāju skaits jau sasniedza 4087, kas ir par 38,4 % vairāk nekā 2017.gada beigās. Gada laikā veikti aptuveni 750 ieraksti.

Veiksmīga sadarbība pašvaldībai izveidojusies ar nacionālajiem medijiem, regulāri tiek sūtītas preses relīzes par jaunākajiem notikumiem un viedokļiem uz dažādiem ziņu portāliem (www.leta.lv, www.bns.lv, www.diena.lv, www.delfi.lv). Turpinās sadarbība ar SIA „Lursoft” par informācijas apmaiņu, mājaslapā ievietots rīks Lursoft datu bāzes izmantošanai. Pašvaldības sadarbības partneris ir arī Neatkarīgā Rīta avīze ar projektu “Neatkarīgā Mārupē”, kas dod iespēju reizi gadā plašākai auditorijai pastāstīt par Mārupi. Bijušas arī intervijas ar domes priekšsēdētāju citos medijos.

Informācijas pieejamības nodrošināšanai novadā izvietoti 15 informatīvie stendi, kuros pašvaldība izvieto aktuālo informāciju par apspriedēm, dažādiem sporta un kultūras pasākumiem u.c. Iedzīvotājiem pieejams arī interaktīvais stends pie Mārupes novada domes, kas sniedz iespēju garāmgājējiem iepazīties ar pašvaldības piedāvājumiem un aktualitātēm, lietojot pašvaldības mājaslapu, iepazīstoties ar tūrisma aktualitātēm un uzzinot par kultūras pasākumiem. Regulāri iedzīvotājiem tiek izsūtīti arī reklāmas bukleti, informējot par gaidāmajiem pasākumiem un citām aktualitātēm - 2018.gadā gadā tādi bijuši astoņi. Izdots un piegādāts katras māsaimniecības pastkastītē buklets par Mārupes novadu, informējot iedzīvotājus par pašvaldības paveikto dažādās jomās.

2016./2017.gadā sabiedrības līdzdalības jomās ir uzsākta arī dažādu konsultatīvo padomju darbība dažādās nozarēs. Konsultatīvām padomēm ir nozīmīga loma stratēģisko dokumentu uzraudzībā, kā arī to analīzē, piedaloties nepieciešamo aktivitāšu un budžeta plānošanā. **Pašvaldībā ir izveidotas un saskaņā ar konsultatīvo padomju nolikumu darbojas šādas padomes:**

- ❖ Sporta un aktīvās atpūtas konsultatīvā padome (17 dalībnieki);
- ❖ Tūrisma konsultatīvā padome (14 dalībnieki);
- ❖ Kultūrvides konsultatīvā padome (13 dalībnieki);
- ❖ Mārketinga konsultatīvā padome (12 dalībnieki);
- ❖ Izglītības konsultatīvā padome (18 dalībnieki);
- ❖ Uzņēmējdarbības atbalsta konsultatīvā padome (16 dalībnieki).

Mārupes pašvaldība aktīvi darbojas vairākas sabiedriskās organizācijas:

- ❖ Biedrība „Latvijas Pašvaldību savienība”;
- ❖ Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijā;
- ❖ Biedrībā „Pierīgas pašvaldību apvienība”;
- ❖ Biedrībā „Publiskās un privātās partnerības asociācija”;
- ❖ Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijā;
- ❖ Biedrība “Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”.
- ❖ Biedrība “Vidzemes Tūrisma asociācija”;
- ❖ Biedrība "Latvijas Politiski represēto apvienība", Mārupes nodaļa;
- ❖ Biedrības "Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība";
- ❖ Latvijas Personāla vadīšanas asociācija;

- ❖ Biedrība “Dzimtsarakstu nodaļu darbinieku asociācija”

Savukārt Mārupes novadā aktīvi darbojas šādas sabiedriskās organizācijas:

- ❖ Biedrība “Pierīgas partnerība”;
- ❖ Biedrība “Mārupes novada Senioru labdarības biedrība”;
- ❖ Biedrība “1991.gada barikāžu dalībnieku Mārupes biedrība”. Biedrība „Mārupes uzņēmēji”;
- ❖ Biedrība „Mārupes BMX klubs”;
- ❖ Biedrība “Marutas Raudes mākslas centrs”;
- ❖ Biedrība “Cat Care Community”;
- ❖ Biedrība “Mārupes Dāmu klubiņš”;
- ❖ Biedrība “Mārupes novada basketbola līga”;
- ❖ Hokeja klubs „Mārupe”;
- ❖ Biedrība “Mārupes Auto moto klubs „Bieriņi””;
- ❖ Biedrība „Mārupes radošā laboratorija”;
- ❖ Biedrība “Mārupes nākotnei”;
- ❖ Biedrība “Eko line”.

Mārupes pašvaldība iespēju robežās atbalsta šo organizāciju darbību. Veiksmīgi turpinās sadarbību ar biedrību „Mārupes uzņēmēji”, gan kopīgi organizējot novada Uzņēmēju dienas, gan rīkojot dažādus informatīvus seminārus. Turpinās sadarbību ar biedrību „Mārupes BMX” klubs, atbalstot aktīvās atpūtas parka Tīrainē darbību.

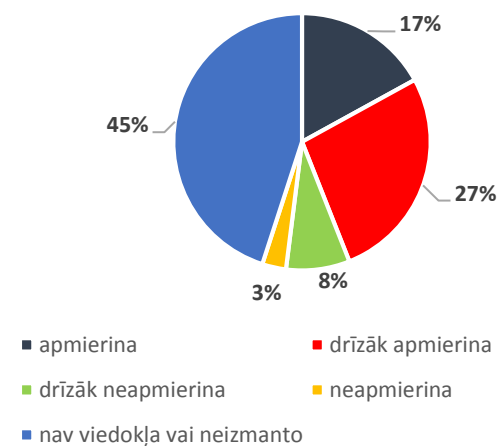
Sadarbībā ar Mārupes politiski represēto biedrību un 1991.gada barikāžu dalībnieku Mārupes biedrību tiek rīkoti dažādi atceres pasākumi novadā.

Turpinās veiksmīga sadarbība ar biedrību „Mārupes radošā laboratorija”, kopīgi organizējot novadā dažādus mākslas projektus – Mākslas dienas, izstādes un citus radošus pasākumus. Sadarbībā ar biedrību „Pierīgas Partnerība” pašvaldība turpina rīkot konkursu „Mārupes novada daiļdārzs” un fotokonkursu “Es mīlu Mārupi”.

Veicinot sporta un veselīga dzīvesveida attīstību novadā, pašvaldība jau vairākus gadus atbalsta auto – moto klubu “Bieriņi”, līdzfinansējot motokrosa sacensību rīkošanu novadā.

Iedzīvotāji aptaujā iespēju piedalīties dažādu interešu sabiedriskajās organizācijās, kopienās vai kolektīvos kopumā vērtē labi (14. attēls). Apmierinātība kopumā sasniedz aptuveni 45 % respondentu, kas vērtējams kā ļoti labs apmierinātības līmenis, jo vēl tik pat respondentu nav viedokļa vai arī netiek izmantota šāda iespēja.

14. attēls. Apmierinātība ar iespēju piedalīties sabiedriskajās organizācijās, kopienās vai kolektīvos

4.5. REALIZĒTIE PROJEKTI

Mārupes novadā ik gadu tiek realizēti dažādi projekti gan infrastruktūras jomā, teritorijas labiekārtošanas, veselības veicināšanas, vides aizsardzības, sabiedrības iniciatīvas, starptautiskās sadarbības, u.c. jomu projekti. Projekti tiek finansēti gan no pašvaldības budžeta, gan piesaistot publiskos līdzekļus un to realizācija ir nozīmīgs pienesums novada attīstībā, kas arī ir vērojams īpaši pēdējos gados. Laikā no 2014.-2019. gadam nozīmīgākie īstenotie projekti ar dažādu fondu līdzfinansējumu norādīti zemāk (6. tabula).

6. tabula. Mārupes novadā īstenošanā esošie un realizētie nozīmīgākie projekti (no 2014. – 2019.gadam).

<p>Pašvaldības finansēti projekti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Mārupe - mūsu mājas, sabiedrības iniciatīvas projekti (no 2016.gada vairāk kā 30 projekti); 2) Jaunmārupes parka rekreācijas projekts; 3) Jaunmārupes stadiona pārbūve; 4) Mārupes vidusskolas stadiona pārbūve; 5) Novada ielu un ceļu pārbūve (vairāk kā 20 km) 6) Gerberu ielas sporta laukuma pārbūve; 7) Jauniešu vasaras nodarbinātības veicināšana; 8) Atbalsts mājsaimniecībām kanalizācijas pieslēgumu izveidošanā u.c.
<p>Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) pasākumā "Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos" grants ceļa C-10 pārbūve (Mazieķi - Muižnieki - Stīpnieku ceļš), no valsts vietējā autoceļa V - 14 Jaunmārupe - Skulte līdz īpašumam ar kad.nr. 80760060117; 2) Dalība projektā "Tūrisms kopā", apvienojoties 6 pierīgas novadiem; 3) Skultes dabas un atpūtas parka izveide; 4) Kultūras objekta – parka pie Švarcenieku muižas labiekārtošana; 5) Projekta "Velo apkopes stendu uzstādīšana" īstenošana Mārupes, Jaunmārupes un Skultes ciemos; 6) Projekta "Pārvietojamo tribīņu, pārvietojamo strītbola grozu un apbalvošanas podestu iegāde" īstenošana; 7) Projekta "Infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem Tīrainē" īstenošana.

<p>Eiropas reģionālais attīstības fonds (ERAF)</p>	<p>1) 8.2.1. SAM "Mārupes vidusskolas mācību vides uzlabošana"; 2) 3.3.1. SAM "Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām" Dzirnīku ielas, ceļa C - 13, ceļa C-16 un ceļa C-15 posmu pārbūve. Radīta 81 darbavieta un piesaistītas investīcijas vairāk kā 3,5 milj.EUR apmērā; 3) Projekta "Mārupes novada Skultes ciemata ūdenssaimniecības attīstība, II kārtā īstenošana.</p>
<p>Eiropas sociālais fonds (ESF)</p>	<p>1) Veselības veicināšanas projekta realizācija (no 2017. - 2019.gadam); 2) 8.3.2. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai 3) 8.3.3. SAM «Proti un Dari!» īstenošanas uzsākšana , lai mazinātu atbalstītu NEET jauniešus, kuri nemācās un nestrādā iesaistei nodarbinātībā vai mācībās; 4) 8.3.5. SAM "Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs" 5) 8.4.1. SAM ietvaros «Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci» , personu reģistrēšanās mūžizglītības (neformālās/formālās) mācībām; 6) 9.2.2. SAM "Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem"</p>
<p>Latvijas vides aizsardzības fonds (LVAF) un Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA)</p>	<p>1) Decentralizēto kanalizācijas notekūdeņu pieņemšanas vietas ierīkošana Mārupes novadā (LVAF); 2) Ģimeņu projekta "Būt līdzās" realizācija (VRAA).</p>

<p>Interreg (BSR,CBSR), KPFI u.c</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Dalība "Cult CreaTE: Cultural and Creative Tourism in Europe" Interreg Europe projektā; 2) Dalība "Co2mmunity" energoefektivitātes kopienu veidošanas Baltic sea reagon projektā; 3) Dalība Eiropas Savienības pētniecības un inovācijas ietvarprogrammas "Horizon 2020" projekta „Nodrošināt neitrālu oglekļa emisiju reģionos līdz 2050. gadam/ "C - TRACK-50" projektā 4) Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas „Valsts administrācija" ietvaros pieredzes apmaiņa Ziemeļvalstīs; 5) ERASMUS+ Personāla mobilitātes programmā projekta “Mūsdienu skolotāja zināšanas veido nākotnes cilvēku”; 6) ERASMUS+ projektā "Genius And Mission in Education" ar projekta vizītēm Itālijā un Grieķijā; 7) Projekts «Es esmu pētnieks» Minska, Baltkrievija; 8) Projekts "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai Jaunmārupes sākumskolā", uzstādot saules baterijas un kolektoros.
<p>Kohēzijas fonds</p>	<p>Projektu īstenošana sadarbībā ar A/S Mārupes komunālie pakalpojumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Mārupē, II kārtā"; - "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Mārupē, III kārtā" - "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Mārupē, IV kārtā".

4.6. SADARBĪBA AR KAIMIŅIEM

Sadarbība ar kaimiņiem jeb kopīgās interešu teritorijas ir nozīmīgas arī novada attīstībai. Galvenokārt kopīgās intereses veidojas savstarpēji sadarbojoties dažādās jomās īpaši ar blakus esošajām pašvaldībām.

Mārupes novadam visciešākā sadarbība veidojas ar kaimiņu pašvaldībām – Rīgu, Babītes novadu, Olaines novadu un Ķekavas novadu.

KOPĪGĀS INTEREŠU TERITORIJAS IR:

- ❖ Pašvaldību sadarbība;
- ❖ Uzņēmējdarbība, darba tirgus un darbaspēks;
- ❖ Tūrisms (kopīgi projekti);
- ❖ Pakalpojumi (veselības aprūpe, finanšu pakalpojumi, pārvaldes institūcijas un iestādes, sadzīves pakalpojumi, kultūras un izklaides pasākumi, sports);
- ❖ Transports - Sabiedriskais transports, Satiksmes infrastruktūra, velo infrastruktūra;
- ❖ Dabas aizsardzība, dabas resursu apsaimniekošana, vides riski, rekreācija;
- ❖ Inženiertehniskais nodrošinājums un apsaimniekošana – kā ūdenssaimniecība, atkritumu apsaimniekošana.

Kā nozīmīga sasaiste ar Babītes un Olaines novadu jāmin kopīgā realizācija projektā “Tūrisms kopā”, kurā apvienojušies seši Pierīgas novadi. Projektu īsteno vietējās rīcības grupas — biedrība “Pierīgas partnerība”, “Lauku partnerība “Lielupe” un “Partnerība “Daugavkrasts”” — kopā ar pārstāvēto novadu pašvaldībām — Olaines, Ozolnieku, Jelgavas, Ķekavas, Babītes un Mārupes novadiem. Projekta laikā līdz pat 2019. gada beigām tiks īstenotas dažādas tūrisma nozares attīstīšanai veltītas aktivitātes: tiks izstrādāta kopēja tūrisma stratēģija un rīcības plāns tālākai tūrisma piedāvājuma popularizēšanai, tiks stiprināta novadu sadarbība tūrisma jomā, tiks izstrādāti dažādi tūrisma maršruti, tiks realizētas dažādas mārketinga aktivitātes, tiks organizētas tūrisma pakalpojumu sniedzēju un gidu apmācības. Projekta mērķauditorija ir ne tikai novadu tūrisma pakalpojumu sniedzēji, bet arī skolēni, citi vietējie iedzīvotāji, vietējie un ārvalstu tūristi⁷.

Kaimiņu pašvaldību, kā arī Mārupes novada attīstības dokumentos kā nozīmīgākie sadarbības pasākumi tiek minēti:

- ❖ Veicināt transporta infrastruktūras attīstību un satiksmes organizācijas uzlabošanu;
- ❖ attīstīt veloseliņu tīklu, kas savienotu kaimiņu novadus;

⁷ Informācija no mājas lapas www.pierigaspartneriba.lv

- ❖ uzturēt un uzlabot vienotos autoceļus;
- ❖ Veicināt rekreācijas un aktīvās atpūtas teritorijas izveidi, piemēram, dabas takas ar norādēm izveidošanu, sasaistot ar veloceliņu izbūvi, pasākumi Cenas tīreļa aizsargājamā dabas teritorijā un tml.

Rīgas pilsētas ilgspējīgas attīstības stratēģijā 2030. gadam, telpiskās attīstības perspektīvā, sadarbībā ar Mārupes novadu tiek plānoti tramvaju pagarinājumi un jaunie galapunkti, kā arī saistībā ar „Rail Baltica” ievadu Rīgā, tiek plānots ātrgaitas tramvajs caur Mārupes novada teritoriju ar pieslēgumu pie ilgtermiņa stāvparka Mārupes novada teritorijā.

Rīgas pilsētas attīstības programmā kā sadarbības virziens ar Mārupes novadu iezīmējas starptautiskās lidostas „Rīga” attīstības jautājumi un t.sk. perspektīvais sabiedriskā transporta savienojums⁸. Rīgas pilsētas ietekme Mārupes novada infrastruktūras attīstībā ir ļoti cieši sasaistīta. Jau šobrīd vairāk kā 80% savākto centralizētas kanalizācijas (avots – A/S Mārupes komunālie pakalpojumi) ūdeņu apjoms nonāk Rīgas pilsētas centralizētajā kanalizācijas sistēmā.

Mārupes novadā esošais Mārupes ciems robežojas ar Rīgas pilsētas ielām (Upesgrīvas iela, Ābolu iela, Sīpeles iela), kas tieši raksturo kopīgi risināmos jautājumus un nepieciešamo sadarbību ar Rīgas pilsētu. Saskaņā ar anketēšanas rezultātiem Rīgas pilsētā lielākā daļa respondentu – 444 respondenti (jeb 57,1% no kopējā skaita) darbavieta ir Rīgas pilsētā, kas liecina par Rīgas tuvumu un iespēju darba vietu atrast galvaspilsētā.

⁸ Rīgas attīstības programma 2014. – 2020.gadam, RD PAD, 2014.

5. SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI

5.1. IZGLĪTĪBA

Kopš 2012.gada pašvaldībā darbojas Domes 2012.gadā dibinātā iestāde Izglītības dienests. Izglītības dienesta funkciju īstenošanu nodrošina 5 darbinieki – Izglītības dienesta vadītāja, izglītības darba speciāliste, jaunatnes lietu speciālists, lietvede, kura atbild par pirmsskolu rindām, kā arī veselības veicināšanas koordinators.

Vispārējās izglītības pakalpojumus Mārupes novadā sniedz 7 pašvaldības izglītības iestādes:

- ❖ PII “Lienīte”,
- ❖ PII “Zeltrīti”,
- ❖ PII “Mārzemīte”,
- ❖ Mārupes pamatskola ar PII grupām,
- ❖ Jaunmārupes pamatskola ar PII grupām,
- ❖ Mārupes novada Skultes sākumskola ar PII grupām
- ❖ - Mārupes vidusskola.

Visas Mārupes novada izglītības iestādes ir orientētas uz izglītojamo mācību rezultātiem un sasniegumiem un veicina individuālu un diferencētu pieeju mācību darbā.

PIRMSSKOLA

Mārupes novada pašvaldība 2018.gadā ir nodrošinājusi iespēju 1188 Mārupes novada teritorijā deklarētajiem bērniem apgūt bezmaksas pirmsskolas izglītību sākot no 1,5 gadu vecuma. Pirmsskolas izglītības pakalpojumus Mārupes novadā sniedz arī kopskaitā 10 privātās pirmsskolas izglītības iestādes⁹ (turpmāk – PPII), kas atrodas Mārupes pašvaldībā un ir noslēgušas sadarbības līgumu par līdzfinansējuma

⁹ “Mazulītis Rū”, “Bembi”, Bērnu un jaunatnes radošo spēju attīstības centrs “Namiņš”, “Zelta Rasa”, “m’Kripatīņas”, Ģimenes izglītības centrs “Balodītis”, pamatskola “Brīvā Māras skola”, “Bērnu attīstības centrs Pīlīte”, “Mikija skoliņa”, “Saulespuķe”.

saņemšanu no Mārupes novada Domes. 511 izglītojamie apmeklēja privātās pirmsskolas izglītības iestādes, saņemot līdzfinansējumu 228, 00 EUR no 1,5 – 4 gadu vecumam un 170 EUR, uzsākot sagatavošanu obligātās pamatzglītības apguvei. Par 126 Mārupes novadā deklarēto bērnu pieskatīšanas pakalpojumiem sniegts atbalsts privātajiem bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem (aukles) ar līdzfinansējumu 188.-EUR apmērā.

2019.gada sākumā rindā uz pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm bija 1500 bērnu, kas ik gadu pieaug, neskatoties uz veiktajiem ieguldījumiem. Laikā no 2015. – 2018.gadam pašvaldība ir ievērojami palielinājusi pašvaldības vietu skaitu pirmsskolā, uzbūvējot divas jaunas pirmsskolas iestādes (PII “Mārzemīte” 280 vietām un PII “Lienīte” filiāle 104 vietām), kā arī veikusi iepirkumu privātajās pirmsskolas izglītības iestādēs, nodrošinot apmaksātas pašvaldības grupas. 2018.gadā ir uzsākts būvprojekts jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecībai Jaunmārupē (386 vietām), lai mazinātu esošās rindas.

VISPĀRĒJĀ IZGLĪTĪBA

2018.gadā izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs sasniedza 2580. Kopējais izglītojamo skaits pašvaldības izglītības iestādēs Mārupes novadā laika posmā no 2014. līdz 2018. gadam ir pieaudzis par 55%, 2018./2019. m.g. sasniedzot 3760 izglītojamus (t.sk. 1180 pirmsskolā). 230 Mārupes novadā deklarētie bērni 2018.gadā apmeklēja 27 privāto vispārējās izglītības iestādi.

Izglītojamo skaits, kuri ir deklarēti Mārupes novada pašvaldībā, bet mācās citās pašvaldībās (1383), aptuveni 3 reizes, pārsniedz izglītojamo skaitu, kuri deklarēti citās pašvaldībās, bet mācās Mārupes novada pašvaldības izglītības iestādēs. Citās pašvaldībās deklarēto izglītojamo skaits, kas mācās pašvaldības izglītības iestādēs Mārupes novadā, kopš 2014./2015. m.g. ir pieaudzis par 34% (no 525 2014./2015. m.g. līdz 706 izglītojamajiem 2018./2019. m.g., t.sk. pirmsskola). Skaitliski ievērojami vairāk ir izglītojamo, kas deklarēti Mārupes novadā, taču mācās izglītības iestādēs citās pašvaldībās, taču šis skaitlis pēdējo 5 gadu laikā ir bijis samērā

stabilis (2034 izglītojamie 2014./2015. m.g. līdz 2156 izglītojamie 2018./2019. m.g, t.sk. pirmsskola).

Biežāk minētie iemesli izglītības iegūšanai citās pašvaldībās ir:

1) Ierobežotā Mārupes izglītības iestāžu kapacitāte, īpaši vidusskolas līmenī

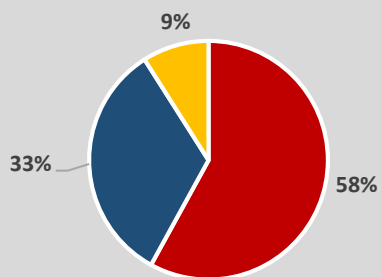
2) Vecāku un izglītojamo vēlme vai nepieciešamība iegūt izglītību cita veida izglītības iestādēs (valsts ģimnāzijās, speciālās izglītības iestādēs, profesionālās ievirzes izglītības iestādēs un mazākumtautību izglītības iestādēs).

Intervijas ar Mārupes novada izglītības iestāžu vadības komandām, kā arī iedzīvotāju aptaujas dati indikatīvi norāda uz to, ka pieprasījums pēc izglītības pakalpojumiem pārsniedz Mārupes novada izglītības iestāžu kapacitāti. Tādējādi pašvaldībai nemainīgi jau daudzu gadu garumā lielākie budžeta izdevumi, kuri pārsniedz pusi no kopējā budžeta, tiek ieguldīti izglītības jomā. Pēdējos gados ir veikti nozīmīgi ieguldījumi teju visās vispārējās izglītības iestādēs, ir paplašināta Jaunmārupes pamatskola, Mārupes pamatskola un Mārupes vidusskola.

2019.gadā tiek veikti Mārupes vidusskolas pārbūves darbi, tiek izbūvētas papildus klašu telpas Mārupes pamatskolā un Jaunmārupes pamatskolā, savukārt 2019.g. sākumā noslēgts būvniecības līgums par papildus korpusa būvniecību Mārupes pamatskolai, lai papildus nodrošinātu vietas ap 500 izglītojamiem.

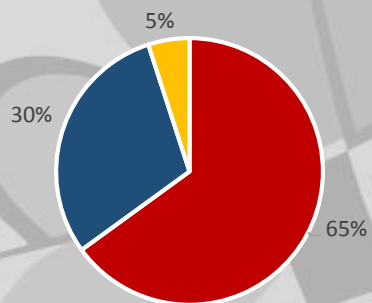

15. attēls. Apmierinātība ar pirmsskolas izglītības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti

■ apmierināti vidēji ■ nav viedokļa ■ neapmierina

16. attēls. Apmierinātība ar vispārējās izglītības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti

■ apmierināti vidēji ■ nav viedokļa ■ neapmierina

Aptaujas dati liecina par augstu apmierinātības līmeni izglītības jomā.

Ar pirmsskolas izglītības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti apmierināti vidēji 58 % respondentu, savukārt ap 33 % respondentu nav viedokļa vai šādus pakalpojumus neizmanto. Neapmierināto īpatsvars ir zem 10%. Skatīt 15. attēlu.

Ar vispārējās izglītības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti apmierināti vidēji 65 % respondentu, savukārt ap 30 % respondentu nav viedokļa vai šādus pakalpojumus neizmanto. Neapmierināto īpatsvars ir vēl zemāks – ap 5 %. Skatīt 16. attēlu.

Iedzīvotāji aptaujā kā lielākos trūkumus izglītības jomā norādīja tieši pieejamību pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs un vietu trūkumu. Arī nepieciešamību pēc jaunas mūzikas un mākslas skolas, kā arī vietām vispārējās izglītības iestādēs.

INTEREŠU IZGLĪTĪBA

Interese izglītība tiek piedāvāta visas pašvaldības izglītības iestādēs. Interese izglītības īstenošanu pirmsskolā nodrošina privāti interese izglītības pakalpojumu sniedzēji. Vispārējās izglītības iestādēs (turpmāk – VII) interese izglītības piedāvājums ir daudzveidīgs un piesātināts. Interese izglītības piedāvājumā pašvaldības VII visplašāk tiek piedāvātas sporta nodarbības – četrās Mārupes novada VII ir kopskaitā 36 interese izglītības pulciņi sporta jomā. Otra plašāk pārstāvētā joma ir radošās un tehnoloģiju nodarbības (18 pulciņi), kam seko dažādu deju nodarbības (15 pulciņi). Kopumā pašvaldības VII ir 114 interese izglītības nodarbības. Skatīt 17. attēlu.

17. attēls. Mārupes novada VII interešu izglītības piedāvājums, 2018./2019. m.g.

 <p>Sports (36)</p> <p>Basketbols BMX/riteņbraukšana Futbols Volejbols Taekvondo Vieglatlētika Peldēšana Slidošana Tautas bumba Džudo Slidošana</p>	 <p>Dejas, aeirobiķa (15)</p> <p>Aerobika Sporta dejas Tautas dejas Sarīkojumu dejas Ritmika, rotaļdejas Balets</p>	 <p>Cita joma (15)</p> <p>Dabaszinību skola Mediji Matemātika Novadpētniecība Veselības veicināšana</p>
 <p>Koris, Jansamblis (6)</p>	 <p>Radošās industrijas (18)</p> <p>Vizuālā māksla Tekstilmāksla Kokapstrāde, tehnoloģija "Čaklās rokas" Mūzikas pulciņš</p>	 <p>Valodas 猴 (10)</p> <p>Krievu val. Angļu val. Korejiešu val. Latviešu val.</p> <p>Programmēšana Legorobotika Datorapmācība</p> <p>IKT (12)</p>
 <p>Teātris (2)</p>		

AVOTS: II MĀJASLAPAS, PIERĪGAS KULTŪRAS, IZGLĪTĪBAS UN SPORTA DEPARTAMENTS

SPECIĀLĀ UN IEKĻAUJOŠĀ IZGLĪTĪBA:

Speciālās izglītības programmas ir licencētas divās Mārupes pašvaldības izglītības iestādēs – Skultes sākumskolā un Mārupes pamatskolā. Skultes sākumskola īsteno speciālās izglītības programmas izglītojamajiem ar valodas traucējumiem (55), jauktiem attīstības / mācīšanās traucējumiem (56) un garīgās attīstības traucējumiem (58), savukārt Mārupes pamatskola - speciālās izglītības programmas jauktiem attīstības / mācīšanās traucējumiem (56) un garīgās attīstības traucējumiem (58). Skultes sākumskolā ir licencētas arī speciālās pirmsskolas izglītības programmas izglītojamajiem ar valodas traucējumiem (55) un jauktiem attīstības traucējumiem (56). Mārupes novadā esošās privātās pirmsskolas izglītības iestādes īsteno speciālās pirmsskolas izglītības programmas izglītojamajiem ar valodas traucējumiem (55) (Mazulītis Rū), jauktiem attīstības traucējumiem (56) (Balodītis), garīgās attīstības traucējumiem (58) (Balodītis) un smagiem garīgās attīstības vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem (59) (Namiņš).

Saskaņā ar VIIS datiem Mārupes novada izglītības iestādēs 2018./2019. m.g. mācās 98 izglītojamie ar speciālām vajadzībām (no tiem 15 – PII). Izglītojamo ar speciālām vajadzībām īpatsvars pašvaldības VII ir 3%. Saskaņā ar Izglītības attīstības pamatnostādņem 2014.-2020. gadam integrēto izglītojamo ar SV skaita īpatsvaram vispārizglītojošās izglītības iestādēs 2017. gadā ir jāasniedz 10%, savukārt 2020. gadā – 33%.

PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBA:

Mārupes novada pašvaldība ir iesaistījusies ESF projektā “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”, ko realizē Valsts izglītības attīstības aģentūra sadarbībā ar Latvijas pašvaldībām un Nodarbinātības valsts aģentūru (turpmāk – NVA). Projekta mērķis ir pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci, lai novērstu darbaspēka kvalifikācijas neatbilstību darba tirgus prasībām un veicinātu strādājošo konkurētspēju. Projekta ietvaros tiek līdzfinansētas darbspējīgo iedzīvotāju mācības profesionālās tālākizglītības un

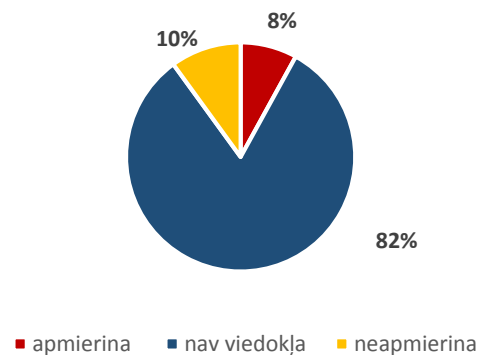
neformālās izglītības programmās, karjeras konsultācijas. Pēdējo gadu laikā pieaugušo izglītības pakalpojumus Mārupes novadā uzsākušas sniegt arī nevalstiskās organizācijas un uzņēmumi. Biedrības “ZUO” Mammu pitstops piedāvā maksas un bezmaksas pakalpojumus jaunažiem vecākiem un to mazuļiem. 2018. gadā SIA “SilJa Invest” atvērusi “Biznesa vēstniecību”, kas attīsta gan komercpiedāvājumu pieaugušo izglītības jomā, gan arī organizē Mārupes izglītības iestāžu skolēnu uzņēmumu gadatirgus.

2019.gadā SIA “Dynamic University” vadībā tika izstrādāta Mārupes novada izglītības attīstības stratēģija 2020. – 2026.gadam, kurā detalizēti ir analizēti gan sniegtie izglītības pakalpojumi, izglītojamo skaita dinamika, izglītojamo sasniegumi un nepieciešami tehniskie resursi augstas kvalitātes izglītības nodrošināšanai.

Pēc aptaujas anketas datiem mūžizglītības pakalpojumus izmantojošo un apmierināto respondentu skaits bija salīdzinoši neliels – ap 8 %. Neapmierināti – ap 10 % un vairāk kā 80 % respondentu tos neizmanto vai nav viedokļa. Skatīt 18. attēlu.

Iedzīvotāji aptaujā kā nepietiekamu interešu izglītībā un mūžizglītībā norādīja piedāvāto pulciņu dažādību gan ārpus izglītības iestādēm, gan arī tajās uz vietas. Vairāk būtu jāizmanto dienas centros piedāvāto pieaugušo izglītības pakalpojumu skaits.

18. attēls. **Apmierinātība ar mūžizglītības pieejamību un kvalitāti**

5.2. JAUNATNES POLITIKA

Kopš 2012. gada Mārupes novadā pašvaldībā darbojas jaunatnes lietu speciālists, kurš plāno, koordinē un veic darbu ar jaunatni. Pašvaldībā ir izstrādāta “Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam”, kurā kā galvenie principi jauniešu iesaistei noteikti Jauniešu iekļaušanas princips, Jauniešu sadarbības princips un Jauniešu pēctecības princips. 2019.gadā uzsākts darbs pie jaunās Jaunatnes politikas stratēģijas 2020. – 2026.gadam izstrādes.

Jaunatnes politiku Latvijā nosaka Jaunatnes likums, kas stājās spēkā 2009. gada 1.janvārī. Likuma mērķis ir uzlabot jauniešu – personu vecumā no 13 līdz 25 gadiem – dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, darba tikumu un patriotismu, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī atbalstot darbu ar jaunatni. Jaunatnes likums nosaka pašvaldības kompetenci jaunatnes politikas nozarē, t.i., pašvaldība, pildot savas funkcijas, veic darbu ar jaunatni, ievērojot jaunatnes politikas pamatprincipus (noteikti Jaunatnes likumā) un valsts jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus. Pašvaldība plāno darbu ar jaunatni, izstrādājot pašvaldības jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus.

Visplašāk izplatītā jaunatnes līdzdalības forma ir dalība Jaunatnes vai skolēnu padomēs, jaunatnes vai skolēnu parlamentos un jaunatnes biedrībās. Mārupes novadā populāras ir skolēnu padomes, parlaments – pašpārvaldes (Mārupes vidusskolā, Mārupes pamatskolā un Mārupes Mūzikas un mākslas skolā), kurā skolēni darbojas dažādu pasākumu organizēšanā skolas līmenī. Tomēr jaunieši šajā darbā parasti piedalās 2 – 3 gadus, kas neļauj uzkrāt pietiekamu pieredzi un kapacitāti pašpārvalžu nepārtrauktai, aktīvai un kvalitatīvai darbībai. Tāpēc liela loma jauniešu sagatavošanā un atbalstā ir konsultantiem, kuru funkcijas skolās, visbiežāk, veic direktoru vietnieki audzināšanas darbā vai klases audzinātāji.

5.3. SPORTS UN AKTĪVĀ ATPŪTA

Mārupes novadā sporta dzīvi organizē Mārupes sporta centrs. Mārupes Sporta centrs realizē funkcijas sporta dzīves un attīstības jomā, īstenojot valsts un pašvaldības sporta politiku No 2008.g. tā pārziņā atrodas Tīraines sporta komplekss, bet no 2012.g. Mārupes Sporta komplekss. No 2015.gada ir Gerberu ielas sporta laukums. No 2018.gada daļēji Mārupes vidusskolas un Jaunmārupes pamatskolas stadioni. Mārupes Sporta centrā strādā 39 darbinieki.

Mārupes Sporta centrā tiek organizēti sporta treniņi un sacensības, saskaņā ar apstiprinātajām sporta interešu izglītības programmām - basketbolā, taekvondo, futbolā, volejbolā, vieglatlētikā, riteņbraukšanā /BMX, dažādu vecumposmu cilvēku fizisko aktivitāšu apakšprogrammā.

Organizētie sporta treniņi notiek Jaunmārupes pamatskolā, Tīraines un Mārupes Sporta kompleksos un āra stadionos. MSC sporta sekciju audzēkņi piedalījušies Latvijas un ārzemju mēroga sacensībās, kurās izcīnījuši godalgotas vietas.

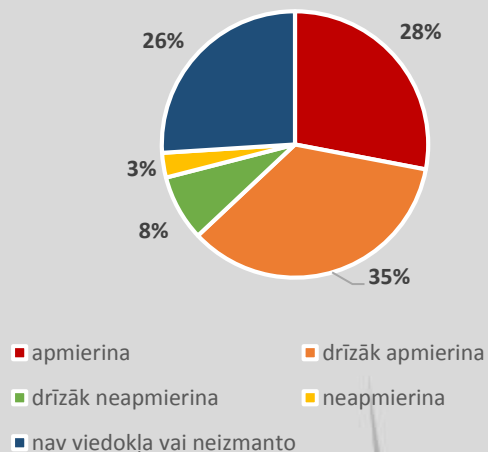
Mārupes sporta centra audzēkņu skaits ik gadu pieaug. Lai arī 2017.g. vērojams kopējā skaita neliels samazinājums, tas izskaidrojams ar Mārupes sporta centra piedāvāto sporta veidu līdzmaksājuma ieviešanu, tādējādi disciplinējot audzēkņu vecākus un, izvēloties vienu sporta veidu, jo līdz tam visi sporta pulciņi bija bez maksas. Skatīt 7. tabulu.

Audzēkņu skaits	Futbols	Basketbols	Vieglatlētika/ Vispārējā fiziskā sagatavotība	Volejbols	Taekvondo	Kopā	BMX
2016	285	132	175	82	69	743	51
2017	260	163	140	71	96	730	60
2018	312	188	182	75	90	847	76

7. tabula. Mārupes novada sporta centra audzēkņu skaits

19. attēls. Sporta un aktīvās atpūtas pasākumu pieejamība un kvalitāte

Ik gadu tiek rīkotas sporta dienas (svētki), kausi, balvu izcīņas, Latvijas čempionāti, sporta spēles u.c. Sacensības tiek rīkotas arī sadarbībā ar citām sporta organizācijām: Mārupes sporta un atpūtas centru, Mārupes tenisa skolu, BMX klubu, Mārupes Auto Moto klubu „Bieriņi”, jātnieku klubi, Mārupes novada basketbola līgu, Sporta federācijām u.c. iestādēm. Audzēkņi piedalījušies sporta nometnēs gan Latvijā, gan ārpus tās robežām. 2018.gadā Mārupes sporta centrs organizējis 272 sporta pasākumus. Novada sportisti piedalījušies 289 citur organizētos pasākumos.

Dome par valsts pārvaldes funkciju veikšanu ir noslēgusi divus līdzdarbības līgumus ar SIA “Mārupes Tenisa skola” un “Mārupes Hokeja savienību”, kā arī vienu deleģēšanas līgumu ar biedrību “Mārupes BMX klubs”.

Pēc aptaujas datiem sporta un aktīvās atpūtas pasākumu pieejamība un kvalitāte vērtējama augstā līmenī (19. attēls).

Iedzīvotāji aptaujā kā lielākos trūkumus norādījuši peldbaseinu, nepietiekamu sporta infrastruktūru – āra sporta laukumi, sporta zāles, nepietiekamu aktīvās atpūtas un sporta piedāvājuma klāstu.

5.4. KULTŪRVIDE

Kultūras nams

Mārupes novada kultūras dzīvi plāno un īsteno Mārupes kultūras nams. Mārupes kultūras namā nodarbināti 24 darbinieki -no tiem 4 strādā kultūras nama administrācijā, pārējie kolektīvos. Kultūras

nama tautas mākslas kolektīvi skatēs ieguvuši I un augstākās pakāpes diplomus. Dalībnieku skaits ar katru gadu tikai pieaug, kolektīvos darbojas ap 550 dalībniekiem, tāpēc rūpīgi tiek plānota kultūras nama telpu noslogotību, lai visiem kolektīviem tiktu nodrošināts mēģinājumu process. Paralēli ikdienas darbam, kultūras namā notiek aktīvs koncertu un teātru izrāžu piedāvājums, kurus apmeklē ne tikai mārūpieši, bet iebraucēji no dažādiem Latvijas novadiem. Ir iegūta godpilnā trešā vieta pasākumu gada balvā - labākais simtgades pasākums. Kultūras ministrijas atzinības raksti un pateicības par ieguldīto darbu Latvijas simtgades gadā.

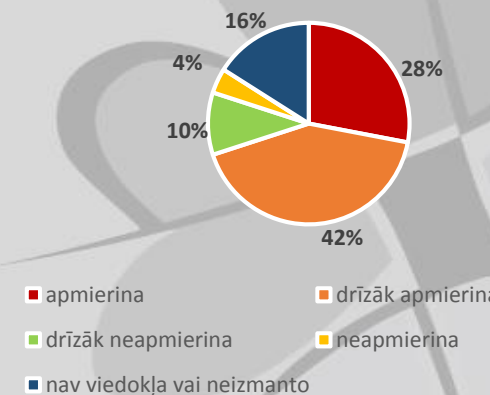
Mārūpes novada Kultūras namā darbojas 23 dažādu kultūras nozaru grupas, kurās iespējams darboties dažādos vecumos. Tie sanāk 14 kolektīvi, kas katru nedēļu darbojās Mārūpes Kultūras namā un no šiem 14 kolektīviem 9 ir pašvaldības dibināti kolektīvi un 5 ir citi kolektīvi.

Pēc aptaujas datiem kultūras pasākumu pieejamība un kvalitāte vērtējama augstā līmenī (20. attēls). Iedzīvotāji aptaujā kā lielākos trūkumus norādījuši nepieciešamību pēc jauna kultūras centra un telpām aizvien pieaugošo iedzīvotāju pašdarbības kolektīvu un pasākumu organizēšanai. Trūkst arī informācija par kultūras pasākumiem novadā, vajadzētu atjaunot ziņojumu dēļus.

Kultūras nama iedibinātie ikgadējie pasākumi:

- ❖ Barikāžu atceres pasākumi;
- ❖ Lieldienas;
- ❖ Mārūpes cālis;
- ❖ Līgo svētki;
- ❖ Bērnu un jauniešu svētki;
- ❖ Brīvdabas koncerti, brīvdabas kino un tirdziņi;
- ❖ Latvijas neatkarības atjaunošanas un Latvijas republikas proklamēšanas svinības;
- ❖ lāpu gājieni un koncerts;
- ❖ Latvijas Goda Aplis;
- ❖ Zaļumballes u.c.

20. attēls. Kultūras pasākumu pieejamība un kvalitāte

Bibliotēka

Vienīgā publiskā bibliotēka Mārupes novadā ir Mazcenas bibliotēka Jaunmārupē. Bibliotēkas darbības mērķis ir attīstīt bibliotēku par mūsdienīgu kultūras, izglītības un sabiedriskās dzīves centru, kas nodrošina neierobežotu piekļuvi kvalitatīvai informācijai un bibliotēkas pakalpojumiem, veicināt lasīšanu iedzīvotāju vidū un saglabāt vietējās nozīmes kultūras mantojumu. Bibliotēkā tiek nodrošināti operatīvi un kvalitatīvi bezmaksas pakalpojumi pašvaldības piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros, kā arī IKT bezmaksas pakalpojumi. VVBIS un v/a KIS centra finansējuma ietvaros - datori, bezmaksas internets, Latvijas datubāzes (Lursoft „Laikrakstu bibliotēka”; Letonika) . Bibliotēkā pieejamas 7 datorizētas darba vietas un brīvpieejas internets.

Bibliotēkas krājumu veido : Grāmatas (15 963 eks.), seriālizdevumi (50 nosaukumu), interneta resursi – datubāzes LETONIKA, LURSOFT LAIKRAKSTU BIBLIOTĒKA. Kopējais aktīvo bibliotēkas lietotāju skaits ir 1467. Apmeklējums 2018. gadā sasniedza 8090, izsniegumu skaits 18 935. Dokumentu skaits uz vienu lasītāju ir 7.

Pašvaldības galvenā prioritāte ir bērni un jaunieši, kas aktualizē arī bibliotēkas darbu šajā jomā. Pēc statistikas datiem aizvadītajā gadā pieaudzis grāmatu izsniegumu skaits tieši bērniem un jauniešiem kā arī bibliotēkas fiziskais apmeklējums (skatīt 8. tabulu). Bērnu ieinteresētība izskaidrojama ar operatīvu jauno grāmatu iegādi, spēļu izmantošanu un atbilstošu interjeru. Ikdienā norit veiksmīga sadarbība ar skolu un pirmsskolu audzēkņiem. Ar katru gadu palielinās bērnu apmeklējumu skaits. No visa kopējā bibliotēkas lietotāju skaita (1467), bērni un jaunieši līdz 18 gadiem ir 712, kas sastāda 51% . Sadarbojoties ar Jaunmārupes pamatskolas skolēniem un Mārupes Mūzikas un mākslas skolu, tiek organizēti lasīšanas popularizēšanas pasākumi.

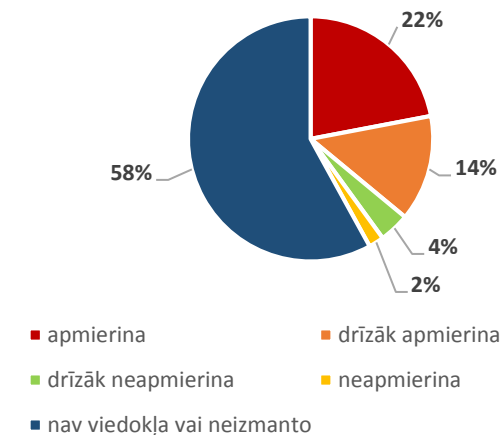
Sabiedrībā bibliotēkas statuss nostiprinās arī kā brīvā laika pavadīšanas un sociālo kontaktu vieta, kultūras un aktivitāšu centrs. 2018.gadā uzsākts darbs pie būvprojekta izstrādes sabiedriskam centram Tīrainē, kura ietvaros plānots uzbūvēt arī bibliotēku Mārupes/Tīraines ciema iedzīvotāju ērtībai.

8. tabula. **Bibliotēkas izmantošanas intensitāte pēdējos gados**

Gads	Aktīvo bibliotēkas lietotāju skaits	Apmeklējums	Izsniegumu skaits
2014	1 126	9 528	18 924
2015	1 316	11 166	21 474
2016	1 568	10 963	22 125
2017	1 809	9 272	21 340
2018	1 467	8 090	18 935

Pēc aptaujas datiem bibliotēkas pakalpojumi novadā ir augstā līmenī (21. attēls). Lai arī apmierinātība sasniedz tikai aptuveni 35 % respondentu, lielākā daļa respondentu bibliotēkas pakalpojumus neizmanto. Tos, kurus neapmierināja bibliotēkas pakalpojumu pieejamība vai sniegto pakalpojumu kvalitāte, kā trūkumu norādīja nepieciešamību bibliotēkas pakalpojumus sniegt arī sestdienās, ārpus darba dienu darba laika un nepieciešamību izveidot bibliotēkas filiāli arī Mārupes un Tīraines ciemos.

21. attēls. **Bibliotēkas pakalpojumu pieejamība un kvalitāte**

5.5. DROŠĪBA

Par sabiedrisko kārtību un drošību novadā gādā Mārupes pašvaldības policija. Pašvaldības policijas galvenie uzdevumi ir nodrošināt sabiedrisko kārtību un drošību Mārupes novada teritorijā. Kontrolēt Domes izdoto saistošo noteikumu prasību ievērošanu. Operatīvi reaģēt uz jebkuru apdraudējumu. Veikt preventīvos pasākumus pārkāpumu novēršanai un iedzīvotāju izglītošanai, kā arī Domes mājas lapā regulāri sniegt informāciju par pašvaldības policijas paveikto sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Pašvaldības policijā kopumā nodarbināti 23 darbinieki. Pašvaldības policijā darbs tiek organizēts maiņās diennakts režīmā. Aktīvākajā dienas daļā novada teritorijā patrulē divas ekipāžas pa noteiktajiem maršrutiem, ar operatīvajiem transportlīdzekļiem. Nakts laikā patrulē viena ekipāža, kura pastiprināti pievērš uzmanību vietām, kur ir lielāks sabiedriskās kārtības apdraudējuma risks.

Pašvaldības policijas darba efektivitāte ar gadiem ir uzlabojusies (skatīt 9. tabulu). Samazinājies reaģēšanas laiks uz notikumiem. Ir apkopota informācija un veikta analīze par publiskām vietām kurām jāpievērš pastiprināta uzmanība sabiedriskās kārtības nodrošināšanai.

Gads	Pašvaldības policijas darbinieku dalība noziedzīgo nodarījumu atklāšanā (gadījumu skaits)	Aizturētās personas, kas atradās Valsts policijas meklēšanā (personu skaits)	Sastādīti administratīvo pārkāpumu protokoli (skaits)
2014	12	8	622
2015	21	6	858
2016	21	5	718
2017	18	5	588
2018	15	12	417

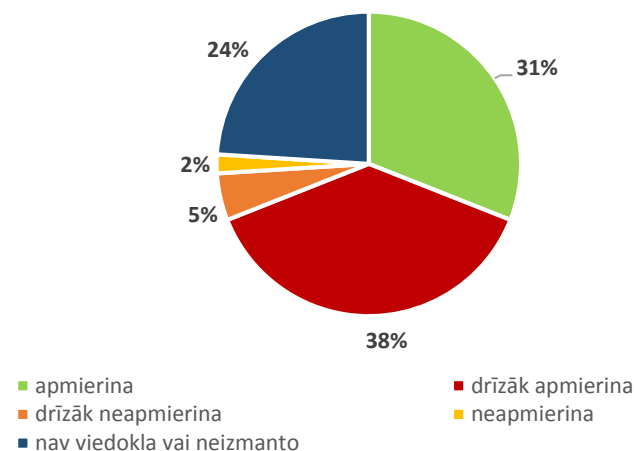
9. tabula. Pašvaldības policijas darbības rādītāju statistika.

Nekustamo īpašumu īpašnieki savlaicīgi tiek informēti par pienākumu rūpēties par sava īpašuma uzturēšanu atbilstoši Domes saistošo noteikumu prasībām, kā rezultātā samazinās nepieciešamība piemērot administratīvos ietekmēšanas līdzekļus. Neiesaistot papildspēkus no Valsts policijas Pašvaldības policija ir nodrošinājusi sabiedrisko kārtību visos kultūras, sporta un atpūtas pasākumos novadā. Vienmēr tiek sniegts atbalsts un palīdzība visām novada iestādēm un dienestiem un valsts iestādēm viņu funkciju realizēšanā.

Ir uzlabojusies sabiedriskā kārtība un drošība novada teritorijā, kas balstās uz regulāro patrulēšanu un operatīvu reaģēšanu uz jebkuru notikumu. Policijas darbinieki notikuma vietā ierodas 10-20 minūšu laikā atkarībā no attāluma. Iedzīvotāji aktīvi iesaistās informācijas sniegšanā par jeb kāda veida pārkāpumiem.

Pēc aptaujas datiem drošība novadā vērtējama augstā līmenī (22. attēls). Tos, kurus neapmierināja pašvaldības policijas pieejamība vai sniegto pakalpojumu kvalitāte, kā trūkumu norādīja policijas reaģēšanu tikai uz sūdzībām un tad rīkošanos, kā arī par maz preventijas pasākumu pirms administratīvo sodu uzlikšanas.

22. attēls. Drošība novadā

5.6. SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Sociālā jomā Mārupes novadā darbojas Mārupes Sociālais dienests, Bāriņtiesa un Administratīvā komisija.

Mārupes novada Sociālais dienests ir pašvaldības izveidota iestāde, kas sniedz sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus. Iestādes pakļautībā darbojas trīs dienas centri – Tīraine, Švarcenieki un Skulte. Iestādē strādā 9 sociālie darbinieki ar atbilstošu augstāko izglītību sociālajā jomā, divi psihologi, sociālais audzinātājs, sociālās palīdzības organizators, ergoterapeits un fizioterapeits. Sociālais dienests nodrošina aprūpes mājās pakalpojumu personām, kuras vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ nevar nodrošināt savas pamatvajadzības.

Trūcīgo un maznodrošināto ģimeņu skaits ik gadu samazinās. 2018.gadā vidēji bija 44 trūcīgas mājsaimniecības un 80 maznodrošinātas mājsaimniecības. Tiek nodrošināts aprūpes mājās pakalpojums 20 personām, ko nodrošina 2 sociālā dienesta aprūpētāji. Dienas centru “Švarcenieki”, “Tīraine” un “Skulte” ikdienas aktivitātes apmeklē jaunieši, seniori un personas ar īpašām vajadzībām saskaņā ar apstiprinātiem iknedēļas plāniem. Dienas centru darbu nodrošina 5 sociālie darbinieki un sociālais audzinātājs.

Sociālais dienests sniedz sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus atbilstoši vajadzībām, izvērtējot katru gadījumu, un organizējot pakalpojumus maksimāli iespējami tuvu klienta dzīvesvietai. Kvalitatīva sociālā darba nodrošinājums, saskaņā ar novērtējumu, ikdienas darbu komandā. Salīdzinājumā ar 2017.gadu, 2018.gadā ir pieaudzis sociālās palīdzības lietu skaits, pieaudzis arī asistenta pakalpojumu saņēmušo klientu skaits par 20%. Tiek Nodrošināti pakalpojumi deinstitutionalizācijas ietvaros bērniem ar īpašām vajadzībām un pakalpojumi bērnu vecākiem (skatīt 10. tabulu). Mārupes novadā sociālo pakalpojumu jomā darbojas arī bāriņtiesa, kura prioritāri nodrošina bērna vai aizgādībā esošas personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Bāriņtiesa Civillikumā paredzētajos gadījumos sniedz palīdzību mantojuma lietu kārtīšanā, gādā par mantojuma pieņemšanu.

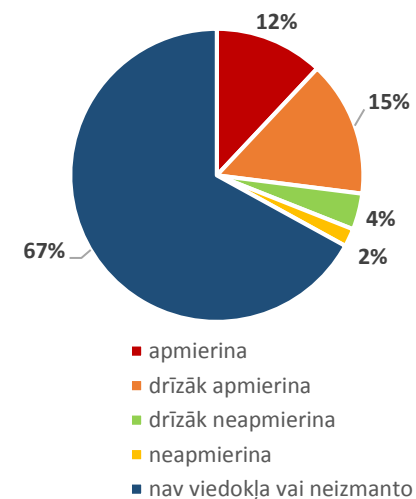

Gads	Sociālās palīdzības saņēmēji (personu skaits)	Lēmumi saistībā ar sociālo palīdzību un sociālo pakalpojumu saņemšanu (skaits)	Sociālā dienesta redzeslokā esošās augsta un vidēja riska ģimenes (skaits)
2014	218	2 880	n/d
2015	190	2 601	22
2016	184	2 417	16
2017	162	2 487	20
2018	162	2 608	20

10. tabula. Sociālā dienesta sniegto pakalpojumu statistika.

Bāriņtiesas prioritāte ir preventīvais darbs, kura mērķis ir laikus uzsākt darbu ar ģimeni, brīdināt vecākus par iespējamām sekām un aicināt labprātīgi novērst bērnam nelabvēlīgos apstākļus ģimenē, tādējādi, novēršot situācijas, kad tiek ierosināta administratīvā lieta par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu un bērna šķiršanu no ģimenes, kā arī adoptētāju, audžuģimeņu un viesģimeņu piesaistīšana deinstitutionalizācijas plāna ietvaros. Pozitīvu rezultātu devusi iedzīvotāju informēšana un aicinājums kļūt par audžuģimenēm, viesģimenēm un adoptētājiem - piesaistītas jaunas audžuģimenes un neviens bez vecāku gādības palicis bērns Mārupes novadā nav ievietots ārpusģimenes aprūpes iestādē. Pēc aptaujas datiem arī sociālie pakalpojumi novadā ir augstā līmenī (23. attēls). Lai arī apmierinātība sasniedz tikai aptuveni 30 % respondentu, lielākā daļa respondentu sociālos pakalpojumus neizmanto. Tos, kurus neapmierināja sociālo pakalpojumu pieejamība vai sniegto pakalpojumu kvalitāte, kā trūkumu norādīja nepietiekamu sociālo pakalpojumu sniegšanu vienuviet, tuvāk mājām, īpaši attiecībā uz personām ar īpašām vajadzībām.

23. attēls. Sociālie pakalpojumi novadā

6. INFRASTRUKTŪRA UN PUBLISKĀ ĀRTELPA

Mārupes novada pašvaldības īpašumu pārvalde ir iestāde, kuras pārziņā ir novada teritorijas labiekārtošana, kas ietver gan teritorijas uzturēšanu un apsaimniekošanu, gan vides aizsardzības prasību ieviešanu, gan ceļu infrastruktūras pilnveidošanu, gan elektrosaimniecības attīstību, gan veselības aprūpes pieejamības procesus. Pārvaldes speciālisti administrē, realizē jaunus apstādījumu, infrastruktūras un svētku noformējumu projektus. Kopumā pašvaldības īpašumu pārvaldes kompetencē ir novada infrastruktūras un publiskās ārtelpas izveidošana un uzturēšana.

6.1. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

Mārupes novada transporta infrastruktūru veido valsts, pašvaldības un privāto īpašnieku ceļu tīkls, ielas un dzelzceļa līnija Rīga – Jelgava.

Valsts autoceļi

Daugavas iela ir nozīmīgākā transporta artērija novada teritoriju savienošanai (pēc piederības - valsts reģionālais autoceļš P132). 2018.gadā tā ir pārbūvēta, pārveidojot gan krustojumus ar luksoforiem, gan izbūvējot gājēju ietves abās ielas pusēs (skatīt 24. attēlu).

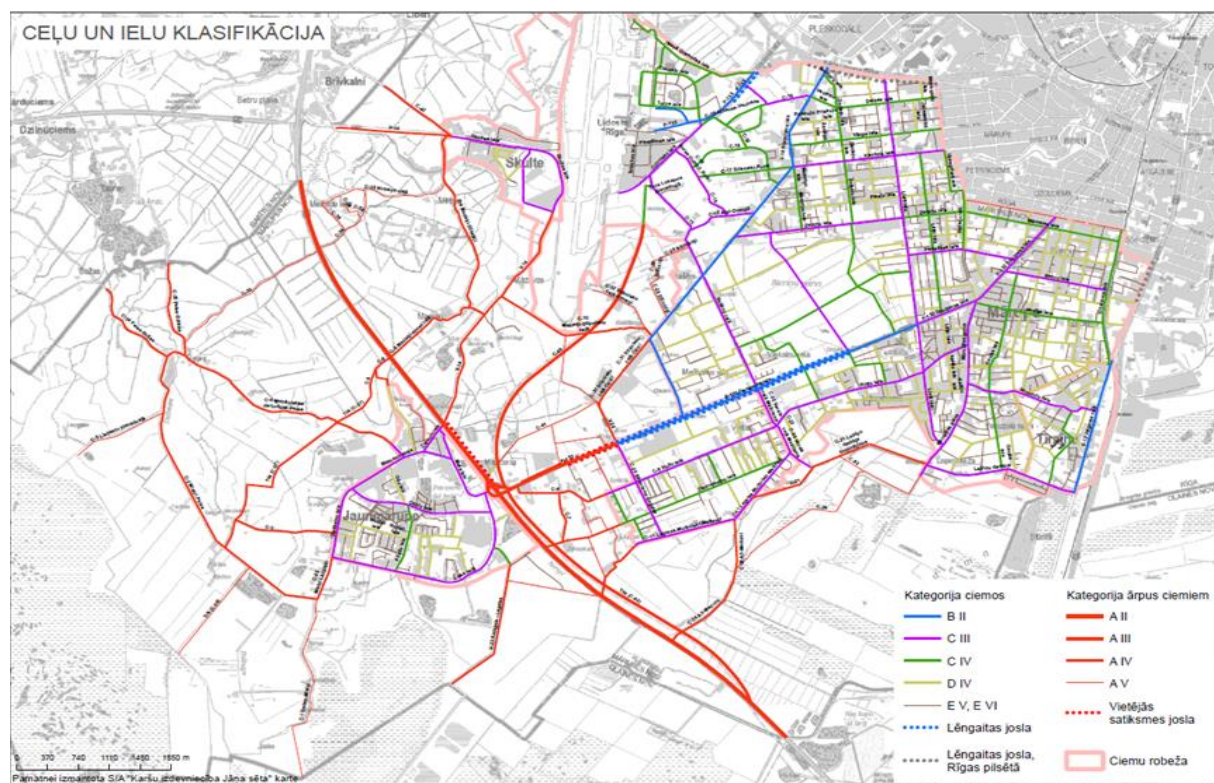
Saskaņā ar www.lvceli.lv pieejamo „melno punktu” karti (2016.g.), secināms, ka uz Mārupes novada valsts ceļiem „melnie punkti” nav sastopami. Neskatoties uz to, ir novērojumi par vairākām bīstamām vietām, saistītām ar Latvijas valsts ceļu pārziņā esošām ielām, kuras būtu jāsakārto:

- ❖ Kantora ielas un Upesgrīvas ielas krustojums (intensīva satiksme, nepietiekama pārredzamība).
- ❖ Lielās ielas un Kantora ielas krustojums (intensīva satiksme).
- ❖ Kantora, Plienčiema un Stīpnieku ceļa krustojums (sarežģītas konfigurācijas krustojums, intensīva satiksme).

- ❖ Posms pie uzņēmuma SIA „Kreiss” (daudz gājēju, kas šķērso neapgaismotu brauktuvi);
- ❖ P132 un Stīpnieku ceļa krustojums (nepietiekama pārredzamība);
- ❖ A/c A5 Salaspils – Babīte un P132 krustojums (gājējiem un riteņbraucējiem, lai šķērsotu a/c A5, jāpārvietojas pa satiksmes divlīmeņu mezgla braucamo daļu, jo nav izbūvētas ietves);
- ❖ A/c Salaspils – Babīte krustojums ar V14 un V19 (nav nogriešanās papildjoslu).

Jāņem vērā, ka minēto posmu labiekārtojuma un satiksmes uzlabojumu iespējas ir ierobežotas, jo gala lēmumus par risinājumiem, kas saistīti ar šiem posmiem, pieņem VAS „Latvijas Valsts ceļi”. 24.attēlā norādīta ceļu un ielu klasifikācija raksturo ceļu un ielu tīklu novadā, pēc kura secināms plānotais ielu apjoms ciemu teritorijā un ceļu apjoms ārpus ciema teritorijā.

24. attēls. Ielu un ceļu klasifikācija. Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014.- 2026. gadam grozījumu redakcija (projekts, 2019)

Pašvaldības ielas un ceļi

Mārupes novada pašvaldības ielas un ceļi 2018.gadā kopā sastāda 134,89 km, no tiem ceļi 46,16 km (šķembas, grants 23,26 km, asfalts 18,47 km, cits segums 4,43 km) un ielas 88,73 km (asfalts 63,58 km, bruģis 4,25 km, grants, šķembu 17,35 km, cits segums 3,54 km). Jānorāda, ka no minēto ielu kopgaruma, ievērojams īpatsvars ir privātās ielas (vairāk kā 40 km kopgarumā). Pēdējos gados gan iedzīvotāji aktīvi nodod privātās ielas pašvaldības apsaimniekošanā un pārziņā.

Veicot teritorijas plānojuma 2014 – 2026.gadam grozījumu izstrādi 2019.gadā, daļa privātīpašumā esošas ielas tiks noteiktas kā pašvaldības nozīmes ielas, kas nodrošinās piekļuvi visiem īpašumiem un dos iespēju pašvaldībai tās arī apsaimniekot.

Iedzīvotājiem, kuri dzīvo privātmāju kvartālos, problēmas rada putekļi, kas paceļas no ielām un ceļiem ar grants vai šķembu segumu. Aktuāla problēma ir arī atļautā braukšanas ātruma ierobežojumu neievērošana uz pašvaldības mazāksvarīgajām ielām. Lai to novērstu, būtu jāizbūvē dažādas ātrumu slāpējošas būves (brauktuves sašaurinājumi, ātrumvaļņi, izcelti krustojumi utt.). Šie satiksmes organizācijas līdzekļi pielietojami galvenokārt teritorijās, kas apzīmētas kā „dzīvojamās zonas”.

Ik gadus pašvaldības ielu un ceļu uzturēšanai tiek veikta regulāra grants ceļu klātnes profilēšana (2018.g. - 125 km garumā), grants ceļu pretputekļu apstrāde (2018.g. - 22 km garumā), asfaltbetona seguma atjaunošana (2018.g. - 6165 m²), bedrīšu aizpildīšana (2018.g. - 5686 m²) un šķembu mehānizēta atjaunošana (2018.g. - 1356 m³). Tāpat tiek veikta ielai piegulošā ielu apgaismojuma līniju apkope un remonts. Skatīt 11. tabulu.

Gads	Pārbūvētas pašvaldības ielas un ceļi (km)	Izstrādāti ielu un ceļu būvprojekti (skaits)	Veikta grants ceļu klātnes profilēšana (km)	Izbūvēts ielu apgaismojums (km)
2014	3,9	n/d	255	5,8
2015	7,3	n/d	n/d	5,6
2016	4,1	18	n/d	2,3
2017	1,8	8	140	6,6
2018	6,9	7	125	2,2

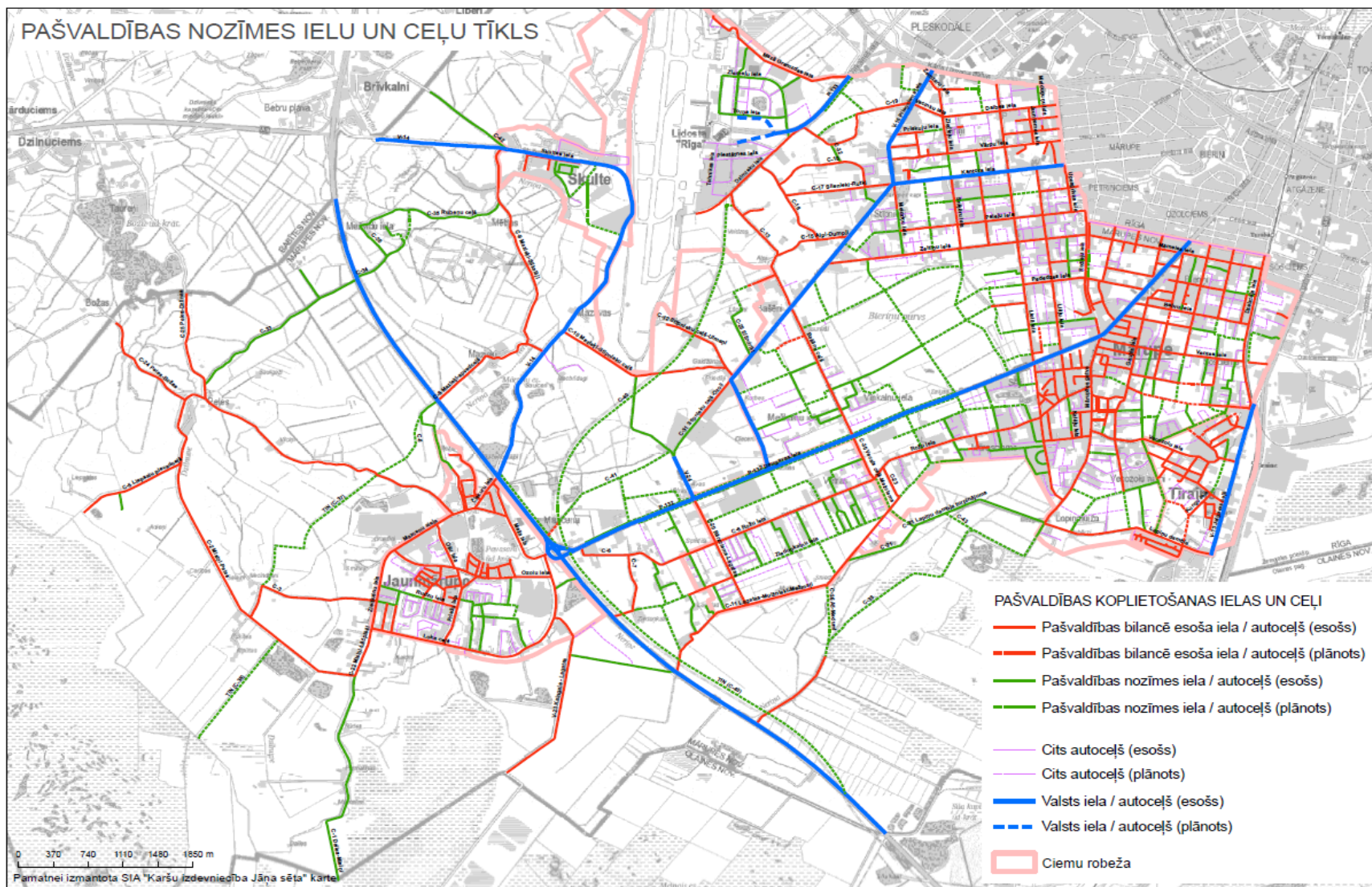
11. tabula. Veiktie darbi ielu un ceļu apsaimniekošanas jomā.

Kopš 2015.gada ir izstrādāta Mārupes novada ielu un ceļu investīciju programma, kura ik gadu tiek aktualizēta atbilstoši prioritātēm. Pēdējo 5 gadu laikā pašvaldība ir veikusi ievērojamas investīcijas ielu un ceļu pārbūvē. Kā nozīmīgākie pašvaldības ielu un ceļu pārbūves projekti jāmin:

- ❖ Rožu ielas pārbūve un gājēju/ veloceliņa izbūve, savienojot Mārupi ar Jaunmārupi;
- ❖ Lielās ielas pārbūve no Daugavas ielas līdz Ulmaņa gatvei, izveidojot jaunu pieslēgumu Rīgas pilsētai;
- ❖ Ceļu C – 13, C-15, C-16 un Dzirnietu ielas pārbūve uzņēmējdarbības veicināšanas projekta ietvaros lidostas tuvumā;
- ❖ Loka ceļa un Ziedkalnu ielas pārbūve Jaunmārupē;
- ❖ Virkne dzīvojamo kvartālu ielu pārbūve, izveidojot cieto asfalta segumu (Dzelceļa, Mēmeles, Kurmāles, Brūkļu, Kabiles, Kursišu, Avotu, Riekstu, Spulgu, Atvaru, Zemturu, Upesgrīvas, Paleju, Penkules u.c.).

Veicot Teritorijas plānojuma grozījumus 2014 – 2026.gadam ietvaros, tiek izstrādātas un noteiktas arī pašvaldības nozīmes ielas un ceļi. Pēc grozījumu apstiprināšanas tas dos iespēju pašvaldībai veikt ielu un ceļu apsaimniekošanu un būvniecību, neatkarīgi no to piederības, kas būtiski uzlabos situāciju Mārupē privāto ielu un ceļu sakārtošanā (skatīt 25. attēlu).

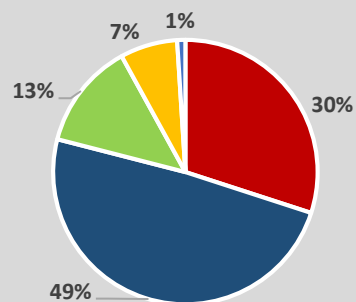

25. attēls. Pašvaldības nozīmes ielu un ceļu tīkls. Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014.- 2026.gadam grozījumu redakcija (projekts, 2019).

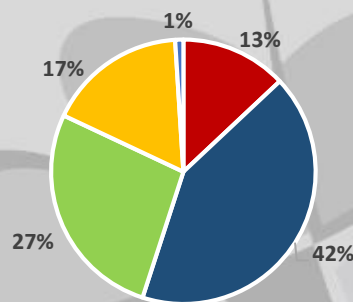

26. attēls. Novada ielu un ceļu tīkls

- apmierina
- drīzāk apmierina
- drīzāk neapmierina
- neapmierina
- nav viedokļa vai neizmanto

27. attēls. Novada ielu un ceļu tīkla kvalitāte

- apmierina
- drīzāk apmierina
- drīzāk neapmierina
- neapmierina
- nav viedokļa vai neizmanto

Pēc aptaujas datiem novada ielu un ceļu tīkla pietiekamība vērtējama kā ļoti laba, kā arī apmierinātības līmenis, salīdzinot ar iepriekšējo periodu ir kāpis – skatīt 26. attēlu.

Pēc aptaujas datiem novada ielu un ceļu tīkla kvalitātes vērtējums ir zemāks, kā pieejamība, tomēr ir augstāka, kā salīdzinot ar iepriekšējo periodu – skatīt 27. attēlu.

Tos, kurus neapmierināja ielu un ceļu tīkla kvalitāte, kā trūkumu galvenokārt norādīja konkrētas ielas un ceļus, kurus nepieciešams pārbūvēt – Mazcenu aleja, Mežkalnu iela, Bašēnu ceļš, Kantora ielas un Plieņciema ielas krustojums, Skultes iela, Ozolu iela u.c.

Gājēju ietves un veloceļini

Atsevišķa velo infrastruktūra novadā nav izveidota, lai gan pēdējos gados arvien vairāk tiek veidota kopīga gājēju un veloceļu infrastruktūra. Kopumā ietves izbūvētas vairāk kā 35 km garumā. Ietves izbūvētas gan ar asfalta, gan betona bruģakmens segumu. Velokustība pa veloceļu standartam atbilstošiem apvienotajiem gājēju/veloceļiem ir nodrošināta četrās ielās – Kantora, Liliju, Rožu ielās un Mārupītes gatvē. Lai gan vienīgi Rožu ielā ietve, kas paredzēta gājēju un velosipēdistu satiksmei, ir marķēta ar attiecīgajām ceļa zīmēm, kuras norāda, ka attiecīgā ielas telpas daļa ir apvienotais gājēju un velosipēdistu ceļš.

Nozīmīgi ieguldījumi veikti Rožu ielas gājēju/ veloceļa izbūvē, kas veido savienojumu starp Mārupes ciemu un Jaunmārupes ciemu. Tiek turpināta celiņa būvniecība arī Jaunmārupes ciemā, lai savienotu izglītības iestādes un Jaunmārupes dabas parku.

Ņemot vērā aizvien aktuālu nepieciešamību drošai gājēju un velosipēdistu kustībai, būtu nepieciešams izstrādāt vienotu koncepciju, kurā būtu vērtētas ne tikai pārvietošanās iespējas, bet arī seguma veidi un, iespējams, vienvirziena brauktuviņu izveide, lai ar esošo infrastruktūru radītu papildus veloceļus.

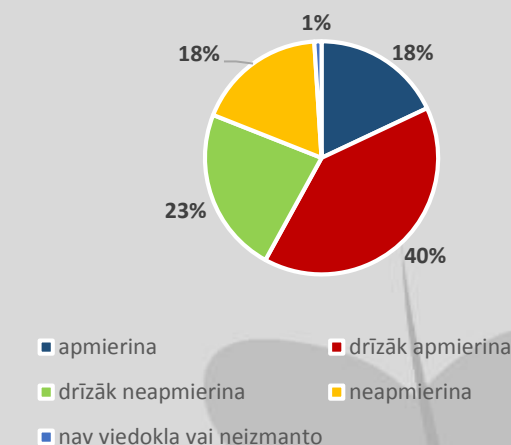
Pēc aptaujas datiem gājēju ceļu, ietvju un veloceļu pietiekamība un kvalitāte ir apmierinoša, bet to trūkums un nepieciešamība norādīta visbiežāk kā infrastruktūras nepieciešamie uzlabojumi – skatīt 28. attēlu.

Tos, kurus neapmierināja gājēju ietvju un veloceļu pietiekamība un kvalitāte kā lielāko problēmu nosauca tieši gājēju un velosipēdistu drošības pasākumu nepietiekamību un nokļūšanu gan no izglītības iestādēm, gan publiskās iestādēm, gan no viena ciema teritorijas uz otru. Būtiska problēma tieši gājēju ietvju un veloceļu tīkla nepietiekamība.

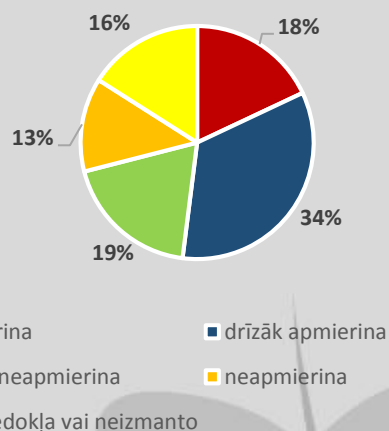
Sabiedriskais transports

Mārupes novadā Mārupes, Skultes un Jaunmārupes iedzīvotājiem pieejami galvenokārt sabiedriskā transporta – autobusa, kuru novadā nodrošina “Rīgas satiksme” vai mikroautobusa, kuru nodrošina SIA “Rīgas taksometru parks”, pakalpojumi. Vētras ciemā pa Rožu ielu plānots līdz 2019.g. beigām novirzīt mikroautobusu Rīga – Jaunmārupe, lai arī šī ciema iedzīvotājiem būtu pieejams sabiedriskais transports. Tīraines ciema iedzīvotājiem ir pieejams gan 25.maršruta autobuss, gan autobusi, kuri dodas no Rīgas uz Olaines novada Stūnīšiem, gan Rīga – Jelgava dzelceļa satiksme ar pieturvietu “Tīraine”.

28. attēls. Gājēju ietvju un veloceļu pietiekamība un kvalitāte

29. attēls. Sabiedriskā transporta nodrošinājums un kvalitāte

Nepieciešamība veidot sabiedrisko transportu ir gan starp ciemiem (Skulte nav savienota ne ar Jaunmārupi, ne Mārupi. Arī Tīrainei nav savienojuma ar Skulti un Jaunmārupi), gan pagarinot jau esošo sabiedrisko transportu maršrutus (uz VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””).

Mārupes novadā nav izveidota sava autoosta, bet saskaņā ar Autotransporta direkcijas datiem¹⁰ ir izveidotas 78 sabiedriskā transporta pieturvietas.

SIA “Rīgas satiksme” Mārupes novadā nodrošina tiešo autobusu satiksmi ar Rīgu, šādos maršrutos:	SIA “Rīgas taksometru parks” nodrošina mikroautobusu kustību šādos maršrutos:
7. autobuss Rīga – Stīpnieki	5435.mikroautobuss Rīga-Mārupe-Vecozoli
10. autobuss Rīga-Jaunmārupe	5139.mikroautobuss Rīga-Gaismas (ar pieturvietu Tīrainē)
25. autobuss Rīga – Mārupe	5433.mikroautobuss Rīga – Jaunmārupe
43. autobuss Rīga -Skulte	
55. autobuss Rīga – Jaunmārupe	

Pēc aptaujas datiem sabiedriskā transporta nodrošinājums un kvalitāte vērtējama labā līmenī – skatīt 29. attēlu.

Tos, kurus neapmierināja sabiedriskā transporta nodrošinājums un kvalitāte kā būtiskākos trūkumus norādīja to savstarpējo nesavietojamību, kā, piemēram, Jaunmārupē vienā laikā kursē gan mikroautobuss, gan autobuss un pēc tam ir liels pārtraukums, nesavietojamību Skultes ciemā ar pārējo novadu, neesamību Vētras ciemā, u.c. problēmas.

¹⁰ VSIA Autotransporta direkcija, pieturvietu reģistrs.

6.2. INŽENIERTEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA

Mārupes novadā komunālos pakalpojumus siltumapgādes, namu apsaimniekošanas, ūdensapgādes un kanalizācijas jomās sniedz AS “Mārupes komunālie pakalpojumi” (MKP).

Siltumapgāde

Centralizētas siltumapgādes pakalpojumus, kā siltumenerģijas ražošanas un pārvades pakalpojumus MKP sniedz Mārupes, Tīraines un Skultes ciemos, savukārt SIA “Sabiedrība Mārupe” – Jaunmārupes ciemā. Kā kurināmais vietējās katlu mājās galvenokārt tiek izmantota dabas gāze, Tīrainē – malka.

Pēdējo gadu laikā MKP ir veikusi dažādus infrastruktūras ieguldījumus siltumapgādes jomā, kā:

- ❖ 2014. gadā ar ERAF finansiālu atbalstu 50% apmērā tika veikta jaunu individuālo siltummezglu uzstādīšana Skultes ciematā;
- ❖ 2018.gada aprīlī Skultes ciemā tika pabeigts projekts “Siltumapgādes efektivitātes uzlabošana Skultes ciematā” . Projekta ietvaros tika rekonstruēta esošā Skultes katlu māja, uzstādot divus jaunus apkures katlus ar jaudu 3MW.
- ❖ Tīraines malkas katlu mājā 2018. gadā tika uzstādīts jauns malkas apkures katls.
- ❖ 2019.gadā tiks uzstādīts Mārupes gāzes katlu mājā jaunu apkures katlu.

Centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija

MKP sniegto pakalpojumu apmērs ūdenssaimniecībā pēdējos 3 gados ir būtiski pieaudzis. Tas ir saistīts gan ar pakalpojumu sniegšanas uzsākšanu Jaunmārupes ciemā, gan arī ar ūdensapgādes un kanalizācijas tīkla pārklājuma pieaugumu Mārupes, Tīraines un Vētras ciemos.

Mārupes, Tīraines, Vētras un Jaunmārupes ciematu KF līdzfinansēto projektu I, II, III un IV kārtas ietvaros izbūvēto pieslēgumu vietu skaits līdz ielu *sarkanajām* līnijām sasniedz¹¹ :

- ❖ 451 – ūdensapgādei;
- ❖ 2012 – kanalizācijai.

Daļai no pieslēgumu vietām ir paredzēta iespēja attīstīt papildus atzarus uz mazāk blīvi apdzīvotām ielām vai rajoniem.

Mārupes aglomerācijā (skatīt 30. attēlu), kas ietver (Mārupes, Tīraines, Vētras un Jaunmārupes ciematu blīvi apdzīvotās teritorijas), kā arī Skultes ciemā laika posmā no 2011. līdz 2018. 31.oktobrim ir realizēti ūdenssaimniecības projekti, kuros kopējie ieguldījumi sasniedz:

- ❖ Mārupes aglomerācijā – 21 miljonu eiro.
- ❖ Skultes ciematā – 1,1 miljonu eiro.

Saskaņā ar 3.nodaļā norādītajiem demogrāfiskajiem datiem, kopējais iedzīvotāju skaits Mārupes novadā pieaug, tomēr Skultes ciematā iedzīvotāju skaits ir krities.

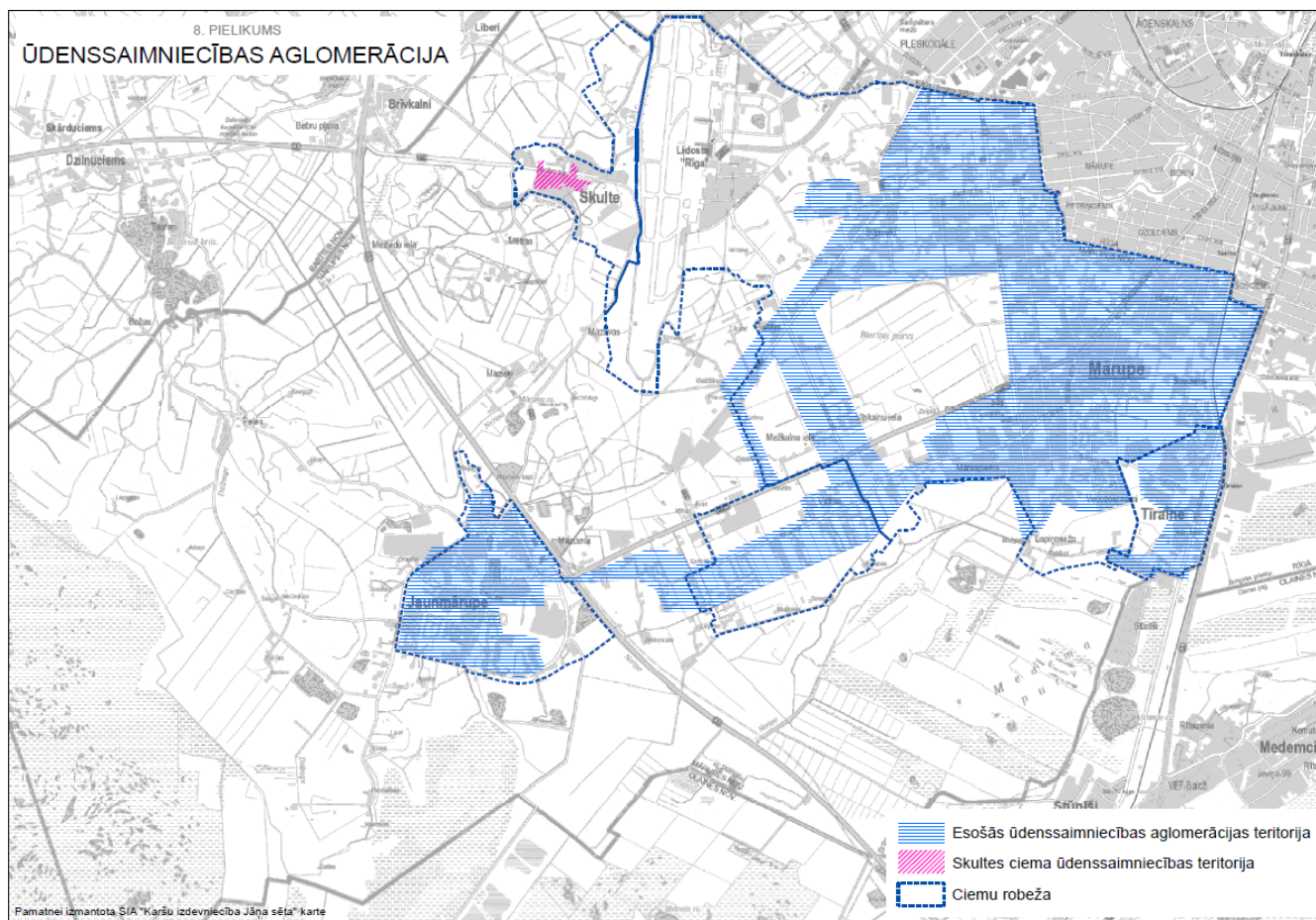
Mārupes aglomerācijā (Mārupes, Tīraines, Vētras un Jaunmārupes ciemati) centralizētās sadzīves kanalizācijas pakalpojumu uz 2018. gada oktobri lieto 6 580 iedzīvotāju. Skultes ciematā centralizēto sadzīves kanalizācijas pakalpojumu izmanto 1172 iedzīvotāji.

Centralizēto ūdensapgādes pakalpojumu Mārupes aglomerācijā izmanto 11 048 iedzīvotāji un Skultes ciematā 1172 iedzīvotāji.

Pēc aptaujas datiem centralizētas ūdensapgādes pieejamība un kvalitāte novērtēta labā līmenī – skatīt 31. attēlu. Tos, kurus neapmierināja centralizēta ūdensapgāde, kā galveno trūkumu norādīja tās kvalitāti atsevišķās novada teritorijās, īpaši Jaunmārupē, kā arī nepietiekamo spiediena padevi atsevišķos rajonos. Pēc aptaujas datiem centralizētas kanalizācijas pieejamība un kvalitāte novērtēta labā līmenī – 32. attēls. Tos, kurus neapmierināja centralizēta kanalizācija kā būtiskāko trūkumu norādīja tās nepietiekamību visos Mārupes ciemos, kur ir pietiekami blīva apbūve.

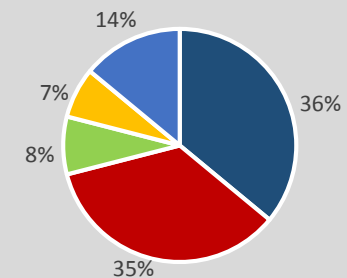
¹¹ saskaņā ar MKP vidēja termiņa attīstības stratēģiju 2015. – 2020.gadam.

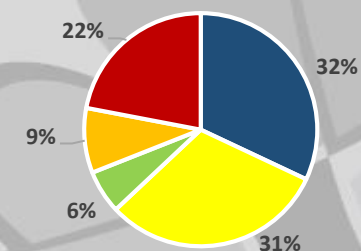
30. attēls. Ūdenssaimniecības aglomerācijas tīkls. Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014.-2026.gadam grozījumu redakcija (projekts, 2019).

31. attēls. Centralizētās ūdensapgādes pieejamība un kvalitāte

- apmierina
- drīzāk apmierina
- drīzāk neapmierina
- neapmierina
- nav viedokļa vai neizmanto

32. attēls. Centralizētās kanalizācijas pieejamība un kvalitāte

- apmierina
- drīzāk apmierina
- drīzāk neapmierina
- neapmierina
- nav viedokļa vai neizmanto

Decentralizētie kanalizācijas pakalpojumi

Saskaņā ar Ūdenssaimniecības pakalpojuma likuma 6.pantu, kopš 2018.gada AS "Mārupes komunālie pakalpojumi" ir deleģēta pašvaldības funkcija par decentralizēto kanalizācijas reģistra izveidošanu un uzkaiti. Reģistrs ir izveidojams līdz 2021.gada 31.decembrim un visiem ciemu teritorijās dzīvojošiem iedzīvotājiem, kuri neizmanto centralizētos kanalizācijas pakalpojumus ir jāreģistrējas šajā reģistrā.

Lai Mārupes novadā būtu nodrošināta decentralizēto kanalizācijas ūdeņu atbilstoša nodošanas vieta, pašvaldība īsteno Latvijas vides aizsardzības fonda līdzfinansēto projektu "Decentralizēto kanalizācijas notekūdeņu pieņemšanas vietas ierīkošana Mārupes novadā". Projekta ietvaros līdz 2019.gada septembra beigām Vecozolu ielā 103, Tīrainē, Mārupes novadā tiks ierīkots decentralizēto kanalizācijas notekūdeņu pieņemšanas punkts, lai novadā nodrošinātu nepārtrauktu un drošu decentralizēto kanalizācijas notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu. Nākotnē, paplašinot kanalizācijas tīklu būvniecību, būtu jādomā par šī pieņemšanas punkta pārvešanu uz vietu, kur tas atrastos tālāk no blīvi apbūvētām teritorijām.

Māju apsaimniekošana

Ēku apsaimniekošana tiek nodrošināta saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā izvirzītajām prasībām, Skultes un Tīraines ciemos. MKP pastāvīgi uzrauga ēku un tajās esošo inženiertehnisko komunikāciju stāvokli. MKP apseko apsaimniekošanā esošās ēkas un katra gada beigās informē dzīvokļu īpašniekus un iedzīvotājus par nepieciešamajiem darbiem un sagaidāmajām darbu izmaksām nākamajam gadam. Iedzīvotāji kopsapulcēs izvērtē darbu lietderību kontekstā ar savu spēju un vēlmi maksāt par šiem darbiem. Atbilstoši iedzīvotāju pieņemtajiem lēmumiem MKP veic nepieciešamos darbus. Apsaimniekojamo ēku kopplatība Skultē sasniedz 26 tūkst. kvadrātmetru, bet Tīrainē 17,7 tūkst. kvadrātmetru. Lielākoties ēkas ir būvētas 20. gadsimta 60. un 70.tajos gados un ir apmierinošā stāvoklī. Ēku fasādes nav siltinātas. Daļēji ir veikta durvju un logu nomaiņa, mājas centrālās apkures sistēmas izolācija, stāvvadu nomaiņa, jumtu segumu nomaiņa un remontdarbi.

Atkritumu apsaimniekošana

Atkritumu apsaimniekošanu Mārupes novadā veic SIA “Eco Baltia vide”. Novadā no 2012.gada 1.jūlija ieviests jauns dalīto jeb šķīroto atkritumu apsaimniekošanas modelis. Novada teritorijā neveido publiskus atkritumu dalītas vākšanas punktus, bet otrreiz izmantojamos/pārstrādājamus materiālus vāc katrā mājsaimniecībā, daudzdzīvokļu namā un uzņēmumā t.i. to rašanās vietās bez maksas.

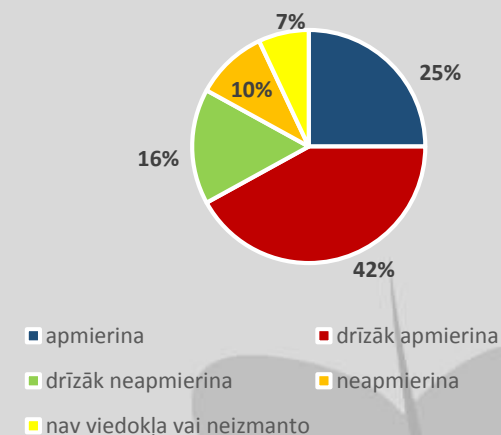
Konteineru laukumi daudzdzīvokļu namu pagalmos ir tikai šo namu iedzīvotājiem un citi uz šiem laukumiem atkritumus nedrīkst vest! Parkos, skvēros, sabiedriskā transporta pieturvietās un stadionos izvietotās atkritumu urnas paredzētas tikai sīkajiem, uz vietas radītajiem atkritumiem (pārtikas iepakojumi u.c.).

Katram Mārupes iedzīvotājam ir iespēja savus sadzīvē radušos atkritumus sašķirot mājās un turpat arī nodot atkritumu apsaimniekotājam, izslēdzot nepieciešamību kaut kur vēl vest savus atkritumus.

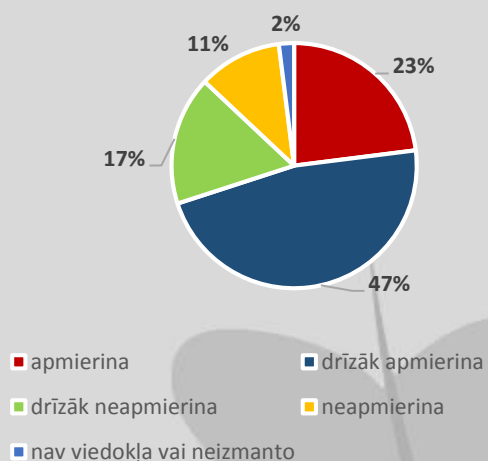
Tiek veikta arī lielgabarīta, nolietotas sadzīves tehnikas u.c. atkritumu izvešana reizi ceturksnī, pēc iepriekšējas pieteikšanās apsaimniekotājam.

Pēc aptaujas datiem atkritumu savākšanas sistēmas pieejamība un kvalitāte vērtējama labā līmenī, lai gan iepriekšējās attīstības programmas izstrādes laikā vērtējums bija augstāks. Iedzīvotāji aptaujā kā lielākos trūkumus norādījuši atkritumu apsaimniekotāja izvešanas grafika neievērošanu, par maz atkritumu šķirošanas laukumu un atkritumu apsaimniekošanas kvalitātes kritumu pēc pēdējā atkritumu apsaimniekotāja iepirkuma kopumā.

33. attēls. Atkritumu savākšanas sistēmas pieejamība un kvalitāte

34. attēls. Ielu un ceļu apgaismojums

Elektroapgāde un ielu apgaismojums

Mārupes novadā elektroapgādi nodrošina AS “Sadales tīklu” gaisvadu elektropārvades līnijas – 110kV un 330kV apjomā. Kopš 2018.gadā ekspluatācijā ir nodota jaunā elektrosadales apakšstacija Zeltiņu ielā, elektroenerģijas jauda novada teritorijā ir pietiekoša, lai tiktu pieslēgti jauni patērētāji, kuru darbības nodrošināšanai nepieciešama liela jauda.

Ielu apgaismojums tiek nodrošināts visos novada ciemos – Skultē, Tīrainē, Jaunmārupē, Mārupē un Vētrās, tomēr tā apjoms ir nepietiekams. Tādējādi ik gadus pašvaldība izvērtē nepieciešamo ielu apgaismojuma infrastruktūras palielinājumu un veic ieguldījumus tajā. Būtiski ir apgaismojumu nodrošināt intensīvākajās ielās, kurās pārvietojas gan gājēji, gan autovadītāji, kā arī pie gājēju pārejām, lai uzlabotu to drošību. Lai nodrošinātu efektīvu elektroenerģijas patēriņu ielu apgaismojuma lietošanā, pašvaldība strādā pie viedā apgaismojuma sistēmu ieviešanas.

Pēc aptaujas datiem novada ielu un ceļu apgaismojums vērtējams labā līmenī, apmierinātības līmenis ir augsts – skatīt 34. attēlu. Tos, kurus neapmierināja ielu un ceļu apgaismojums, kā galveno trūkumu norādīja tā nepietiekamību visās ielās un ceļos, pārāk spilgta apgaismojuma problēmu atsevišķās ielās, kā arī energoneefektīva apgaismojuma izmantošanu.

Sakari

Stacionārā telefona pakalpojumus Mārupes novadā nodrošina SIA “Lattelecom”, bet mobilos sakaru pakalpojumus trīs operatori - “Latvijas mobilais telefons”, “Tele 2”, “Bite”.

6.3. PUBLISKĀ ĀRTELPA

Publiski pieejamās teritorijas novadā veido publisko ārtelpu. Tā ietver gan tehnisko infrastruktūru (ielas, ceļi, nami, laukumi), gan dabas objektus (meži, parki, dārzi, krastmalas, kapsētas u. c.), gan citas teritorijas, kas pieejamas plašākai sabiedrībai ar labiekārtojumu vai bez tā. Publiskā ārtelpa veido kopējo novada tēlu.

Mārupes novadā izveidojušās četru veidu publiski saimnieciskās teritorijas:

- 1) kanalizācijas sūkņu stacijas un ūdens sagatavošanas stacijas. Tās ir plašas teritorijas, kur izvietots viens industriālais paviljons. Teritorijas ir korekti apzaļumotas un iežogotas, tās nav publiski pieejamas (35. attēls). Teritorijas apsaimnieko AS “Mārupes komunālie pakalpojumi”.

35. attēls. Skultes NAI ar pieguļošo teritoriju (marupe.lv)

- 2) Skultes ciemā atrodas neizmantota kanalizācijas sūkņu stacija. Teritorija atrodas ainaviskā vidē. Nepieciešams izvērtēt ēkas tehnisko stāvokli un to veidot publiski pieejamu vai nojaukt.
- 3) Ūdenstorni un teritorijas (aizsargjoslas ap tiem). Daļa ūdenstornu darbojās un to aizsargjoslas ir ievērojamas un tajās nav pieļaujama saimnieciska un piesārņojoša darbība. Daļa ūdenstornu, kas netiek izmantoti, ir nojaukami, kā konstruktīvi novecojušas būves un to apkārtējās teritorijas ir izmantojamas atpūtas vietu ierīkošanai. Skatīt 36. attēlu.

36. attēls. Ūdenstornis un UAS ar pieguļošo teritoriju Jaunmārupē, Mazcenu aleja 1 (marupe.lv)

4) Katlu mājas un apkures nodrošināšanai nepieciešamās ēkas un teritorijas. Šīs teritorijas ir vēsturiski izveidojušās lielas un intensīvi apbūvētas ar saimnieciska rakstura ēkām. Kā raksturīga iezīme ir augstie skursteņi.

Nozīmīga Mārupes novada labiekārtojuma daļa ir apstādījumi. Ielu apstādījumi veidojas, kā:

- ❖ skvēri, parki, rekreācijas zonas;
- ❖ masu pasākumu organizēšanas vietas;
- ❖ dižkoki un citi dabas objekti;
- ❖ mežu masīvi;
- ❖ kapsētas.

Tādi ainavas vērtīgie elementi, kā skvēri, parki un rekreācijas zonas, ir Mārupes novada turpmākas attīstības iespējas apstādījumu veidošanai.

Kā īpaša dabas vērtība Mārupē ir atzīmējams Medemu purvs. Lai pilnībā apzinātu Medema purva un meža iespējamo izmantošanu rekreācijas mērķiem – reljefu, dabas un ainavisko vērtību, kā arī noteiktu teritorijas daļas, kuras būtu piemērotākās labiekārtošanai rekreācijas vajadzībām, Mārupes novada pašvaldība 2015.gadā veikusi teritorijas izpēti. Teritorijas izpēte pamatā veikta ar mērķi izprast, kāds ir teritorijas potenciāls kļūt par saistošu rekreācijas zonu, kā arī sagatavot konkrētus priekšlikumus teritorijas īpašniekam SIA “Rīgas Meži”, lai tuvākā nākotnē noslēgtu sadarbības līgumu par šīs teritorijas iespējamu labiekārtošanu un izmantošanu.

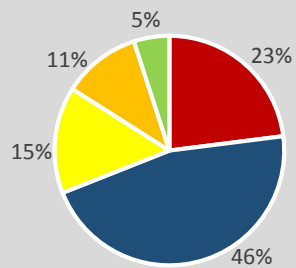
Mārupes novada esošās kapu teritorijas ir sakoptas un labi uzturētas, bet to nav daudz: Mārupē – Mārupes kapi; Tīrainē – Brāļu kapi; Jaunmārupē – Mazcenu kapi.

Kā būtiskākās nepieciešamības publiskās ārtelpas sakārtošanā būtu jānorāda:

- ❖ par maz tiek veikti akcenti novada centra veidošanā, novada „vārtu” ierīkošanā;

37. attēls. Zaļās zonas pietiekamība un kvalitāte

■ apmierina ■ drīzāk apmierina
■ drīzāk neapmierina ■ neapmierina
■ nav viedokļa

- ❖ apstādījumi, lai arī pēdējos gados pieauguši, tiem ir sadrumstalota apstādījumu sistēma – nav sasaistes, šauri koridori gar ielām – nav pietiekoši ielu apstādījumi. Bieži vien privātīpašumu tiesisko jautājumu slogs neļauj apsaimniekot apstādījumus un tos attīstīt;
- ❖ labiekārtojuma elementi – nav sakārtotas pieturvietas afixu un informācijas stendu vietas, to ir par maz, kā arī nav vienotā stilistika;
- ❖ novadā nav izveidoti parki, par maz zonu rekreācijai. Daļa kultūrvēstures objektu atrodas nelabiekārtotā vidē;
- ❖ ļoti maz publisko autostāvvietu un velonovietņu. Būtu jāveicina arī elektrotransporta attīstība novadā kā videi draudzīgs transports (uzlādes staciju vietas auto, velotransportam);
- ❖ slikta sabiedrisko pieturvietu infrastruktūra (nav soliņi, atkritumu urnas, nokalpojuši paviljoni).

Pēc aptaujas datiem parku, skvēru, zaļās zonas un rotaļu laukumu pietiekamība un kvalitāte novērtēta augstā līmenī – skatīt 37. attēlu. Tos, kurus neapmierināja parku, skvēru, zaļās zonas un rotaļu laukumu pietiekamība un kvalitāte kā būtiskāko trūkumu norādīja to nepietiekamību visā novada teritorijās pietiekamā apjomā, lai būtu pietiekami tuvu mājām un iespējai izmantot atpūtai.

7. DABAS VIDE

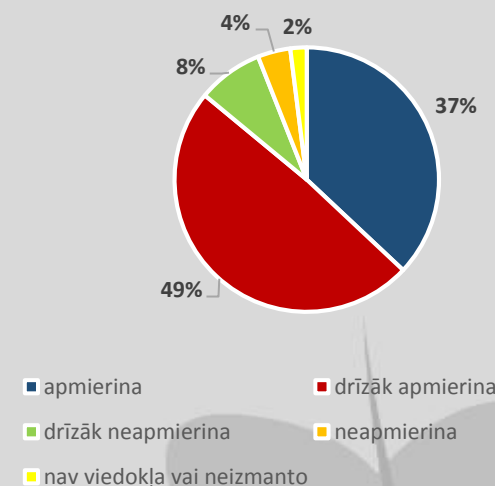
Mārupes novada teritorijā atrodas plaši mežu masīvi, lielākie mežu masīvi ir izvietojusies novada rietumu un dienvidrietumu daļā. Lielākā daļa no Mārupes novada mežiem ir Rīgas pilsētas īpašumā. Mežu praktiski nav novada ziemeļu un ziemeļaustrumu daļā, kas raksturojas ar augstu saimnieciskās darbības pakāpi. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme novadā aizņem 42% novada, meži - 34 %. Novadā atrodas Natura 2000 teritorija – dabas liegums „Cenas tīrelis”. Līdzenais reljefs, ģeoloģiskā uzbūve, augstais gruntsūdens līmenis un lielais nokrišņu daudzums teritorijā ir noteikuši plašu pārmitru platību veidošanos. Mārupes novada teritorijā atrodas augstie jeb sūnu purvi, kas ir izvietojusies novada dienvidrietumu daļā - Cenas tīrelis un dienvidaustrumu daļā - Medema purvs. Mārupes novada teritoriju šķērso Mārupīte, Neriņa un Dzilnupīte.

Pēc aptaujas datiem vides sakoptība vērtējama ļoti augstā līmenī – skatīt 38. attēlu. Ar vides sakoptību neapmierināti kopumā ir ap 10 % respondentu un kā lielākos trūkumus tie norādījuši gaisa piesārņojumu, kas rodas putekļu veidā no ceļiem ar grants segumu un vides infrastruktūras objektu trūkumu, īpaši ārpus ciemu teritorijās.

Meži un purvi

Lielākie mežu masīvi ir izvietojusies Mārupes novada rietumu un dienvidrietumu daļā. Novadā pēc Valsts meža dienesta datiem par 2017. gadu meža zemes aizņem 35% no Mārupes novada teritorijas, t.sk. mežaudzes - 2162 ha un purvi – 1044 ha. Mārupes novadā dominējošie ir priežu meži, kas aizņem 79 % (1712 ha) no visām mežaudžu platībām (2162 ha).

38. attēls. Vides sakoptība

Priežu mežu platībām ir tendence samazināties – 2011. gadā tie bija 84 % (2183 ha). Tas skaidrojams gan ar mežu izciršanu, gan arī iespējams ar atšķirībām meža inventarizācijas datu uzskaitē. Lielākā daļa mežu ir privāti – 2122 ha (98,2 %), t.sk. SIA “Rīgas meži” piederoši, savukārt valsts meži aizņem 39 ha (1,8cv %).

Purvi galvenokārt ir augstie jeb sūnu purvi, kas ir izvietojušies novada dienvidrietumu (Cenas tīrelis ar kopējo platību - 8983 ha), dienvidaustrumu (Medema purvs - 3400 ha) daļā. Mārupes novada teritorijā atrodas daļa no Latvijas Natura 2000 teritorijas – dabas liegums „Cenas tīrelis” (LV0519800).

Ūdeņu teritorijas

Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam upju baseinu apgabalos, Mārupes novads atrodas Daugavas un Lielupes upju baseina apgabalā (turpmāk UBA). Hidrogrāfisko tīklu Mārupes novada teritorijā veido Mārupīte (Daugavas UBA), Neriņa un Dzilnupīte (Lielupes UBA), kā arī meliorācijas grāvju tīkls. Upēm ir raksturīgs mazs kritums un lēns tecējums. Mazo upju ielejas ir daļēji vai pat pilnīgi pārveidotas. Novada teritorijā liela bagātība ir purva ezeri. Cenu tīreļa lieguma daļā to skaits sniedzas vairākos desmitos, kas nosaka kopējo šīs Cenu tīreļa kā dabas lieguma vērtību. Medema purvā atrodas Stūnīšu ezers. Teritorijā atrodas vairākas mākslīgās ūdenstilpes - dīķi Jaunmārupē (Imaku dīķis, Gravas dīķis, Bērziema dīķis, Pavasara dīķis), dīķi pie mazstāvu apbūves Mārupē (Aigu ūdenskrātuve), dīķi pie golfa kluba “Viesturi”, novada teritorijā iestiepjas neliela Božu ūdenskrātuves dienvidu daļa (4 ha).

Novadā nav iekārtotas oficiālas peldvietas, lai gan iedzīvotāju interese par to ir liela.

Meliorācija

Meliorācijas tīkls Mārupes novadā ir blīvs un skar gan ārpus ciemu, gan lielāko daļu ciemu teritorijas, gan Mārupi, gan Tīraini, Vētras un Jaunmārupes ciemus. Tas sarežģī meliorācijas sistēmu uzturēšanu, jo liela daļa meliorācijas grāvju daļēji pieder privātīpašniekiem. Pašvaldības

likumīgai iesaistei meliorācijas sistēmu būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā Mārupes novada dome 2015.gada 22.aprīlī pieņēma lēmumu Nr.17 (sēdes protokols Nr.5) “Par koplietošanas meliorācijas sistēmām, kurām plānots piešķirt pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas statusu”. Pamatojoties uz šo lēmumu tika noteikti meliorācijas grāvji kuriem tika piešķirts pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas statuss. Šis statuss gan līdz šim nav atvieglojis meliorācijas grāvju kopšanu, jo izdevumi to apsaimniekošanai būtu jāsadala katram īpašniekam, kas Mārupes gadījumā ir komplicēti un prasa lielus administratīvos resursus.

Gaisa kvalitāte

Galvenais gaisa piesārņojuma avots ir transports – autotransports, īpaši valsts galvenā autoceļa A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils – Babīte), valsts reģionālā autoceļa P132 Rīga – Mārupe, valsts reģionālā autoceļa P133 lidostas "Rīga" pievedceļš tuvumā, kā arī dzelzceļa transports pa dzelzceļa līniju Rīga – Jelgava.

Izmešus atmosfēras gaisā rada arī stacionārie objekti. Valsts statistiskajā pārskatā „2 Gais” informāciju 2017. gadā uzņēmumi sniedza par 33 stacionārajiem objektiem, t.sk. par 19 siltumapgādes objektiem, kā arī par 14 ražošanas un apkalpes objektiem. No stacionārajiem objektiem izmeši atmosfēras gaisā veidojas starptautiskās lidostas „Rīga” apkalpes objektu darbībā, t.sk. Mehanizācijas nodaļā, kur notiek elektroautotransporta skābes akumulatoru uzlādēšana, kā arī transporta remonta zonā, kur tiek veikti lidostas darbības nodrošināšanai nepieciešamā autotransporta remontdarbi, kā arī objektos, kur tiek uzglabāta degviela. Galvenās vielas izmešos ir gaistošie organiskie savienojumi (GOS), toluols, benzols, ksilols, etilbenzols un citi, kā arī smakas. Petrolejas, benzīna, propāna un butāna tvaiki nonāk atmosfēras gaisā degvielas un gāzes uzpildes staciju darbībā.

Tomēr ņemot vērā to, ka Mārupes novadā vai tā tiešā tuvumā atrodas 3 valsts galvenie autoceļi A8, A9 un A5, kā arī dzelzceļš, tad arī nākotnē galvenais gaisa piesārņojuma avots būs transports. Būtiski, ka lokāli gaisa piesārņojumu, īpaši ar daļiņām (putekļiem) rada neasfaltētie vietējie ceļi un ielas.

Aizsargājamās dabas teritorijas

Novadā atrodas Natura 2000 teritorija – dabas liegums „Cenas tīrelis” ” (LV0519800). Līdzenais reljefs, ģeoloģiskā uzbūve, augstais gruntsūdens līmenis un lielais nokrišņu daudzums teritorijā ir noteikuši plašu pārmitru platību veidošanos. Mārupes novada teritorijā atrodas augstie jeb sūnu purvi, kas ir izvietojušies novada dienvidrietumu daļā - Cenas tīrelis un dienvidaustrumu daļā - Medema purvs.

Dabas liegums “Cenas tīrelis” ir izveidots 1999.gadā. Purvs veidojies pirms 5000 – 6000 gadiem, kūdras slāņa maksimālais dziļums ir 5,75 m. Lieguma galvenās dabas vērtības ir augstais purvs ar ciņu – lāmu kompleksu, pārejas purvs un slīkšņas, 50 īpaši aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas, kā arī tā ir nozīmīga nakšņošanas vieta rudens migrācijas laika dzērvēm, sējas un baltpieres zosīm.

Tas atrodas Babītes un Mārupes novados un tam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2005.g. – 2020.g. “Cenas tīrelis” teritorijai būtu izstrādājams jauns dabas aizsardzības plāns, kura ietvaros jārisina jautājums par dabas lieguma statusam atbilstošas tūrisma infrastruktūras izveidi Mārupes novada teritorijā. Pasākuma ieviešana sekmētu novada rekreācijas un dabas izziņas tūrisma potenciāla pilnveidošanu. Tāpat jāņem vērā, ka dabas liegums “Cenas tīrelis” robežojas ar lauksaimniecības zemēm, kurās nākotnē attīstīties arī rekreācijas nolūkiem izmantojamās dīksaimniecības/mākslīgie ūdensobjekti.

Kultūrvēsturiskās vērtības

Mārupes novada pirmsākumi meklējami pagājušā gadsimta sākumā, novada teritorijā nav īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un ir tikai viens vietējas nozīmes kultūras piemineklis. Neskatoties uz nelielo kultūrvēsturisko vērtību skaitu, Mārupes novadā tās tiek koptas un kultūrvēsturiskie objekti tiek iekļauti Mārupes novada struktūrā (skatīt 44. attēlu). Mārupes novadā laika gaitā ir izveidotas ēkas un piemiņas vietas, kam gan nav kultūrvēsturiska vērtība, bet tie ir iezīmīgi Mārupes novada objekti un tiem ir nozīmīga vieta iedzīvotāju atmiņās.

Viena no vecākajām novada ēkām ir muižnieka Švarca vasaras mītne Švarcekmuiža, kas celta 1826.gadā un pārdodot novēlēta izglītības mērķiem (skatīt 39. attēlu). Ēkā no 1910. līdz 1971.gadam atradās Mazcenas pamatskola, pēc tam bibliotēka. Švarcekmuiža gandrīz gadsimta garumā bijusi Mārupes kultūras un sabiedriskās dzīves centrs un Mazcenu bibliotēka ir šo tradīciju turpinātāja. 2015.gadā Švarcekmuiža ir ieguvusi vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā pieminekļa statusu, kas ir pirmais un vienīgais kultūrvēsturiskais piemineklis novadā. Šobrīd ēkā darbojas Dienas centrs.

39. attēls. Švarcekmuiža, Mazcenu aleja 4, Jaunmārupe (marupe.lv)

Jaunmārupē pie Pavasaru ūdenskrātuves 2000.gadā izveidota vietējas nozīmes aizsargājama teritorija - Jaunmārupes dabas parks. Parkā dabiski izveidojies taku tīkls, bet parka centrā ir laukums, kur senākos laikos notikušas zaļumballes. Parkā saglabājusies arī aleja, kas reiz vedusi uz netālu esošo Švarcekmuižu.

Mārupes iedzīvotāji ciena savas vēsturiskās vērtības, pat arī, ja tās pārtapušas jaunās vērtībās. Mārupes vidusskolas vecākais korpuss bijis barona Rautenfelda medību pils, kurā jau no 1910.gada darbojas skola, vēlāk pagasta valde. Tagad tas iekļauts skolas kompleksā. Skolas teritorija ir sakopta, ir izveidoti apstādījumi, plaši laukumi. Pie ēkas izvietots piemiņas akmens.

Mārupes novada Domes un Kultūras nama ēka (skatīt 40. attēlu) ir vēsturiska – tā 1936.gadā celta kā Aizsargu nams uz pagasta vecākā Jāņa Rozenberga un viņa sievas Minnas Rozenbergas – pagasta aizsardžu priekšnieces dāvētā zemes gabala. Ēka iesvētīta kā pagastmāja 1942.gadā. Šobrīd vēsturiskā ēka ir apvienota vienā būvapjomā ar modernās arhitektūras formās veidoto pašvaldības domes ēku. Pie vēsturiskās ēkas ir izveidoti krāšņi apstādījumi. Ēka ar savu atšķirīgo arhitektonisko veidolu kalpo kā viens no Mārupes novada centra atpazīstamības elementiem.

40. attēls. Mārupes novada Domes un Kultūras nama ēka, Daugavas iela 29 (marupe.lv)

Mazcenu kapos atrodas 1927.gadā liets zvans, kuram uzcelts jauns zvanu tornis blakus jaunuzceltajai kaplicai. Kultūrvēsturiskais elements ir brīvi pieejams un apskatāms.

Mārupes novadā ir daļēji saglabājušās senlaiku būvniecības iezīmes Mārupītes gatves galā- Katrīnmuīža, vēlāk pārdēvēta par Lapiņmuīžu. Ēka celta 1829.gadā. Mārupes iedzīvotāju atmiņās tā ir saglabājusies kā saiešanas vieta. 2012.gadā ēka nodega, bet vietas senatnīgums ir saglabājies. Lapiņmuīža ir privātīpašums un nav publiski pieejams.

Skultes ciemā apskatāms vērtīgs Latvijas militāra mantojuma piemineklis – reaktīvais bumbvedējs, kas iekļauts Latvijas Militārā mantojuma kartē (skatīt 41. attēlu).

41. attēls. Latvijas militāra mantojuma piemineklis – reaktīvais bumbvedējs, Skultes iela 19, Skulte (marupe.lv).

Skultes mežā ūdens karjera krastā atrodas Baltais krusts, kas iezīmē vēsturisku piemiņas vietu, kurā 1941. gadā nogalināti komunistiskā terora upuri. 2007.gadā pie Mārupes kapiem atklāta piemiņas vieta totalitāro režīmu upuriem. Piemiņas vietas autors ir mākslinieks Arvis Sproģis.

Golfa kluba "Viesturi" tuvumā atrodas 2013. un 2014.gadā tēlnieka I.Feldberga veidotas piemiņas vietas pirmās neatkarīgās Latvijas Republikas karavīriem. 42. attēls.

42. attēls. 2014.gadā veidotais piemineklis Latvijas armijai (www.marupe.lv)

Vecās Jelgavas šosejas malā, pretī Tīrainei atrodas Otrā pasaules kara piemiņas vieta – Brāļu kapi un saglabājusies Otrā pasaules kara kauju piemiņas zīme.

Lidostas „Rīga” teritorijā blakus terminālim atrodas Rīgas aviācijas tehnikas muzejs (43. attēls). Oficiāli tas eksistē kopš 1997.gada, bet muzeja pirmsākumi meklējami 1965. gadā, kad tika nodibināts F.Candera Jauno Lidotāju Klubs. Muzejā aplūkojama viena no lielākajām bijušās Padomju Savienības aviācijas tehnikas kolekcijām Eiropā. 40 gadu laikā savākti vairāk kā 100 eksponāti.

Kultūrvēsturiskās vērtības Mārupes novadā tiek koptas, teritorijas pie ēkām un objektiem ir labiekārtotas. Par objektiem ar kultūrvēsturiskām iezīmēm tiek sniegta plaša informācija un tie tiek izmantoti ikdienas iedzīvotāju apkalpē vai kalpo kā piemiņas zīmes. Kultūrvēstures pieminekļi un piemiņas vietas tiek iekļautas tūrisma maršrutos, kā apskates objekti velosipēdistu maršrutos.

43. attēls. Rīgas aviācijas tehnikas muzejs (www.marupe.lv).

MĀRUPES NOVADS

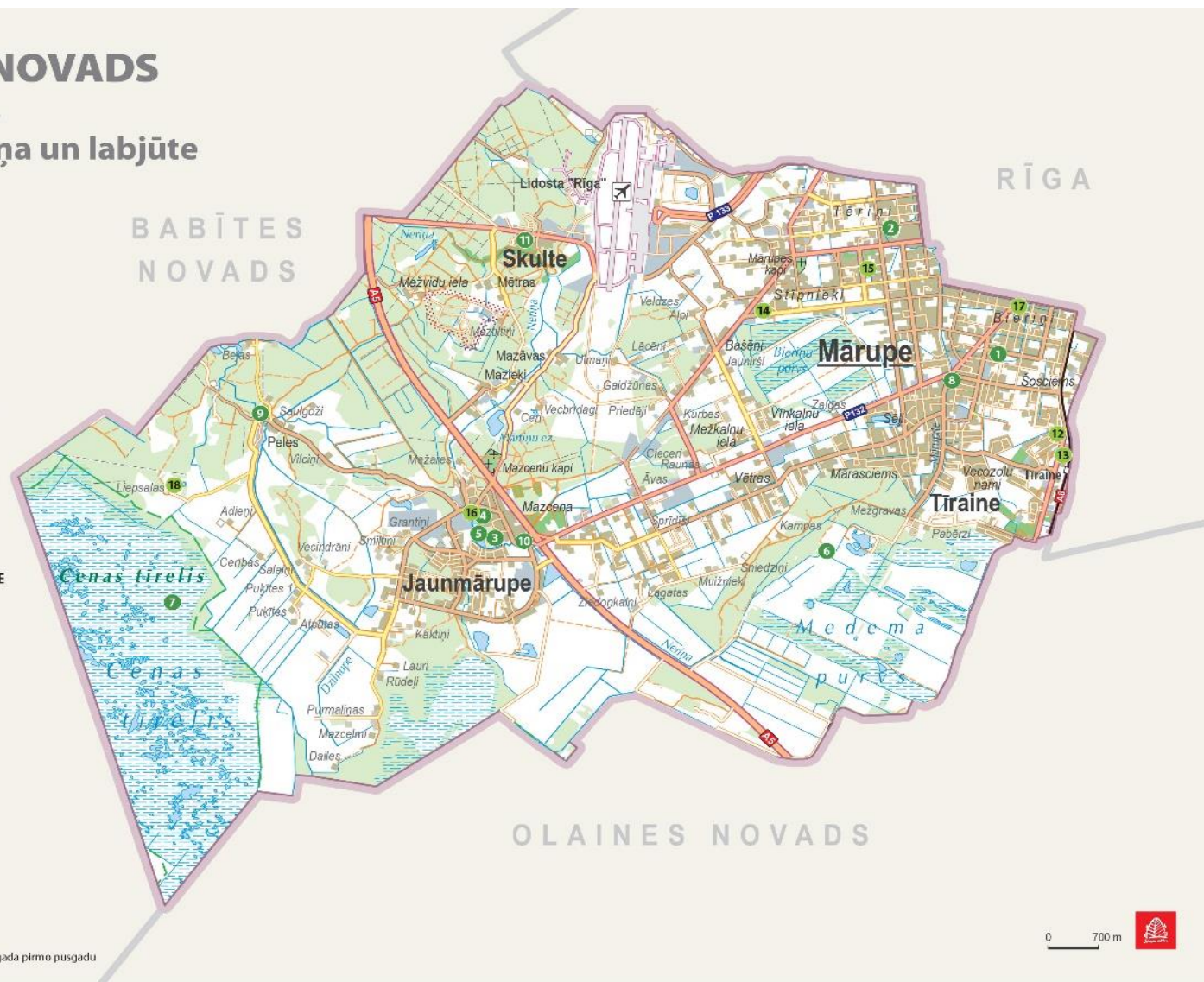
Dabas objekti, personīgā izziņa un labjūte

DABAS OBJEKTI

- 1 Zāliņu dižbērzs
- 2 4 dižozoli pie Mārupes vidusskolas
- 3 Jaunmārupes dabas parks
- 4 Ūdenskrātuve "Ūdensrozes" ar strūklaku
- 5 Ūdenskrātuve "Pavasari"
- 6 Medema purvs un mežs
- 7 Dabas liegums - Cenas tīrelis
- 8 Mārupite un info stends
- 9 Dzinupīte un info stends
- 10 Nerīņa un info stends
- 11 Parks pie dienas centra "Skulte"

PERSONĪGĀ IZZIŅĀ UN LABJŪTE

- 12 Mārupes Kosmoss
- 13 Biznesa vēstniecība
- 14 MADARA Cosmetics ražotne
- 15 M.Raudes porcelāna darbnīca
- 16 Mazcenas bibliotēka
- 17 Zvejnieka pirtīņa
- 18 Z/S "Līpsalas S"

Infografikā attēlotie dati sagatavoti par 2019. gada pirmo pusgadu

44. attēls. Mārupes novada dabas objekti.

8. UZŅĒMĒJDARBĪBA UN EKONOMISKĀ VIDE

8.1. UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDE

Ekonomiskā aktivitāte Mārupes novadā ik gadu pieaug (12. tabula). Tai skaitā uzņēmējdarbības aktivitāte - komercregistrā un uzņēmumu registrā kopā reģistrēto aktīvo uzņēmumu skaits uz 2019.gada 1.janvārī sasniedza 2902¹² vienības. 2018.gadā Mārupes novadā no jauna tika reģistrēti 188¹³ uzņēmumi, kas bija augstākais rādītājs starp visiem Pierīgas novadiem. 2018.gadā novadā bija reģistrēti aptuveni 135 uzņēmumi uz 1000 iedzīvotājiem. Tomēr jāņem vērā, ka, saskaņā ar "Lursoft" datiem, reālu saimniecisko darbību novadā veic tikai nedaudz vairāk kā puse no reģistrētajiem uzņēmumiem.

Reģistrs	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	Reģ.	Likv.	Reģ.	Likv.	Reģ.	Likv.	Reģ.	Likv.	Reģ.	Likv.	Reģ.	Likv.
Kopā	255	53	212	72	198	99	194	129	190	187	99	207

12. tabula. Reģistrēto un likvidēto uzņēmumu dinamika¹⁴

Uzņēmumu skaita pieaugumu pozitīvi ietekmē novada ģeogrāfiskais izvietojums, salīdzinoši tuvu esošā Rīga, kā arī Jelgava un Jūrmala, nozīmīgu transporta infrastruktūras objektu tuvums, piemēram, lidosta, Rīgas osta, attīstīta transporta infrastruktūra, ūdenssaimniecības attīstība Mārupes novadā, noieta tirgus tuvums, resursu pieejamība. 12. tabulā redzams, ka 2019.gadā ir atspoguļots krietni lielāks likvidēto uzņēmumu skaits nekā citos gados. Tas ir saistīts ar to, ka Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistrs 2019.gada 14.janvārī, veicot datu sakārtošanu, likvidēja 5973 uzņēmumus.

¹² <http://www.marupe.lv/lv/uznemejdarbiba/uznemumi/uznemejdarbibas-statistika>

¹³ https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100016028&id=263

¹⁴ https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100016028&id=263

13. tabulā redzamas populārākās nozares Mārupes novadā, kurās reģistrēta ekonomiski aktīvo uzņēmumu darbība.

	Darbības veids (pēc NACE klasifikatora)	skaits
1.	Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana (68.20)	107
2.	Uzskaites, grāmatvedības, audita un revīzijas pakalpojumi; konsultēšana nodokļu jautājumos (69.20)	67
3.	Konsultēšana komercdarbībā un vadībinībās (70.22)	62
4.	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība (41.20)	56
5.	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem (49.41)	42
6.	Datorprogrammēšana (62.01)	39
7.	Automobiļu apkope un remonts (45.20)	36
8.	Reklāmas aģentūru darbība (73.11)	33
9.	Automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings (77.11)	32
10.	Pārējās transporta palīgdarbības (52.29)	29

13. tabula. Mārupes novada aktīvo uzņēmumu pārstāvētākās nozares 2018. gadā¹⁵

Ar lielāko apgrozījumu 2017.gadā Mārupes novadā strādājis pasažieru aviopārvadājumu uzņēmums AS "Air Baltic Corporation", sasniedzot 400 miljonu eiro lielu apgrozījumu. Otrajā vietā ierindojās kravu pārvadājumu uzņēmums SIA "Kreiss", kura apgrozījums bija 174 miljoni eiro, bet trešais lielākais šajā rādītājā (141 miljons eiro) bija pasažieru pārvadājumu uzņēmums SIA "SMARTLYNX AIRLINES".

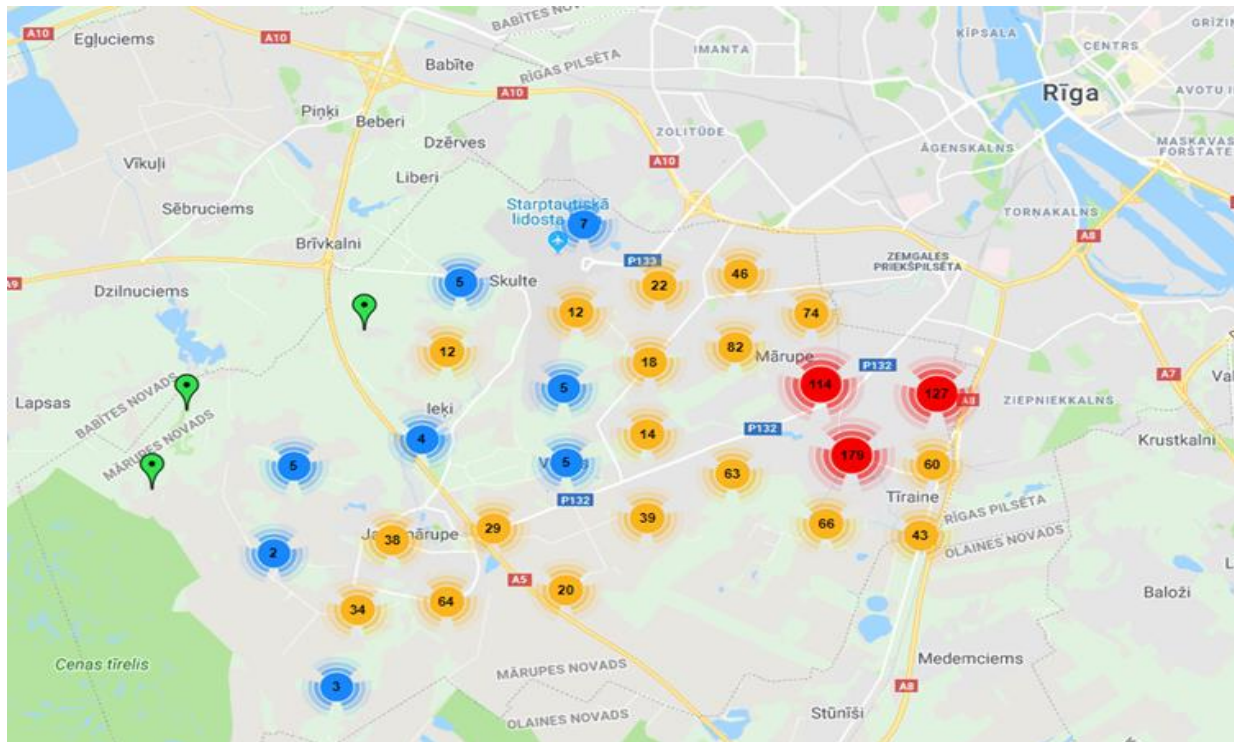
Lielākais Mārupes novadā reģistrētais darba devējs 2017.gadā bijis VAS "Latvijas Pasts", kas ar darba vietām nodrošinājis 4 100 strādājošos. Jāpiebilst, ka VAS "Latvijas Pasts" ir juridiski reģistrēts Mārupes novadā, bet filiāles ir visā Latvija, tāpēc šo strādājošo skaits nav tieši attiecināms uz Mārupes novadu. Tam sekoja SIA "Kreiss" (2 483 strādājošo), VAS STARPTAUTISKĀ LIDOSTA „RĪGA” (1 211 strādājošo) un

¹⁵ https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100016028&id=516

AS “Air Baltic Corporation” (1088 strādājošie). Mārupes novadā reģistrētajos uzņēmumos kopā strādājošo skaits 2017.gadā bija 23835 darbinieki.

Bez augstākminētajiem, nozīmīgu novada uzņēmumu vidū jāpiemin arī datoru, to perifēro iekārtu un programmatūras

vairumtirdzniecības uzņēmumi SIA “ALSO Latvia” (2018.gada apgrozījums 71 miljons eiro) un SIA “Ourea Baltic” (69 miljoni eiro), enerģijas produktu ražotājs un vairumtirgotājs SIA “RIXJET” (50 miljoni eiro), pasta un kurjeru darbības jomas uzņēmums SIA “DHL Latvia” (31 miljons eiro), metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražotājs SIA “S.B.C.” (23 miljoni eiro), dažāda veida iepakojuma tirgotājs SIA “MULTIPACK” (21 miljons eiro) (skatīt 45. attēlu).

45. attēls. Karte ar Mārupes novadā reģistrēto uzņēmumu izvietojumu¹⁶

¹⁶ <https://karte.lursoft.lv/index.php?r=site%2Fabout>

Kartē ir atainots uzņēmumu juridisko adrešu skaits, kas ir 1195 juridiskās adreses, kurās kopā reģistrēti 2901 uzņēmumi. Jāņem vērā, ka vienā adresē bieži ir reģistrēti vairāki uzņēmumi. Kartē ir redzams, ka koncentrētāk savus uzņēmumus to īpašnieki ir reģistrējuši Mārupes un Tīraines ciemā. Tomēr jāņem vērā, ka starp šiem uzņēmumiem ir arī tādi, kuri juridiski reģistrēti Mārupes novadā, bet fiziski uzņēmums atrodas citā adresē vai arī uzņēmumi sniedz pakalpojumus, kas neprasa atsevišķas biroja telpas.

Ņemot vērā labi attīstīto transporta infrastruktūru un lidostas tuvumu, novadā tradicionāli koncentrējušies ar transportu, loģistiku un vairumtirdzniecību saistīti uzņēmumi. Taču pēdējos gados novadā ienākuši un aktīvi darbojas arī augsto tehnoloģiju uzņēmumi.

Lai arī Mārupes novads nav specializējies lauksaimniecības produktu ražošanā, lauksaimniecības zemes un Rīgas (kā noieta tirgus) tuvums paver iespējas nišas lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai, savukārt mežu teritorijas ir resurss rekreācijas objektu izveidošanai, kas var kalpot iedzīvotājiem un viesiem aktīvai atpūtai un brīvā laika pavadīšanai. Kā spilgtu nišas lauksaimniecības produktu ražotāju var minēt SIA "Mārupes siltumnīcas", kas nepilnu 10 hektāru platībā audzē gurķus un tomātus.

Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa Mārupes novadā, Rīgā un Latvijā, (pavisam, bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50, eiro)¹⁷ – skatīt zemāk 14. tabulu.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
LATVIJA	696	688	717	748	783	834	883	927	998	1077
Rīga	805	788	823	857	895	953	1005	1048	1124	1207
Mārupes novads	792	817	851	913	932	952	971	1027	1124	1242

14. tabula. Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa Mārupes novadā, Rīgā un Latvijā.

¹⁷ http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala__dsamaksa__ikgad/DSG070.px/

Kā liecina 14.tabulas dati, mēneša vidējā bruto darba samaksa Mārupes novadā attiecīgajā komersantu grupā 2018.gadā (1242 eiro) ir augstāka, nekā vidēji valstī (1077 eiro) un Rīgā (1207 eiro). Jāatzīmē, ka novadā ir novērojams nominālās darba samaksas straujš pieaugums triju gadu laikā no 2015.gada līdz 2018.gadam tā ir pieaugusi par 27,9%.

Mārupes novadam, atrodoties Rīgas aglomerācijas iekšējā zonā, vērojama augsta darbaspēka svārstmigrācija uz Rīgas pilsētu (7192 strādājošie) un no Rīgas pilsētas (11 886) darba vietas, rodot Mārupes novadā¹⁸.

Attīstības programmas ietvaros 2019.gada aprīlī tika veikta Mārupes uzņēmēju aptauja. Tomēr, ņemot vērā nelielo respondentu skaitu (~ 1,3 % no aktīvajiem uzņēmumiem), aptaujas rezultātus nav iespējams analizēt, jo tie nav reprezentatīvi un statistiski ticami.

2018.gadā, īstenojot rīcības virzienu Vietējās nozīmes uzņēmējdarbības sekmēšana, sadarbībā ar Mārupes uzņēmēju biedrību turpinājās darbs pie uzņēmējdarbības veicināšanas pasākuma plānu izstrādes, sniegtas uzņēmējiem nepieciešamās konsultācijas un īstenota mentoringa programma, organizēti vairāki semināri par uzņēmējiem aktuālajām tēmām. Īstenotas praktiskas apmācības un pieredzes apmaiņas braucieni uzņēmējiem. Organizētas Mārupes novada Uzņēmējdarbības atbalsta konsultatīvās padomes sanāksmes. Ik gadu tiek organizētas novada uzņēmēju dienas, darba birža, tādējādi veicinot sadarbību vietējā līmenī. 2018.gadā tika turpināta jau 2017.gadā ieviestā novada uzņēmēju godināšana, pasniedzot balvas “Gada uzņēmējs” uzņēmēju dienu ietvaros.

Uzņēmēji anketās, kā nozīmīgākās jomas, kuras būtu jāpilnveido un jāattīsta Mārupes novadā, norādīja:

- ❖ ielu un veloceļu tīkla paplašināšana, infrastruktūras pilnveidošana;
- ❖ Sabiedriskā transporta tīkla paplašināšana;
- ❖ uzņēmēju iesaiste novada attīstības projektos un diskusijās;
- ❖ dažādu uzņēmēju atbalsta pasākumu veicināšana.

¹⁸ Ziņojums “Rīgas aglomerācijas robežu precizēšana”, 2017.g.

Mārupē uzņēmēji lepojas:

- ❖ ar to, ka strādā modernā, augošā un ar korupcijas skandāliem neaptraipītā novadā;
- ❖ ar to, ka ir piederīgi novadam, ir daļa no Mārupes veiksmes stāsta;
- ❖ ar sakārtotu vidi, progresējošu infrastruktūru un iedzīvotāju skaita dinamiku;
- ❖ ar to, ka novads ir viens no novadiem ar visstraujāko attīstību un aktīvu domes darbu;
- ❖ ar tuvumu Rīgai, lidostai.
- ❖ ar savu uzņēmējdarbību, radot kvalitatīvu preci ar augstu pievienoto vērtību, esot īpašiem ne tikai Latvijas bet pasaules kontekstā.

8.2. ZĪMOLVEDĪBA UN KOMUNIKĀCIJA

Novada uzņēmējdarbības vides veidošanā būtisku lomu spēlē pilsētvides mārketinga un komunikācija. Šī iemesla dēļ novadā ir izstrādāta “Mārupes novada pilsētvides mārketinga un komunikāciju stratēģija”. Izvērtējot tās ieviešanas un izpildes progresu 2019.gada jūnijā, var secināt, ka lielākā daļa tajā noteikto uzdevumu ir izpildīti, rīcības īstenotas vai arī to izpilde tiek turpināta.

Lai veiksmīgāk virzītu un nostiprinātu mārketinga jautājumu risināšanu, 2019.gadā ir uzsākts darbs pie “Mārupes novada zīmolvedības ieviešanas un rīcības plāna” izstrādes, kura mērķis ir ieviest un nostiprināt Mārupes novada zīmolu, paspilgtināt novada pozicionējumu un nostiprināt novada identitāti, kas veidotu Mārupes iedzīvotājos un uzņēmējos lielāku piederības sajūtu novadam un veicinātu ilgtermiņa stratēģijā noteikto attīstības mērķu sasniegšanu. Plānā paredzēts precizēt un papildināt mārketinga komunikāciju, atjaunojot rīcības plānu

un ieteikumus vizuālās identitātes attīstīšanā. Plāna izstrādē ir ietverti galvenie uzdevumi – novada vērtības, vizuālā identitāte, novada preču zīme, novada sauklis vai tam radniecīga moderna alternatīva.

8.3. TŪRISMA NOZARES EKONOMISKĀ SITUĀCIJA

Vietējām pašvaldībām tūrisms ir nozīmīgs instruments vietu izaugsmes veicināšanai, kas notiek 3 galvenajos virzienos: kāpinot iedzīvotāju skaitu, attīstot uzņēmējdarbību un piesaistot kvalificētu darba spēku vai arī palielinot viesu skaitu un to tēriņus novadā. Tāpēc pašvaldībām ir nozīmīgs arī vietējais tūrisms. Vienas dienas ceļotāji un pakalpojumu pircēji no citiem novadiem un pilsētām rada nozīmīgu apgrozījumu un ienākumus novadu uzņēmējiem. Taču tūrisma un viesmīlības pakalpojumus izmanto arī vietējie patērētāji. Daudzveidīgas atpūtas un brīvā laika pavadīšanas iespējas tuvu dzīves vietai ir nozīmīgs papildinājums dzīves kvalitātei.

Mārupes novada pašvaldības mērķtiecīgs darbs pie novada tūrisma nozares attīstības veicināšanas uzsākts 2014.gadā, kad apzināts tūrisma piedāvājums un secīgi 2015.gadā izstrādāta Mārupes novada tūrisma attīstības stratēģija 2016-2020.

PAŠVALDĪBAS AKTIVITĀTES TŪRISMA NOZARES ATTĪSTĪBAS VEICINĀŠANAI

- ❖ Marketinga aktivitātes novada tūrisma piedāvājuma atpazīstamības un viesu skaita pieauguma veicināšanai. Lielākā daļa šo aktivitāšu tiek īstenotas sadarbībā ar novada tūrisma uzņēmējiem. Kā nozīmīgākās jāmin tematisku tūrisma drukas materiālu izdošana un izplatīšana, dalība tūrisma izstādēs un gadatirgos, tematisku video rullīšu sagatavošana un izplatīšana, raksti un sižeti par novada tūrisma piedāvājumu medijos, aktīvās atpūtas pasākumu organizēšana un tematisku tūrisma maršrutu izstrāde iedzīvotājiem un viesiem ar mērķi iepazīstināt ar jaunākajiem objektiem un infrastruktūru.

- ❖ Uzņēmēju iesaiste nozares attīstības plānošanā un to kapacitātes veicināšana, iesaistot tos darboties pašvaldības veidotajā tūrisma attīstības marketinga padomē, organizējot pieredzes apmaiņas braucienus gan sava novada jaunākā piedāvājuma, gan Latvijas citu pilsētu un novadu labās prakses iepazīšanai, veicinot uzņēmēju savstarpējo kontaktu veidošanos un sadarbību, organizējot uzņēmēju mācības.
- ❖ Infrastruktūras attīstība un vides labiekārtošana tūrisma uzņēmējdarbības attīstībai, kā veloceliņu izbūve un velomaršrutu marķēšana, iekļaujot tajos tūrisma objektus, tūrisma norāžu uzstādīšana uz objektiem, informatīvu stendu izvietošana novadā, u.c.
- ❖ Starpnovadu sadarbība, kas ļauj ekonomiski efektīvāk īstenot marketinga aktivitātes, kā arī dot iespēju veidot kontaktus lielākā reģionā. Šobrīd Mārupes novada pašvaldība īsteno sadarbību ar Rīgas apkārtnes novadiem 8 pašvaldību (Mārupes, Ķekavas, Salaspils, Baldones, Ogres, Stopiņu, Ropažu un Ikšķiles novadi) veidotā tūrisma klāstera “Daugavas Lejtece+” ietvaros, kas paredz kopīgu drukas materiālu un web marketinga aktivitāšu īstenošanu, novadu apceļošanas akcijas organizēšanu, vienotu dalību tūrisma izstādēs un gadatirgos. Otrs sadarbības projekts, kas daļēji ietver gan minētā klāstera partnerus ir 2018.gadā uzsāktais projekts “TŪRISMS KOPĀ”, kas arī tiek īstenots ar mērķi sadarboties un vienotās mārketinga aktivitātēs popularizēt kopēju atpūtas piedāvājumu sešos Pierīgas novados – Mārupes, Babītes, Olaines, Ozolnieku, Jelgavas un Ķekavas novados. Tā ietvaros 2018.gadā SIA “Nocticus”, tūrisma un marketinga eksperta Andra Klepera vadībā, izstrādājis kopīgu Tūrisma attīstības stratēģiju sešiem Pierīgas novadiem 2019.-2023.gadam. Jaunais plašākais teritorijas tūrisma attīstības perspektīvas pētījums parāda, ka salīdzinājumā ar 2014.gadu mainījies Mārupes novada tūrisma produktu veidu sadalījums. Šobrīd, pateicoties gan pašvaldības atbalsta aktivitātēm nozarei, tai skaitā sadarbībai marketinga aktivitāšu īstenošanā ar kaimiņu novadiem Pierīgā, gan tūrisma uzņēmējdarbības attīstībai novadā, izvirzījušies pieci teritorijā perspektīvākie tūrisma produktu veidi (46. attēls):
 - Aktīvā atpūta un izklaide,
 - Personīgā izziņa un labjūte,

- sabiedrības mantojums un mūsdienu kultūra,
- Dabas tūrisms,
- Darījumu tūrisms.

MĀRUPES NOVADA PERSPEKTĪVIE TŪRISMA PRODUKTU VEIDI

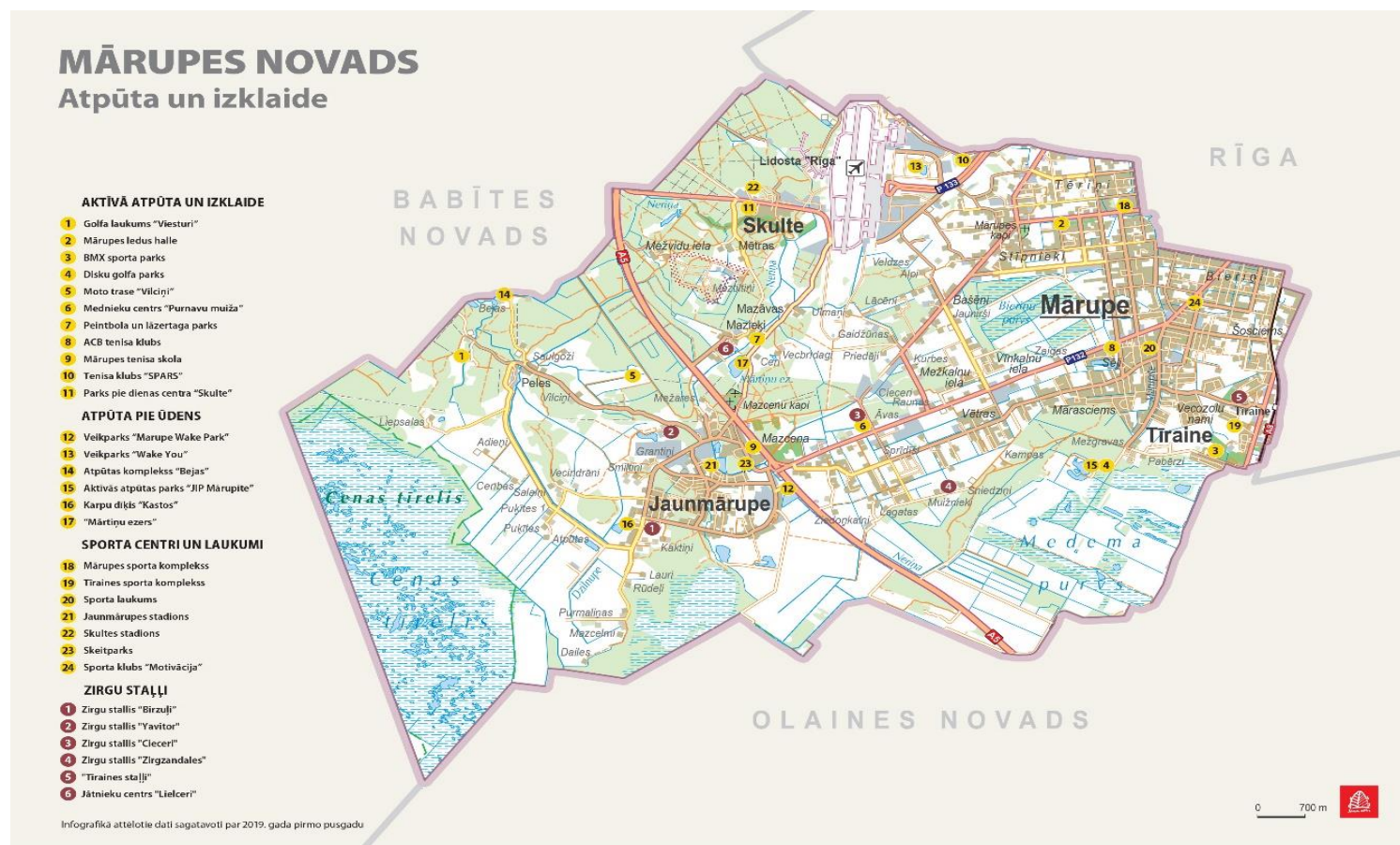
46. attēls

				
AKTĪVĀ ATPŪTA UN IZKLAIDE Sports un rekreācija, ēdieni un dzērieni, īpaši novada identitātes produkti: <ul style="list-style-type: none"> 📍 Zirgu stalli 📍 Golfa laukums "Viesturi" 📍 Veikparki 📍 BMX parks 📍 Disku golfs 📍 Teniss 📍 Mārupes ledus halle 📍 Peintbols 📍 Sporta centri, laukumi 📍 Mazie ražotāji u.c. 	PERSONĪGĀ IZZINA UN LĀBJŪTE Vaļasprieku mācīšanās un profesionālā pilnveide, iedvesmojošu cilvēku lekcijas, veselības procedūras un pirts rituāli: <ul style="list-style-type: none"> 📍 Biznesa Vēstniecība 📍 Mārupes Kosmoss 📍 Madara Cosmetics 📍 Dzīvā bibliotēka 📍 Marutas Raudes porcelāna darbnīca 📍 Gadskārtu svinības un tirdziņi u.c. 	SABIEDRĪBAS MANTOJUMS UN MŪSDIENU KULTŪRA Vēsturiskas vietas un arhitektūra, militārais mantojums un aviācijas tūrisma objekti, kauju un piemiņas vietas, vēstures maršruti, kultūras pasākumi: <ul style="list-style-type: none"> 📍 Švarcenieku muiža 📍 Aizsargu nams 📍 Mūsdienu būves 📍 Aviācijas muzejs 📍 Skultes ciema bumbvedējs il-28 📍 Lidosta "Rīga" 📍 Lidmašīnu vērotava u.c. 	DARĪJUMU TŪRISMS Korporatīvo pasākumu un darbsemināru norises vietas, kolektīva saliedēšanas aktivitātes: <ul style="list-style-type: none"> 📍 Zirgzandales 📍 JIP Mārupīte 📍 Madara Cosmetics 📍 airBaltic Mācību centrs 📍 Golfa laukums "Viesturi" 📍 Peintbola parks 📍 Restorāni un viesu namu teritorijas, u.c. 	DABAS TŪRISMS <ul style="list-style-type: none"> 📍 Cenas tīrelis 📍 Medema purvs 📍 Velomaršruti 📍 Dabas takas 📍 Pasākumi dabā 📍 Makšķerēšana 📍 Piedzīvojumi uz ūdens 📍 Zirgu izjādes u.c.

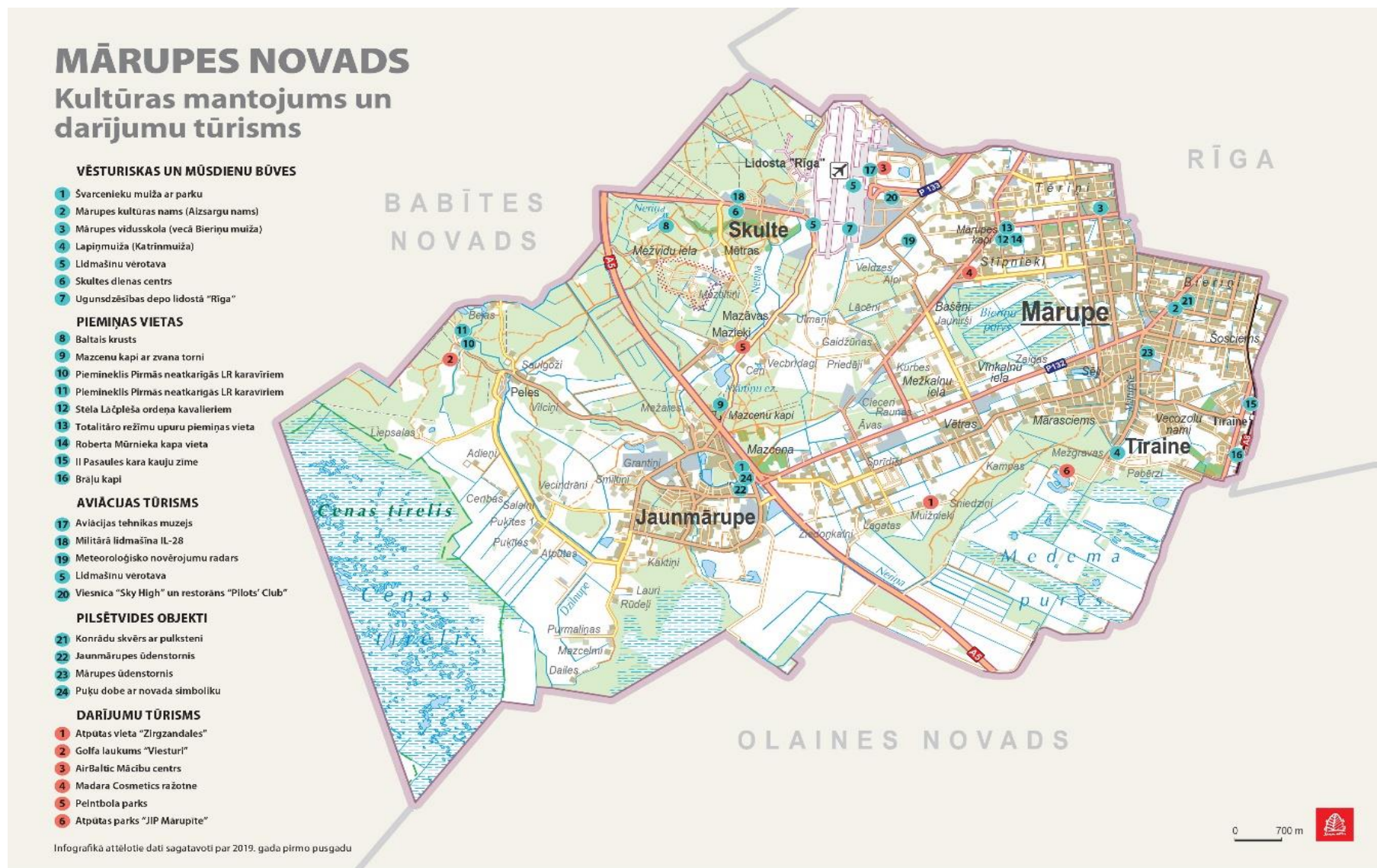

TŪRISMA PIEDĀVĀJUMA ATTĪSTĪBA

Statistikas dati par tūrisma nozares attīstību Mārupes novadā, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, ļauj secināt, ka īstenotās aktivitātes veicinājušas nozares izaugsmi. Tūrisma pakalpojumu sniedzēju un tūrisma objektu skaits novadā ik gadu pieaug – tiek atvērti jauni objekti, kā arī jau esošajos izveidoti jauni pakalpojumi. Objektu izvietojumu novadā, saskaņā ar to piekritību konkrētam tūrisma produktu veidam skatīt 47. un 48. attēlā.

47. attēls.
Mārupes novada
atpūtas un
izklaides objekti.

48. attēls. Mārupes novada kultūras mantojums un darījumu tūrisms.

Pēc Mārupes novada tūrisma attīstības stratēģijas pārskatos no 2016.-2018.gadam sniegtajiem datiem šajā periodā novada tūrisma objektu un pakalpojumu skaits pieaudzis no 78 līdz 109 objektiem, jeb par 28,5%. Kā nozīmīgākiem jaunie objekti, kas savas aktivitātes pēdējo gadu laikā uzsākuši novadā jāmin Latvijas kosmētikas zīmola “Madara Cosmetics” atvērtā ražotne, aktīvās atpūtas parks “JIP Mārupīte”, karpu dīķis “Kastos” un kempings “Viesītes”, Mārupes hokeja halle, peintbola un lāzertaga parks, airBaltic Training centrs, atpūtas komplekss “Alberta muiža”, ģimenes restorāns “Hercogs”. Tam paralēli attīstījies liels skaits mazāku pakalpojumu sniedzēju, kas darbojas ēdināšanas un izmitināšanas nozarē. 2018.gadā vien novadā durvis vērušas 3 jaunas ēdināšanas vietas, 2019.gada pirmajā pusē – vēl 2. Ēdināšanas objektu un naktsmītņu skaitu un izvietojumu skatīt 49. attēlā.

Vienlaicīgi, viesu skaita pieaugumu novadā veicinājusi jau esošo objektu attīstība, ieviešot jaunus pakalpojumus. Kā nozīmīgākie jāmin peldošā ūdens atrakciju parka izveide veikborda parkā “Marupe Wake Park”, jaunu vasaras atpūtas koka namiņu izbūve atpūtas kompleksā “Bejas”, namiņu uz ūdens izbūve karpu dīķī “Kastos”, pludmales namiņa, kempinga un piknika vietu, disku golfa parka un pasākumu sērijas “Saulrieta koncerti” īstenošana atpūtas vietā “JIP Mārupīte”, vissezona restorāna “Grill Country” atvēršana golfa laukumā “Viesturi”, M.Raudes mākslas centra izveidošana mākslinieces Marutas Raudes mājā, arī 2019.gadā izbūvētais RUUKI pludmales centrs u.c.

Tūrisma nozares attīstību papildinājuši arī mazāki tūrisma nozares vides labiekārtojumi, ko veikusi pašvaldība kā 5km garā velosipēdistu/ gājēju celiņa ar apgaismojumu izbūvi no Mārupes līdz Jaunmārupei, 11 jaunu tūrisma norāžu Nr.704 un 706 uzstādīšana uz tūrisma objektiem, publisko aktīvās atpūtas laukumu izveidošana, Skultes parka labiekārtošana, informatīvi tūrisma stendi pie dabas un vēstures objektiem, sadarbība ar SIA “Rīgas Meži”, kas veicinājusi vēstures un dabas izziņas maršruta izveidošanu un marķēšanu netālu no golfa laukuma “Viesturi”, kā arī sadarbība ar starptautisko lidostu “Rīga”, kā rezultātā veikta daļa nepieciešamo labiekārtošanas darbu populārajā lidostas skatu laukumā Skultes ciemā.

49. attēls. Mārupes novada ēdināšanas vietas un naktsmitnes.

TŪRISMA OBJEKTU APMEKLĒJUMS

Tā kā Mārupes novadā vēl nedarbojas tūrisma informācijas centrs, statistika par viesu skaitu tūrisma nozarē tiek apkopota veicot ikgadēju tūrisma objektu apjauju. Jāatzīst, ka stabilus statistikas radītājus nespēj sniegt visi nozarē iesaistītie pakalpojumu sniedzēji, bet laikā no 2016.-2018.gadam to datu uzskaiti konsekventi veikuši novada 12 lielākie tūrisma objekti. 50. attēlā redzams, kā izvietoti un pēc apmeklētāju skaita apjoma iedalās Mārupes novada lielākie tūrisma objekti. Grafikā attēlots vidējais viesu skaits laikā no 2016.-2018.gadam, nevis tā pieaugums vairāku iemeslu dēļ. Daļai tūrisma objektu kā piemēram, veikbordam parkam "Marupe Wake Park", atpūtas kompleksam "Bejas", atpūtas parkam "JIP Mārupīte" un citiem to izteikti ietekmē laikapstākļi. Otrkārt, daži objekti konkrētā gadā ir ievērojami samazinājuši savu darbību sakarā ar jaunu pakalpojumu izveidošanu (būvdarbi, labiekārtošana), kas krasi samazinājis to viesu skaitu noteiktā laika periodā. Tomēr, izmantojot pašvaldības veikto ikgadējo tūrisma objektu viesu skaita statistikas uzskaiti iespējams norādīt, ka ik gadus novada tūrisma objektu apmeklētāju skaits pieaudzis vidēji par 10-15%.

Kopā ar biedrību "Pierīgas Partnerība" un piecām kaimiņu pašvaldībām apstiprināts pārrobežu sadarbības projekts tūrisma attīstībai teritorijā, kas dotu iespēju vienoti popularizēt kopējo piedāvājumu. Tika organizēti pārgājieni "Iepazīsti Mārupes ciema apkārtni" pa Mārupes novadu ar gidu Miķeli Jakunovu. 14 Rīgas apkārtnes novadu un 6 vietējo rīcības grupu tūrisma sadarbības projekts "Apkārt Rīgai – vienots tūrisma piedāvājums", kur ideja attīstījies kā loģisks solis pēc vairāku mazāku teritoriju tūrisma projektu un sadarbības veidu īstenošanas, kā "Daugavas Lejtece +" un "TŪRISMS KOPĀ". Projekts apstiprināts Lauku atbalsta dienestā aktivitātē "Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība". Projekta aktivitātes paredz veicināt Rīgas apkārtnes novadu kā tūrisma reģiona atpazīstamību, izstrādājot jaunu, vienotu tūrisma reģiona atpazīstamības zīmolu, mājaslapu, kā arī kopīgu interaktīvu tūrisma karti ar maršrutēšanas iespējām. Tiek plānots spēcīnāt arī tūrisma pakalpojumu sniedzēju kapacitāti caur reģiona uzņēmēju apmācībām, īstenojot jaunas marketinga aktivitātes un publicitātes pasākumus, kā arī iegādāties aprīkojumu jaunā zīmola popularizēšanai publiskos pasākumos visā Latvijas teritorijā. Projekts turpinās "Daugavas Lejteces" tūrisma reģiona 2014.gadā iesāktās aktivitātes un starpnovadu projekta TŪRISMS KOPĀ novadu 2017.gadā uzsāktu sadarbību, sava tūrisma piedāvājuma popularizēšanai apvienojot lielāko daļu Pierīgas novadu.

50. attēls. Mārupes novada tūrisma objektu apmeklējums.

ISMADE

2019